

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 PTS. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 PTES. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.206 - Dimecres, 12 de juliol de 1922

Edició del matí

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

Encomaneu a Déu l'ànima

d'En RICARD SAMPERE I TORT

ex-diputat de la Mancomunitat de Catalunya

que ha finat en la pau del Senyor
a l'edat de 64 anys

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva esposa Margarida Romeu, les filles Maria, Francisca i Sílvia, els gendres B. Guasch, T. Gorina, J. Puncernau i M. Fonolleda, els néts, les germanes Sílvia i Assumpció, els cunyats M. Ribot i Serra, J. Baciana, Magdalena Colomer i Joan Romeu (absent), tia, nebots i família tota, les raons socials B. Guasch, Tomás Gorina i Oriach, Juli Puncernau, les entitats Banc de Sabadell, Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi i Companyia General de Crèdit, demanen a tots els qui el coneixien i l'estimaven la caritat de pregar per la pau eterna de la seva ànima i de concórrer a l'enterrament, que serà avui, dimecres, a les cinc de la tarda.

Sabadell, 12 de juliol de 1922

El dol es dona per despedit

La casa mortuòria: Font Nova, 2

LA SENYORETA

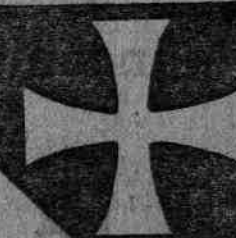
Concepció García Nieto

ha mort havent rebut els Sants Sagraments
i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva desconsolada mare donya Concepció Nieto Llamas, vídua de García, germans Mercè, Simeó, Jacob, Josep i Pilar, germans polítics Josep García Martínez i Pilar Fossas Grases, oncles don Manuel García Blanco, donya Maria Nieto Llamas i donya Isabel García Blanco, oncles polítics don Benigne de la Riva i donya Maria Iglesias, neboda, cosins i parents tots (presentes i absents) i les raons socials **Riva y García, Hijos de Simeón García i José García Martínez**, en participar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir avui, dimecres, a les quatre de la tarda, a la casa mortuòria, carrer del Carril, 146 (Baixador de la Bonanova), per a acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Nostra Dona de la Bonanova i d'allí al cementiri del S. O., pel qual favor els quedaran sumament agraïts

No es convida particularment

Totes les misses que se celebraran demà, dijous, dia 13, a les parròquies de Sant Francesc de Paula, Sant Pere de les Puel·les i Nostra Senyora de la Mercè, esglésies de la Casa de Caritat, Nostra Senyora del Sagrat Cor (carrer Rosselló) i Nostra Senyora de Pompeia, i a l'església parroquial de Santa Coloma de Centelles, s'aplicaran en sufragi de l'ànima de

La Senyora

D.ª Teresa Costa Borrell

vídua de don Josep Oller i Planells

que morí el dia 15 de juliol de 1921

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus fills, família tota i la raó social **Hijos de Oller y Planells**, en recordar a llurs amistats tan sensible pèrdua, els preguen que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a alguna de les dites misses, que els en quedaran sumament agraïts.

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

S. A.

FINS EL 15 DE JULIOL
GRAN EXPOSICIÓ
I VENDA D'ARTICLES

PER A

CAMP, VIATGE i BANYS

GRANS AVENTATGES EN ELS PREUS

ACTUALMENT
INTERESSANT
EXPOSICIÓ DE

QUADROS ANTICS i MODERNS

Galeries d'Art
(Pis primer)

Hores d'exhibició:
De 5 a 7 de la tarda

Perfums ASTRA

Es detallen per litres i fraccions de litre
en secció especial (Planta baixa)

Màquina d'escriure

Campió oficial durant
17 anys consecutius

Underwood

C. M. Guillem Trúniger, S. A. - BALMES, 7 - Barcelona

LA DOCTORA QUADRAS BORDES

participa a la seva clientela que durant el pròxim
agost suspendrà la seva consulta per absentar-se
en viatge d'estudis a l'estranger

Dr. Gil Vernet Cirurgia, Vies urinàries i Hèrnies.-Ma-
llorca. 245. oral. De 3 a 5.-Tel. 1.519 G.

De 25 fins a 3000 bugles
-Poble de les Flors, 16-

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 11 de juliol de 1922.
Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.
Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 763.9, 764.1, 764.2.
Termòmetre sec: 21.2, 22.0, 21.0.
Termòmetre humit: 19.1, 20.0, 19.0.
Humitat (centèsimes de saturació): 82, 82, 82.
Direcció del vent: E., S.O., ENE.
Velocitat del vent en metres per segon: 5, 1, 3.
Estat del cel: Tapat.
Classes de núvols: St.K., K.N., C. K.N.St.
Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 24.5; mínima, 19.6; mínima prop del sol, 16.9.
Oscil·lació termomètrica: 4.9.
Temperatura mitja: 22.1.
Precipitació: acuesa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0.1 mm.
Recorregut del vent en igual període, 140 km.
Observacions particulars: Tempesta a les 13 i a les 15 hores.
El director, E. Alcobé.

Uns agents de policia detingueren al carrer Comtal a Florenti Pérez Segura, de 28 anys i Elies Julve Beltran, de 29, en poder dels quals foren trobades unes còpiules de les que s'usen per als timos pel procediment de l'enterrament.

Vanos Càrdus

Ahir al matí fou auxiliat, al dispensari de Gràcia, Miquel Pérez Ruiz, de 28 anys, el qual tenia ferides a la mà dreta amb amputació d'un dit, produïdes treballant en les obres del Metropolità, secció de la plaça de Trilla.
Després de curat fou conduït a una clínica particular.

JOIES VILANOVA

Al carrer del Parlament un subjecte comprà ahir al matí cargols a una venedora ambulante i pagà amb dues pessetes.
La venedora només li tornava el canvi d'una i, com és natural, el comprador reclamà. Aquesta reclamació exasperà la venedora com si fos una injúria insuportable i llançant-se damunt del comprador, li omplí la cara d'esgarriapades, movent un gran escàndol que fou augmentat per les xiulades d'auxili fetes per uns transeünts, de manera que l'alarma s'estengué pels carrers veïns.
Acudiren uns urbans, i amb grans esforços dominaren l'exasperada venedora i la portaren a la delegació.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

La policia de Vich comunica que de l'establiment de Bonaventura Bros. situat a la Rambla de l'Hospital, han estat robades joies per valor de 3.356 pessetes.

- Neveres i geladores

Preus sense competència.
Llorens Germans. — Rambla Flors, 30

Un vet del carrer de Sobradell va denunciar que li havien pres de dins del pis 200 pessetes. Com a culpable del fet va ésser detinguda la minyona de la casa, en poder de la qual va ésser trobat un bitllet de 100 pessetes, la procedència del qual no va saber precisar.

Cristalleries

J. Llorens, R. Flors, 30

A una senyora que passava per la Plaça d'Antoni López, li van pendre de les mans el moneder que contenia metal·lic i objectes per valor de 135 pessetes.

- Sangrà Pelayo, 11

T. 1478 A. Banyeres

Pels preparatius que s'estan fent, promet ésser aquest any un esdeveniment el segon dels aplcs que organitza anualment el dia de Sant Jaume a l'entorn del Mont Carmel la Joventut Cultural Popular.
S'ha encarregat de la celebració del solemne ofici i de predicar el sermó del matí i de la tarda, el capellà ecclèsiàstic de la parroquia de Sílves, reverend Lluís G. Montfort, prevere. A tal objecte, també el cor de la Joventut Cultural Popular està assajant la missa pontifical d'En Perosi.

LA SENYORETA

Anneta Preckler Torres

ha mort a l'edat de 15 anys
havent rebut els Auxilis Espirituals

(A. C. S.)

Els seus afligits pares Josep i Rosa, germans Josep i Pepeta, avi Joaquim Torres, oncles, cosins i família tota, preguen als amics que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin concórrer a la casa mortuòria, carrer de la Diputació, 185, avui, dimecres, 12 del corrent, a les quatre de la tarda, per a acompanyar el cadàver a l'església parroquial i després al cementiri de Sant Gervasi, pel qual favor els quedaran sumament agraïts.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

rend Lluís G. Montfort, prevere. A tal objecte, també el cor de la Joventut Cultural Popular està assajant la missa pontifical d'En Perosi.

Hotel Ritz

Es el lloc més ideal de Barcelona
per a dinar i sopar bé

Totes les nits ball al

Jardí d'Estiu

10 pessetes cobert

D'un establiment del carrer de Duran i Bas, 5 bis, han estat robades peces de pany i una màquina d'escriure, valorat tot junt en 10.000 pessetes.

Majestic Hotel Anglaterra

Grandios menjador acondicionat
especialment per a la temporada
d'estiu

Selectes coberts especials
(vi comprès)

Dinar, ptes. 6'50 — Sopar, 7'00

A la Diagonal, un tren elèctric de Sarrià va atropellar ahir tarda a Cristóbal Gómez Bateria, de 68 anys, i li va causar una ferida contusa de pronòstic reservat al cap. El van curar al dispensari del carrer de Sepúlveda.
Al mateix dispensari va ser curat a les vuit del vespre, el noi Josep Pi Mitjans, de catorze anys, de Sant Just Desvern, el qual tenia la clavicula dreta fracturada i contusions a tot el cos, pronòstic reservat, per haver-lo atropellat un tramvia que va descarrillar al carrer de Pelayo, tocant a la plaça de Catalunya.
Va ser conduït després a l'Hospital Clínic.

Ahir tarda hi va haver una alarma al carrer de Pontvedra, Barceloneta, per haver-se encès el suïça de la xemeneia del núm 43. Els bombers van apagar-lo ràpidament.

Ha mort a l'Hospital de la Santa Creu, després d'una agonia molt dolorosa, Francesc Pérez Seguí, de 35 anys, encarregat de la tintoreria Galdar, i lesionat en l'incendi que hi va haver el dilluns.

Ahir tarda es van batre al carrer de Sant Carles, Barceloneta, Evarist Lleó, de 41 anys, habitant en una barraca de la platja, i Manuel Cuenca Ibarra, de 34, sense domicili.

El segon va clavar un cop de ganivet al primer, causant-li una ferida d'importància al braç dret. Va ser curat al dispensari d'aquella barriada, i després conduït a l'Hospital Clínic.

L'agressor, que intentava fugir, va ser detingut per l'auxiliar de la guàrdia urbana, senyor Mascaro.

A la nova Casa dels Italians, exornada amb banderes i flors, se celebra una festa amb motiu del repartiment de premis als alumnes de les escoles que l'esmentada casa sosté.

Ocupa la taula presidencial, el con-

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica: **MARSANSBANK**

Apartat de Correns núm. 1.
Telèfons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Conde de Peñalver, núm. 18

sol, don F. Martinelli, el president de l'entitat, don Emerigo Fadini, el director de les Escoles, don B. Colarossi, l'inspector d'instrucció, senyor Serra, els professors Straccioli, Zanva, Cerdà, i el conseller senyor Montelli.
Pronuncia un eloquent discurs el senyor Martinelli, i després d'un himne cantat pels alumnes, a la «Bandera tricolor», d'A. Rossi, el director, senyor Colarossi explica el desenvolupament de les escoles, dient que aquestes haurien d'arribar a ésser, esperant que es veurien molt concorregudes.
Primerament es procedí a la distribució de premis als alumnes que assisteixen a les escoles diürnes, i després als de l'escola nocturna «Dante Alighieri», alternant el repartiment amb un concert, en el qual es distingí la senyoreta Júlia Cerdà, Anna Aymer, i els senyors Burcett, Campani i Sancleristofol.
Els premis consistien en llibres i diplomes.

La Cooperativa de Cases Barates «La Casa del Menestral» celebrà junta general el pròxim diumenge, a les onze del matí, al local social, (Misericòrdia, 2, primer), per a l'aprovació del balanç de l'últim exercici, renovació de la Junta Directiva i reforma del seu Reglament.

Com a final del cicle de conferències que han constituït el curs sobre «Optica aplicada a l'Astronomia», organitzat pel Comitè Permanent de Divulgació i Propaganda de la Societat Astronòmica d'Espanya i Amèrica, a càrrec de don Joaquim Ferrer, demà, a les deu del vespre, don Josep Comas Solà donarà, a l'Ateneu Barcelonès, una conferència, versant sobre «Teories de la llum», en la qual exposarà també el senyor Comas conceptes originals.

CASA CUYAS

PORTAL DEL ANGEL, 11-13

ON SE CONSTAT S'ENTRE LES
SEUS ANADELLS FOTOGRAFICS

ON PER POC REVELATORS
CORRES I ANULACIONS

Vida religiosa

Avui, Sants Felix i Hilarió, màrtirs, i Santa Marciana, verge i màrtir.
Demà, Sants Anacleto, papa, i Eugeni, bisbe, i Santa Mirope, màrtir.
La missa d'avui: Sant Joan Gualbert, color blanc.—La de demà: Sant Anacleto, papa i màrtir, color vermell.
Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Pilar, a Sant Jaume.—Demà, Nostra Dona de la Victòria, a Sant Francesc de Paula.
Adoració nocturna: Demà, Torn del Sagrat Cor de Jesús.
Vetlla en sufragi de les Animes del Purgatori: Avui, Torn de la Verge del Pilar, a la seva capella, Escorial, 155, Gràcia.—Demà, Torn de Maria Auxiliadora, a la mateixa capella.

Catalunya i En Menéndez i Pelayo

Referent a la notícia circulada aquests dies relacionada amb l'acord de l'Acadèmia de la Història, de Madrid, de transmetre a Santander els gloriosos efectes continguts en les dues habitacions ocupades durant divuit anys per En Menéndez i Pelayo, sabem que prestigioses personalitats de la nostra ciutat efectuen actives gestions encaminades a aconseguir que tan gloriosos records seguin portats a Barcelona, tenint en compte el respecte professat per l'il·lustre mestre vers En Milla i la Universitat Catalana.
Es de desitjar que aquests propòsits es vegin coronats per l'èxit, ja que d'aquesta manera la nostra ciutat contribuirà a honorar i enaltir la memòria de l'il·lustre polígraf, tan admirador de la llengua de Catalunya.

El servei de telèfons

De «La Vanguardia»:
«Hem rebut diverses queixes acerca del servei de telèfons urbans, entre ellas una de la Sociedad de Automòbils España, instalada en la calle de Valentin Iglesias, y que desde hace tres semanas viene reclamando, en vano, poder comunicar, sin que se atiende a efectuar las reparaciones necesarias.»

De Societat

Surten cap a Girona els marquesos de Camps.
Cap a Vich la marquessa de Villota.
A Llívia la comtessa del propi nom.
Promet veure's molt animat el festival que a profit de l'Associació Catalana de la Premsa se celebrarà al Turó Park, la nit del dijous pròxim, dia 13.
El programa, com pot haver-se vist, és triat i interessant. Entre els números hi figura un sorteig d'objectes, donatius d'importants establiments d'aquesta ciutat, havent-se encarregat de la venda dels números distingides senyoretes de la bona societat.
Ha concedit el Rei la Banda de Dames Nobles de Maria Lluïsa a la jove princesa de Hohenlohe.
Amb els seus oncles de Solterra passa temporada a Madrid Na Mercè de Ponsich i de Sarriera.
Es troba d'excursió per l'estranger la senyoreta Isabel Llorach.

En Ricard Sampere

Ahir va morir a Sabadell en Ricard Sampere i Tort, un dels vells catalanistes de la capital del Vallès i un excel·lent element de la Lliga Regionalista d'aquella població.
En Ricard Sampere gaudia en la industrial ciutat de generals i mercedudes simpaties.
Comerciant de gran empenya havia conquerit, gràcies a les seves activitats, una sòlida fortuna i un prestigi remarcable. Entre les seves virtuts que no eren poques, hi figurava en primer lloc la del treball i així avui som en el començament de la seva joventesa se'l veia tots els dies camí del seu moll sense mostrar el més petit cansament. I de la fàbrica altra vegada a la llar, que era el seu únic lloc d'esbarjament i on tenia posades totes les seves il·lusions i tots els seus afectes. La família i el treball varen constituir el dale de tota la seva vida, que bé es pot considerar exemplar.
Home modest va refusar en tota ocasió honors i càrrecs. Però, quan el seu nom va ésser precis per anar a una victòria catalanista, no el va negar i als nostres amics d'aquell districte el van portar a la Diputació de Barcelona.
Com a diputat va ésser un dels més fervorosos col·laboradors de l'obra d'En Prat de la Riba, i durant la seva actuació, que va ésser de vuit anys, mai va mancar en el lloc que li era assignat. No va fer cap discurs però va realitzar molta feina en les comissions. I deixant sempre que era precis els seus negocis, passava en la Generalitat llargues hores fent tasca silenciosa i de molt profit.
Durant la seva actuació de diputat es va constituir la Mancomunitat de Catalunya, i encara ens sembla recordar la joia que ell sentia de poder figurar entre els primers elements del Parlament català. Perquè en Sampere era posseït d'una alta sinceritat patriòtica que feia que sentís amb viva emoció els grans moments de la pàtria. Ell recordava totes les grans festes catalanistes i totes les diades patriòtiques perquè a totes havia assistit considerant-les com festes pròpies. I a l'entorn seu era costum veure-hi la seva família, a la qual havia infiltrat, junt amb el sentiment cristià el d'amor a Catalunya.
Quan les darreres eleccions de diputats de la Mancomunitat, sentint-se apenat per doloroses contrarietats de família, no va poder acceptar l'anar en candidatura, va treballar arduament per a fer sortir triomfant el seu digne successor don Ramon Picart, i era de veure amb quin zel i entusiasme col·laborava en la lluita amb tot i haver acompanyat aquells dies a la tomba una de les seves filles. Aquesta nota dona una idea justa de com sentia en Ricard Sampere els deures patriòtics.
La seva mort ha estat molt sentida a Sabadell, i també a Barcelona, on era molt conegut. La Diputació, ahir a la tarda, va fer un merescut eulogi del que havia estat un dels seus membres valuosíssims.
Nosaltres en escriure aquestes ratlles expressam a tots els seus, i molt particularment al seu cunyat el veterà periodista Manuel Ribot i Serra, el més sentit condol per la pèrdua de l'excel·lent patriota.

J. C. D.

Els Esports:

Futbol, Regates, Automobilisme, Tennis, Atletisme, Excursionisme, Aviació, Ciclisme, Natació, Hípica, &c.

D'excursionisme

Deiem que l'excursionisme, àdhuc el més eszill, donava sanitat i alegria. Provable la sanitat, cal provar ara l'alegria; i en parlar d'aquesta no parlaré pas fent un estudi mèdicofilosòfic, del que és patrimoni d'un cos sà; alegria perenne i equilibrada, malgrat els contratemps i les més amargues afeccions corporals, perquè és l'alegria de l'optimisme, l'alegria de l'acció i generositat, l'alegria que converteix l'home en ciutadà de pro, simpàtic i digne.

Nosaltres parlarem o tenim de parlar de l'alegria inherent al nostre esport, alegria sana, jovial i casta que refrigera i tonifica.

De primer enduvi, el mer fet de considerar que tota excursió representa una solució de continuïtat de la nostra vida ordinària, tal com és el diumenge en mig dels dies de treball, ja predisposa a l'alegria; però en l'excursionisme és alegria completa, perquè el canvi és més radical i el contrast més vigorós.

Es tan radical i vigorós, que podríem dir, bol fent una frase, que una excursió, en treure'ns de la ciutat, ens treu de la falda de la mare que els homes s'han hagut de crear per a fer-se fàcil la vida relació, i ens porta a la falda de la nostra natural mare, la natura, mare sempre jove i ubèrrima i, llevat de quan s'enfada, sempre alegre i riallera. Pensem, si no, que a ciutat som esclaus del seu entrenament i ordenació, som esclaus del treball que ens hi reté per a guanyar el pa de cada dia, que Déu ens dóna força, i que tenim de lluitar sempre, ara amb més de cap excessiu, i ara amb penes de cor excessives. En canvi, en les excursions es trenca aquell esclavatge i hom és mou amb llibertat i en ambient del tot distint, i no sols es reposa d'aquelles lluites, sinó que s'obliden enterament. I talemment apar, com si no n'essim a cercar-los, que aien els panorames dilatats, les visions històriques, les bel·leses totes de natura i fins un treball excursionista que es presenta, els que vinguin a nosaltres, tant per al nostre refrigera, que deiem suau, com pel nostre entreteniment, causa sempre d'alegria.

La segona i gran causa d'alegria comença en el fet (potser farem una altra frase) de que tot excursionista trenca, en voler fer una excursió, aquella pruja humana, llegat dels nostres primers pares, de fer les coses al revés del que convé. La ciència ho mana i hom reconeix que és bo i saludable imitar la natura, com fills que som de natura, i en el que és bo d'imitar-la; però la vida ciutadana prefereix anar contra natura i es complau a fer dia d'una bona part de la nit. I els excursionistes, contràriament, es lleven dematí, a trenc d'aua, tant si són a ciutat encara, com al peu de la vera excursió... Doncs bé, per què serà que sempre, absolutament sempre, hem vist a aquelles hores als excursionistes tots trempats, eixerits, plens de bon humor, en franca cordialitat i traspuant llurs rostres guspires de joia i esperança? Senzillament, perquè, potser, sense adonar-se'n, senten la natura, i la natura, arca santa de la poesia, en aquella hora té la poesia del nin que es desperta, que és quan la seva mare, davant dels seus estiraments, del seu somriure i de l'alegria dels seus ulls, frenèticament el besa tota transportada.

Es a l'influx del transport, àdhuc inconscient, que proporciona la natura, que els excursionistes comencen l'excursió alegres, animosos, sadollats d'entusiasme i escometent-ho tot... Es clar que en el desenrotllament de l'excursió poden venir després excessos de fatiga en aquells pujants inacabables i en aquelles fragorositats impossibles; poden venir aquelles rigors del temps, ja sigui un sol abrasador, ja sigui una sobtada tempesta que acoquina i esma-perd; poden venir moments en que hom, de tan aclaparar, exclami, com hem sentit per aquests mons de Déu: — Si ens fessin fer tot això per força, ningú ho faria, i si per cas, tot seria planys i impropis... però també és cert que quan més s'ha de primir l'ànim, més desbordant és l'alegria que s'assoleix tan bon punt l'horitzó s'assereña o tan bon punt s'escala el cim destijat. Aleshores fins se sent l'essència de l'alegria.

Però també és aleshores, passat el transport, que hom sent una altra alegria, que pervé de l'amor propi satisfet, d'aquell amor propi natural i necessari, si el seny el manté en natural i necessària continència, d'aquell amor propi que fa que tothom vulgui distingir-se del vulgus, sobrepujant-lo, d'aquell amor propi que dóna forces per a batre un record, enginy per a sortejar una dificultat i serenitat per a afrontar un perill; perquè aquelles forces, aquell enginy i aquesta serenitat són els títols que donen un bell nom a l'excursionista, títols, però, encara petits, si es comparen amb el que obté, si, a més, per l'estudi, acomplint una missió científica o patriòtica, aconseguix un assenyalat triomf... un devassall d'alegria.

Es per a poder fruit aquella essència i aquest devassall d'alegria que els excursionistes saben suportar tota mena de penalitats i saben fer que les excursions més espinoses esdevinguin planeres, que esdevinguin fàcils els estudis més difícils, que el cansament els encoratgi i que els sacrificis es facin amb generositat; i com que d'aquest optimisme en neix l'alegria que li és inherent, d'aquí el que les converses llurs esdevinguin enginyoses i falagueres, i siguin els apats actes de vera germanor, durant els quals ningú es recorda de l'estima dels de casa ni de les comoditats de la ciutat.

I és per això que cada excursió fa néixer, el desig de fer-ne una altra, encara que hom torni cansat, carnesculnat i llagat, desitjant arribar a casa per a reposar, banyar-se o curar-se...

I advertíx's que això últim no hi ha cap excursionista que ho digui i menys que sincerament ho confessi; al contrari, tots estan disposats a demostrar el contrari, fins fins caminades inútils, vanes enterament; vanes, com aquelles actituds que, anant pel món, a voltes adopten amb altres de suficiència que no enganyen a ningú; vanes, com aquelles relacions, a tall de bon caçaire, que tampoc a ningú enganyen, per ésser massa manifesta l'exageració.

I és que l'alegria que proporciona l'excursionisme, fins converteix l'amor propi en el més innocent dels amors.

CORREMON

Futbol

NOTES D'ESTIU

No pretenem, ni molt menys, que el nostre criteri el comparteixin les entitats futbolístiques que es veïen amb cor de tenir-ne. Però ja que parlem tant de la nostra capacitat esportiva, i perquè no se'ns digui petulants, la demostrem a bastament, convidant, millor dit, fora absolutament necessari, que els nostres clubs de futbol, sense excloure'n cap, tinguessin un criteri; no el nostre, sinó un qualsevol, que demostrés que coneixen el veritable significat de la paraula esport. Perquè és de noció elemental que per a endegar i dirigir una societat esportiva, el primer que cal és saber que no és el mateix que dirigir una sabateria, per exemple.

Veritat que durant els mesos d'estiu, sota un sol que estabella, continuen els nostres clubs jugant «sensacionales y emocionantes partidos»? Doncs, no parlem més; ja som on anàvem. Amb tots els respectes a les persones sigui dit; però la conseqüència natural és aquesta: els directores dels nostres clubs de futbol ignoren, o almenys aparenten ignorar, la significació veritable de la paraula esport. Perquè si no la ignoressin o no els convingués ignorar-la...

I que no ens vinguin, alguns, amb la canterella de que han clausurat, oficialment, la temporada. Perquè no jugar a Barcelona i fer-ho, en canvi, en pitjors condicions, al Masnou, per exemple, és un truc que no atenua, ans al contrari, referra el nostre punt d'obir. «Despistes...» no.

I ara que hi atinem. Heu's aquí que si la Federació fos un «ente» en comptes d'enza, i capis la importància de la missió que li està encomanada: és, la salut del cos futbolístic català, el problema de no permetre que a l'estiu es jugués a futbol es resolldria de seguida. Com? Obligant als clubs a celebrar els par-

tits a porta tancada o a fer-los completament gratis. Ja veurien com els entusiasmes dels futbolistes estivals minvarien una cosa de no dir.

Un altre dia parlàvem extensament de la fira de mostres futbolístiques que actualment s'està celebrant, amb gran xivarri d'uns i la conseqüent desesperació d'altres; però, de moment, no ens sabem estar de donar a conèixer les condicions «moderades» que un «firaire» del Nord imposa per a venir a establir-se a la nostra ciutat. Heu-se les aquí: Primera: deu mil pessetes en concepte de canvi de residència. Segona: mil pessetes mensuals de salari. Tercera: una col·locació amb sou de mil pessetes mensuals, amb dret a treballar, només, quan a ell li sembli bé. Quarta: participació en els beneficis bruts que s'obtinguin en els partits en què ell actui. No sabem la resposta que els interessats li hauran donat; nosaltres li farem aquesta: «D'acord, i, encantats de la vostra «modestia»; segurament no hi hauran atinat, però creiem que per a jugar voldreu un cotxe; us el tindrem a punt.»

El Barcelona, porta traces de quedar-se amb dos o tres elements, no més, dels que formaven aquell formidable bàndol, campió de Catalunya i d'Espanya. Sembla que pel Club degés ha acabat l'anyada de les vaques grasses i, ara, li tocarà rosegat la de les vaques flagues. En aquest món tot canvia i es tras-muda; i no queda altre remei que acceptar amb resignació la part de tribulacions que a cada mortal pertoca. El que es manté, però, inalterable és l'anys tradicional del Club blau-grana, en brindar-nos, cada temporada, un programa de partits que deixi satisfet el gust del més exigent. Tindrà el Barcelona defectes cabdals, sobretot en el que fa referència a la «política» seguida per a formar el seu primer equip; però la qualitat d'ésser el primer i l'únic de donar-nos a conèixer les modalitats futbolístiques del continent, ningú pot regatejar-li.

Heu's aquí el programa esportiu que té la confeccionat en ferm per a la propera temporada: Darreris Tagost i primers de setembre: partits a Londres i a París. 16 i 17 de setembre: inauguració de la temporada, contra el Florento, de Genova. 23 i 24 de setembre: partits contra el Fuarth, d'Alemanya, rival del Nuremberg. 30 de setembre i primer d'octubre: partits contra el Racing, de Madrid. 8 i 10 de desembre: partits contra l'Atletic, de Bilbao, a Bilbao. 24, 25 i 26 de desembre: partits contra el M. H. C., de Budapest, campió d'Hongria. 31 de desembre i primer de gener: contra l'Amateur, de Viena. 6 i 7 de gener: contra el Nuremberg, campió d'Alemanya. 2 i 4 de febrer: contra el Rapid, de Viena. 1 i 2 d'abril: contra el Corinthians, angles. Per a final de temporada ens visitaren els formidables equips professionals escocesos Celtic i Rangers, de Glasgow. Res; tot plegat una futesa.

CORRECUITA

Marítims

CLUB MARITIM

Demanada junta general de la Secció de Rem, per alguns elements que pretenien evidenciar la voluntat, innegable, de l'actual Comitè la junta va celebrar-se el diumenge i, com era d'esperar, va ratificar-se, per votació, la confiança en els actuals components.

L'acte del diumenge no fou, al nostre entendre, cap mostra d'amor al Club, per part dels que pretenen encaminar-lo pels camins bons i sants, renovant l'actual direcció; en el fons de tots, hi visqué la lluita personal, disfressada per quatre paraules d'efecte.

Si aquests elements, l'amor dels quals al Club no entenem, tant l'estimen, altres mitjans hi han per enlairar-lo, no fent obstrucció, perquè no passa el que els dóna la gana a ells.

Negar l'apoi quan el Club perilla, mereix el menyspreu.

EL SEGON GRAN PREMI PENYA RIN DE VOITURETTES

Han tornat ja de Madrid el diputat de la Mancomunitat, de Vilafranca, don Enric Rafols, president del Comitè organitzador d'aquesta carrera, i don Francesc Molins, també del dit Comitè.

Portadors de l'album d'honor de la prova, i acompanyats del major dom del Palau i del delegat especial del Comitè executiu don Emili Vidal-Ribas Güell, foren, a la Cort, rebuts en audiència pel Rey, el qual va manifestar un gran interès per a conèixer detalls de l'organització i, després de firmar l'album esmentat, va indicar que constituïx un dels seus més fermes desigs el concórrer a la dita importantíssima manifestació automobilística internacional.

Els comissionats de Penya Rin es mostren altament satisfets de l'afectuosa acollida del sobirà, en el qual van poder apreciar novament tota l'afinació que sent pels actes esportius i el seu entusiasme per a contribuir al desenrotllament de la indústria automobilística nacional que, en proves com aquest Gran Premi que Penya Rin ens prepara, troba els millors estímuls per al seu progrés.

Els senyors Rafols i Molins, durant la seva estada a Madrid, acompanyats del senador senyor Bartrina, estigueren així mateix en el ministeri de Foment, on van recollir les millors impressions, tant pel que fa referència al degut perfecte acondicionament de les carreteres que constitueixen el circuit Vilafranca-Monjos-Almunia, en el qual se celebrará la carrera, com en el que fa referència a l'establiment, per a l'esdevinidor, del mateix com a circuit permanent per a tota classe d'assaigs i carreres.

Com a resultat d'aquestes i d'altres importants gestions realitzades a Madrid, bé es pot deduir que en els centres ministerials, com en els polítics, com en l'entusiasme personal del Rei, trobaran els organitzadors del Gran Premi de voiturettes totes les facilitats i totes els apois que mereix la seva empresa.

Per altra part, els senyors don Joan P. Borés, don Juli Santacana, don Ricard Oriol i don Lluís Armangué, de la Directiva de la Penya, i representant així mateix al Comitè organitzador, sortiren el passat dijous cap a Strasburg, a fi de presenciar els grans premis de França de motos i d'automòbils (Velocitat i Turisme) que a la capital alsaciana se celebraran aviat, tant per a estudiar les innovacions, que, quant a organització, presentin les dites proves, com per a recollir la inscripció formalitzada d'algunes de les marques a elles concurrents que han anunciat, també, la seva probable participació en el Gran Premi Penya Rin.

El vice-president de la Penya, don Joan B. Trias, ha sortit també cap a Alemanya, aprofitant el seu viatge per a realitzar alt semblants gestions.

Natació

C. N. BARCELONA

El Club de Natació Barcelona, va celebrar el diumenge les darrerres proves d'entrenament per als vinentes campionats d'Espanya, que tindran lloc els propers dies 23, 24 i 25, a Alacant.

Les curses resultaren molt vistoses, veient-se el ferm interès dels concursants a portar a terme una bona lluita, i l'ànim que els guia a bona llur participació en els campionats sigui una formosa discussió esportiva.

La classificació assolida fou la següent:

200 metres llure: Primer, Arruga. Segon, Perejordi. Tercer, Basté. 400 metres braça pit: Primer, Balcells. Segon, Lavilla.

CAMPIONATS DE CATALUNYA DE POLO AQUATIC

Dos partits van jugar-se, corresponents a l'esmentat campionat, donant aquest el resultat següent:

El Barcelona C va guanyar a Els XX, per tres a dos, retirant-se els darrers abans de finir l'encontre. L'equip guanyador era: Blanchart, Bretós, Salat, Garcia, Tort, Palau i Balcells.

L'Atletic va guanyar, per tres a un, al Barcelona B, després d'un bonic partit, amb en Barrios, Ferrer, Bades, Muntaner, Serra, Domingo i Muntaner II.

Motor

II GRAN PREMI PENYA RIN

Hem rebut el reglament d'aquesta carrera, la qual es disputará també enguany al circuit de Vilafranca del Penès, on l'any passat la Penya assolí tan bell èxit.

La carrera serà el dia 29 d'Octubre fent-se 35 voltes al circuit de 14.790 metres o sigui un total de 517 quil·lo-metres.

Si el nombre de cotxes inscrits pas-sés de 30, el Comitè organitzador podrà disposar la celebració d'eliminatòries, que seran determinades per un reglament ane, redactat segons la importància del nombre d'inscrits.

Els cotxes, per a ésser admesos, hauran de subjectar-se a les condicions següents:

Cilindrada màxima: un litre 500. Pes mínim dels cotxes buits: 475 quilos.

Es indispensable que tinguin marxa enrera, accionada pel motor.

Els tubs d'escape hauran d'ésser dirigits horitzontalment cap endarrera, i llur extrem haurà de passar del centre de les rodes posteriors i d'una manera que no aixequi gens de pols. S'entén per cilindrada el conjunt de volums engendrats pel desplaçament dels pistons.

Els cotxes seran pesats amb carros seria amb les quatre rodes, lubrificants en els carters, sense alga combustible, peces, ni rodes o neu matics de recanvi.

El pesatge serà efectuat dos dies abans de la cursa.

Els cotxes hauran d'ésser aquipats d'una carrosseria de dos seients de costat. Serà, de totes maneres, tolerat que el seient del mecànic sigui més endarrera que el del conductor, màxim 30 centímetres.

Els cotxes hauran d'ésser ocupats per dues persones, les quals hauran de pesar 120 quilos en conjunt.

Serà guanyador de la cursa el cotxe que cobreixi el recorregut en menys temps, concedint-se els premis següents:

Primer, 25.000 pessetes i copa d'or; segon, 10.000 pessetes; tercer, 5.000 pessetes; quart, 2.500 i cinquè, 1.000 pessetes i copa d'argent cada un.

La participació en aquesta cursa serà per invitacions, les quals seran repartides pel Comitè organitzador.

Els cotxes podran ésser inscrits directament per les cases constructores o bé per llurs propietaris; però, en aquest cas, hauran d'enviar, junt amb la respectiva demanda d'inscripció, l'autorització de la casa constructora, que hauran de posseir.

Cada constructor tindrà dret a inscriure cinc cotxes com a màxim.

Els drets d'inscripció seran destinats al fons de la cursa, i no seran retornats sinó en el cas de suspensió d'aquesta.

Les demandes d'inscripcions, acompanyades de llurs drets, hauran de trametre's al senyor secretari de la Penya Rin (Corts Catalanes, 642), on seran rebudes fins el dia 15 d'agost amb drets senzills, i fins el dia 31, amb drets dobles.

Ciclisme

PROVES CICLISTES DE 50 KILOMETRES

Aquestes proves anyals, que organitza l'Esport Ciclista Català, i que havien de tenir lloc el dia 16 de l'actual, han estat ajornades per al 23 del mateix, en virtut de celebrar en el dit dia les seves proves la P. S. C.

El circuit és: sortida de la carretera de Mataró, per Santa Coloma, fins al quilòmetre 25 de la carretera de la Roca, i retorn pel mateix lloc.

CORREDISSES

CAMISERIA

C. FITÓ

Jaume I, n.º 11

Gran baratura de preus

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

Catàstrofe ferroviària

TOPADA DEL RAPID DE GALICIA I EL CORREU D'ASTURIES A L'ESTACIÓ DE PAREDES

Madrid, 11, 2 tarda.

Des de primeres hores del matí han començat a circular per Madrid rumors d'haver esdevingut a la línia del Nord una greu catàstrofe ferroviària. Es deia que havien topat dos trens, resultant nombrosos morts i ferits.

Els periodistes han acudit a Governació, on el ministre ha confirmat la trista notícia.

Segons em comunica — ha dit — el governador de Palència, a l'estació de Paredes toparen el tren ràpid de Galicia núm. 406 i el correu d'Asturies núm. 403.

Els dos trens han sofert grans destrossos, resultant cinc viatgers morts i 12 ferits.

Un telegrama posterior de la mateixa autoritat comunica que el nombre de morts extrems pujava aleshores a 12, ignorant-se el nombre exacte de ferits, encara que deu ésser considerable.

Entre els morts hi ha el president de Sala de l'Audiència d'Oviedo, senyor Recuenco.

La majoria de les víctimes eren passatgers del correu d'Asturies.

Entre les persones il·leses hi ha el senador don Eladi Simes i el diputat senyor Barrera Masó.

També ha resultat il·lesa la família del senyor Calvo Sotelo, que, en unió del servei sumaven onze persones.

De Palència s'enviaren urgentment tota classe d'auxilis, havent-se sol·licitat de les autoritats de Palència que envien una relació nominal de les víctimes de la catàstrofe.

DE LA PRESIDENCIA

El senyor Sánchez Guerra no ha sortit del seu domicili durant el matí. L'han visitat els ministres d'Estat i Guerra.

EL CONFLICTE D'ASTURIES

El ministre del Treball ha manifestat aquesta tarda que el governador d'Oviedo li donava compte que avui es reunien els patrons i els obrers miners per a intentar que acceptin una fórmula resolutoria.

SOBRE ELS ACTES D'AFIRMACIÓ CATALANA

Els diaris d'avui, com els d'anit passada, publiquen extensíssimes informacions del miting i banquet regionalistes celebrats a Barcelona.

«El Sol» comenta les manifestacions dels senyors Cambó i Puig i Cadafalch i diu que potser per la mesura que aquests han posat en llurs paraules el problema de l'autonomia adquireix als ulls de la política tot el seu just relleu, puix si Catalunya no hagués confós en el passat les seves aspiracions separatistes i autonomistes l'acte d'ahir tindria l'eficàcia d'actes històrics les conseqüències dels quals haurien estat fulminants.

L'autonomia regional és cosa que mereix estudi, però no per a Catalunya solament, sinó per a totes les regions.

Catalunya descosida d'Espanya no podria subsistir.

El regionalisme salvarà Espanya si en implantar-se es fa amb encert.

OPINIO D'EN WEILER

Madrid, 11, 4'15 tarda.

El general Weyler, parlant amb diversos senadors i periodistes, ha dit que es proposa intervenir en el debat que s'explicarà al Senat el proper divendres el general Berenguer, puix la seva opinió personal és que l'Alt Comissari és l'únic responsable del desastre del Marroc, i de tot el que ve esdevinent allí.

MORT D'UN DIPUTAT

Ha mort el diputat a Cortes don Ferran López Monis, fill de l'ex-ministre liberal senyor López Muñoz i ex-secretari del Congrés.

SENAT

Madrid, 11, 4'15 tarda.

A les 3'45 comença la sessió, presidint el senyor Sánchez de Toca i trobant-se al banc blau els ministres de Gràcia i Justícia i Treball.

Precis i preguntes.

El senyor ESPERABE dedica grans elogis al president de la Creu Roja de Salamanca, senyor Rodríguez Abaya, que ha dedicat a la benemèrita institució tots els seus esforços i energies i demana que se li concedeixi la gran creu del Marít civil.

El senyor SANCHEZ I SANCHEZ s'adhereix al prec.

El senyor FABIE sol·licita del Govern notícies concretes sobre la catàstrofe de Paredes de Navas (Palència).

El ministre de GRACIA I JUSTÍCIA. — Desgraciadament la notícia és certa. A Paredes toparen el tren ràpid descendent amb el correu ascendent, a conseqüència de la qual cosa hi ha hagut molts morts i ferits, comptant-se entre els primers un digno magistrat de l'Audiència d'Oviedo. Notícies més concretes no les posseeix el Govern.

El senyor FABIE demana que consti en acta el sentiment de la Cambra.

Madrid, 11, 5'15 tarda

El senyor IZQUIERDO VELEZ s'ocupa de les despeses del Consell Superior d'Emigració i diu que alguns han d'ésser restringits a favor de les Juntetes locals d'emigració, la vida econòmica de les quals és molt difícil.

El ministre del TREBALL ofereix ocupar-se de la qüestió si bé fa constar que el Consell Superior d'Emigració té funcions autonòmiques.

El senyor IZQUIERDO VELEZ demana que el dictamen per a concedir una pensió a la filla de Martínez de la Roa no sigui aprovat per boles, com sol·licita el senyor Gadea, sinó en votació nominal.

La votació per boles fa de sol·licitar la tercera part de la Cambra.

Madrid, 11, 5'30 mit

El PRESIDENT manifesta que el senyor Gadea en un dels seus rets ha sol·licitat la votació d'un dictamen per boles, i la Mesa l'assistirà en el seu dret.

El senyor IZQUIERDO VELEZ rectifica.

Es mostra conforme amb el que ha exposat el President respecte al dret de qualsevol senador a demanar votació per boles, però el que desitja que quedi aclarit és que per a fer aquesta forma de votació és necessari que la Cambra es pronunciï alans.

El PRESIDENT. — Al seu degut temps es farà a la Cambra l'aconseguint pregunta.

El marquès de PILARES, com a President del Consell d'Emigració, protesta de les manifestacions del senyor Izquierdo respecte als malbarataments de la dita entitat.

Manifesta que ell, com a president del Consell d'Emigració, ve a cobrar dos rals diaris, i no creu que aquest sou sigui per a considerar-lo un malbaratament.

El senyor IZQUIERDO VELEZ fa constar que no ha volgut al·ludir al marquès de Pilares, la gestió del qual, ni a cap dels individus que formen part del Consell.

Ordre del dia.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Es voten definitivament els projectes de llei autoritzant la cessió a l'Ajuntament d'Orense de l'edifici denominat ex-convent de Sant Domènec; autoritzant al ministre per a anul·lar la concessió atorgada al Sindicat de Regadurs d'Ulldecona per a la construcció d'un estany, i per a atorgar la concessió d'un ferrocarril elèctric de Tortosa a La Cava.

Es posa a discussió el dictamen sobre el pressupost de despeses del ministeri del Treball, Comerç i Indústria.

Sense discussió s'aprova la totalitat.

El senyor GALARZA defensa una esmena al capítol primer.

Li contesten la Comissió i el ministre del TREBALL, coincidint en els seus elogis sobre la tasca del Cos d'Estadística i oferint el desenvolupament del dit Cos i crear la Direcció d'Estadística, col·locant-la fora de tota acció política.

El senyor GALARZA agraeix els oferiments del ministre, que no dubta que seran complerts.

El capítol és aprovat, i tots els restants del pressupost, que queda pendent de votació definitiva.

Es posa a debat aquest dictamen so-

bre el projecte de redempció de «foros».

El marquès de la HERMIDA defensa un vot particular, acceptant la Comissió diverses de les modificacions que s'hi proposen.

En vista de les modificacions que cal introduir en l'articulat, es pregunta a la Cambra si es retira o no el dictamen per a la seva nova redacció.

S'acorda que el marquès de Lei defensi un vot particular que té presentat a cada un dels articles novells, des de que queden retirats prèvies unes modificacions exposades per la Comissió i que serà incorporat al dictamen.

El PRESIDENT proposa que se suspengui aquest debat per a donar al dictamen nova redacció.

Així s'acorda i s'aixeca la sessió a dos quarts de set.

CONGRES

Madrid, 11, 2 tarda.

A les 10'15 obre la sessió el comte de Bugallà.

Al banc blau els ministres de Finances i Foment.

Als escons escassos diputats. Les tribunes desertes.

Continua la discussió de l'articulat de la llei de pressupostos.

A l'article 26 s'accepta una esmena del marquès d'Olerdola i se'n rebutgen altres tres del dit diputat i altres del senyor Arias de Miranda.

El senyor GASCON I MARIN defensa una altra esmena.

Demana la construcció d'alguns camins veïnals i que es converteixin molts d'aquests en carreteres.

El ministre de FOMENT contesta acceptant part de co que demana el senyor Gascon i Marin.

Aquest rectifica.

El senyor RODRIGUEZ VIGURI, per la Comissió, manifesta que es redactarà novament l'article amb una modificació del senyor Romeu, que satisfà els desigs del senyor Gascon i Marin.

El senyor BENITEZ DE LUGO no està conforme amb la nova redacció de l'article estimant que es prestarà a injustícies.

El senyor RODRIGUEZ VIGURI li contesta aclarint els dubtes expressats pel senyor Benitez de Lugo.

Hi intervenen breument per al·lusions els senyors NICOLAU i NOUGUES, als quals contesta el senyor RODRIGUEZ VIGURI i s'aprova l'article.

Es dona lectura d'una esmena del marquès d'Olerdola proposant la redacció i aprovació d'un article addicional entre els articles 26 i 27.

El senyor RODRIGUEZ VIGURI, de la Comissió, rebutja l'esmena i el marquès d'Olerdola la defensa.

Diu que alguns Ajuntaments de Catalunya no han pogut construir camins veïnals per ingerències de la Mancomunitat.

Cita alguns casos concrets i diu que el mateix ocorre en altres provincies espanyoles.

El senyor RODRIGUEZ VIGURI, de la Comissió, contesta i diu que no pot adoptar-se cap acord que es refereixi a la llei de camins veïnals.

Diu que es pot pendre en consideració l'esmena perquè els Ajuntaments al·ludits puguin fer la deguda reclamació al ministre de Foment perquè aquest decideixi el que ha d'fer-se.

El senyor VENTOSA hi intervé.

Destanya de la forma en què s'ha plantejat aquest debat, que qualifica d'irregular, ja que s'ha pretès amb l'acta del marquès d'Olerdola modificar a última hora la llei de camins veïnals.

El que es refereix a Catalunya, la construcció de camins veïnals, es fa completament dintre de les regles del règim vigent, en la redacció del qual hi han intervingut representants de tots els partits.

Es pot dir que no hagi estat atesa la reclamació d'alguns Ajuntaments.

A l'ombrer mateix no li ha estat acceptada la reclamació que formula per a la construcció d'un camí veïnals en el seu districte.

Considero que els Ajuntaments que es creuen perjudicats han d'acudir al ministre de Foment al qual correspon resoldre l'assumpte, i en aquest cas, encara que donant la raó al marquès d'Olerdola, no hauria estat aquest sinó el ministre de Foment.

el qui hauria presentat l'article addicional que es discuteix.

El que no pot fer-se és que pel fet de no haver estat atesa una reclamació, es pretengui modificar una llei.

Creu que no han de donar-se al ministre de Foment més atribucions que les que actualment té.

El ministre de FOMENT diu al marquès d'Olerdola que no pot acceptar-se sinó el que ha acceptat la Cambra.

Està conforme amb el senyor Vento. sa: que no es pot demanar la modificació d'una llei per no haver estat atesa una reclamació.

El senyor RODRIGUEZ VIGURI llegeix la nova redacció donada a l'esmena, en la qual es diu que el ministre, en us de les atribucions que la llei li concedeix, fixarà, en cas de reclamació, el termini dintre del qual hauran de construir-se els camins veïnals.

El senyor VENTOSA rectifica.

Diu al marquès d'Olerdola que amb la seva esmena ha fet avui com sempre; parlar contra la Mancomunitat.

El marquès d'OLERDOLA. — Això és una vulgaritat.

El senyor VENTOSA. — No és una vulgaritat; és que aprofita S. S. totes les ocasions, siguin quines siguin, per a fer-la.

Demès, ha de tenir en compte S. S. que si l'Estat ha construït camins veïnals a Catalunya, també ha cobrat les contribucions i que per tant no ha fet l'Estat cap concessió gratuïta.

Rectifiquen els senyors RODRIGUEZ VIGURI i el marquès d'OLERDOLA, quedant aprovada l'esmena novament redactada.

El PRESIDENT proposa que en lloc de passar a ser la dita esmena un article addicional entre el 26 i 27, sigui l'últim paràgraf del 26.

Així s'acorda i s'aprova l'article.

A l'article 27 es rebutja un vot particular del Sr. Argente, i se n'accepta un altre dels senyors Prieto i Lequerica.

S'accepten també dues esmenes del senyor Cambó.

El senyor BENITEZ DE LUGO combat la totalitat de l'articulat.

El senyor NICOLAU demana que les Juntetes d'Obrers de Port puguin concertar emprèstits sense la garantia de l'Estat.

El senyor RODRIGUEZ VIGURI, de la Comissió, li contesta, i s'aprova l'article.

A l'article 28 s'accepten diverses esmenes i se'n rebutgen d'altres.

Formulen breus observacions els senyors BENITEZ DE LUGO i NICOLAU, a les quals contesta el senyor RODRIGUEZ VIGURI, i s'aprova l'articulat.

La Comissió retira els articles 29 i 30 i s'aprova el 31.

El senyor DIAZ DE REVENGA retira un vot particular proposant una nova redacció d'un article addicional.

El comte de ALTEA, de la Comissió, accepta part d'una esmena del senyor Cambó i part d'un vot particular del senyor Prieto.

Es suspèn el debat i s'aixeca la sessió a la una i deu minuts de la tarda.

Madrid, 11, 4'15 tarda

La sessió de la tarda s'obre a dos quarts de quatre, sota la presidència del senyor Bugallà.

Al banc blau hi ha el cap del Govern i els ministres de la Guerra, Estat i Governació.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

El ministre de FINANCES llegeix uns projectes de llei.

Precis i preguntes.

El senyor CIERVA explica una interpellació sobre l'expedient del general Picasso.

Comença recordant una pregunta que dies enrera formulà el senyor Nougues, en la qual es parlava de dues Reials ordres dictades per l'interpel·lant.

He vingut diversos dies amb papers per a contestar, però el temps ha passat i l'ocasió no s'ha presentat.

Havent circulat grans notícies en tota la premsa, inclosa la de què jo he estat processat, amb el general Berenguer, comprendrà el Parlament que jo tinc necessitat de fer algunes manifestacions.

El 14 d'agost vaig passar a ocupar la cartera de Guerra i vaig procurar

en la mesura de les meves forces atendre les necessitats de les circumstàncies i vaig treballar tot el que vaig poder en pro del meu país; i ara resulta que sóc el culpable de tot.

No deixa d'impressionar-me que això succeeixi, però hem de deixar la qüestió personal de banda, perquè vinc a parlar de coses de molta importància.

El Govern d'agost acordà obrir una informació governativa sobre els successos de juliol.

En veure les informacions dels periodistes, jo vaig pregar al ministre de la Guerra que portés els documents que fonamentessin aquestes informacions: els Reials ordres, les propostes dels fiscals i altres documents.

Llegeix la Reial ordre de 4 d'agost de 1921, dictada pel seu antecessor, en la qual s'ordena al general Picasso que instrueixi una informació escrita de caràcter governatiu, per a aclarir les circumstàncies que concorregueren en l'abandó de les posicions de Melilla.

Adverteix que en lo militar s'anomena jutge instructor al que instrueix un expedient, encara que en la realitat no ho és.

Després llegeix altre document de l'Alt Comissari, en el qual es dona compte de la presentació del general Picasso a la Plaça de Melilla, i s'expressa la negativa de lliurar al general Picasso els documents que sol·licita i plans d'operacions, mentre no se li expressés clarament el caràcter de les funcions i gestions d'aquest general.

Llegeix altre document del general Picasso en el qual s'expressa el desig de conèixer els plans d'operacions anteriors al fracàs de Melilla, i en els quals es fa referència a aquestes operacions preliminars de l'ocupació d'Alhucemas.

Llegeix altre telegrama datat el 3 d'agost, de l'Alt Comissari al ministre de la Guerra, en el qual es diu que el Govern pot nomenar el jutge especial que estimi oportú.

Això era dos dies abans de nomenar-se el general Picasso.

Quan jo em vaig trobar amb tot això vaig comprendre que era necessari dilucidar bé les facultats d'aquest general que havia estat nomenat jutge instructor, i que si la seva gestió havia d'atènyer el general en cap es minvarien les forces i el prestigi que aquest general necessitava tenir en aquells crítics moments.

Vaig creure que el suprem interès de la pàtria exigien allavors que el digne general Berenguer, la peritècia del qual havia aplecat el Govern, fos mantingut al seu lloc i no se'l podia incloure en una informació sobre els seus actes personals. I amb aquesta raonaments i aquests propòsits vaig dictar la Reial Ordre del 24 d'agost.

La llegeix. En ella es diu que la informació no ha d'estendre's a les accions de l'Alt Comandament.

Madrid, 11, 5'15 tarda

A continuació llegeix el senyor Cierva una carta seva al general Picasso, en la qual li anuncia l'enviament de l'anterior Reial ordre per conducte d'un ajudant de l'Alt Comissari, i una altra carta a aquest en què també li dona referència d'aquesta Reial ordre i li ratifica la confiança del Govern, pregant-li que indiqui al general Picasso la conveniència de procedir amb rapidesa a l'aclariment dels fets.

El general Picasso m'advertí que no referint-se la Reial ordre sinó a caps, oficials i tropa, no es creia facultat per a investigar les accions dels generals.

Aleshores no hi havia a Melilla més generals que Silvestre i Navarro: l'un desaparegut i l'altre presoner.

Jo vaig anunciar al general Picasso el meu viatge a Melilla i li vaig dir que quan tornés dictaria una Reial ordre aclaritòria, i vaig dictar la següent. La llegeix, i en ella es reitera que en res ha de relacionar-se amb les funcions de l'Alt Comandament la informació, però sí que ateny tots els militars que haguesin intervingut en les operacions fracassades. És a dir, que per aquesta Reial ordre ja no s'exclou sinó l'Alt Comissari. (Rumors.)

Llegeix una carta seva al general Picasso, enviant-li la Reial ordre es va creuar amb una altra d' caser, en la qual ratifica q

entrà en el seu ànim embolcallar en la seva actuació. L'Alt Comandament, però, diu en la mateixa carta que quedaria desirat un membre del Suprem si es limitava a jutjar fets incidentals i faltes de caps de posició, per a la qual cosa serviria qualsevol jutge de la mateixa categoria.

Deixa al criteri del Govern el resoldre aquesta diferència d'apreciació de principis.

En això fundava el general Picasso la seva dimissió, i a ella contestà el ministre de la Guerra que continués la investigació i sol·licités els elements auxiliars que necessitava, i se li van donar en l'acte.

Creu que està clar que el general Picasso va creure que amb la Reial Ordre aclaratoria del primer de setembre podia seguir desembarassadament les seves investigacions.

El 6 de setembre vaig dirigir un telegrama a l'Alt Comissari, en el qual se li expressava la creença que el general Picasso hauria fet amples investigacions i ordenat de sotmetre a instrucció judicial les conseqüències de la investigació, fent-li avinent que com a general en cap, li nomenés els jutges necessaris.

Recorda que oportunament va dir que s'havien manat deduir testimonis del resultat de la informació del general Picasso.

L'Alt Comissari, com a general en cap, tenia la jurisdicció militar judicial, i se li va nomenar un auditor, i aquest actua.

De l'expedient del general Picasso es derivaren 30 i tants processos.

Tornà el general Picasso a Madrid i procedí a ordenar els seus treballs per a emetre informe.

Es va queixar que havia demanat documents que no se li van lliurar. Eren aquests documents tota la correspondència creuada entre el ministre de la Guerra i l'Alt Comissari. Tant el ministre anterior, com jo, els hi vàrem lliurar i ja no ha tornat el general Picasso a dirigir-se a mi.

El general Picasso em va consultar si l'expedient havia de venir a mi o a l'Alt Comissari. Vaig contestar que es tractava d'un expedient governatiu, i per això li vaig dir que deduis testimoni en veies un tant de culpa i el lliurés al general en cap.

Com que el general Picasso va trobar culpabilitat en els generals Silvestre i Navarro, em va consultar, i jo vaig entendre que, havent l'un desaparegut i essent l'altre presoner, no era urgent procedir en contra d'ells, ja que no podien depositar en el sumari.

Sortit del ministeri, continuà l'expedient governatiu, i jo ja no vaig conèixer l'assumpte sino pel que han dit els periòdics i pel que sentia la Cambra.

Els llargs fragments de l'informe elevat al Suprem pel general Picasso que a petició de l'interpel·lant li ha tramès el ministre de la Guerra.

En l'informe es fa al·lusió a tot el que l'orador ha exposat anteriorment.

Llegeix després l'informe del fiscal del Suprem en el qual s'expressen lamentacions per no haver permès les reials ordres de 24 d'agost i primer de setembre, la necessària elasticitat al jutge instructor per a deduir totes les responsabilitats dels actes que s'investiguen. (Rumors.)

Es qualifica de coacció del ministre la seva actitud i es diu que el telegrama personal d'aquest té el caràcter de reial ordre donada per ofici de l'Alt Comissari.

Des del punt de vista legal, diu el fiscal, el ministre podia dictar les dues reials ordres, però no es pot dir el mateix si es considera en l'aspecte moral, social i de la disciplina militar.

No s'atreveix el fiscal a resoldre el dubte de si en el ministeri de la Guerra hi hagué una extralimitació de funcions al dictar aquestes reials ordres i per això ho sotmet a judici del Consell Suprem.

Llegeix també l'informe del fiscal fogat, que expressa la seva conformitat amb el militar.

Diu que el telegrama reservat de 6 de setembre tenia caràcter de reial ordre, perquè no d'altra manera pot dirigir-se un ministre a una autoritat.

Per últim, llegeix l'acord del Consell Suprem de Guerra i Marina i que és de no hi ha lloc al procediment indicat pel fiscal amb motiu de les dues reials ordres de 24 d'agost i primer de setembre dictades per l'al·lavors ministre de la Guerra.

Després de tot això pregunta si té fonament el que diu la premsa, fent-li fins responsable dels successos del Marroc, incloent-lo en responsabilitat ministerial, fins arribar a dir, com «El Sol», que téu les paus el senyor Sánchez Guerra perquè s'infus que no se'm processés.

mes polítics se'ls ha de com-

batre per fets certs, i després d'haver examinat llurs pretensions.

Ja sé que em seguiran combatent com abans.

Diu que fins a l'estranger s'ha dit que hi ha un ex-ministre de la Guerra que serà portat a la barra, i jo tinc dret que se sàpiga què és el que he fet per a això.

Vaig anar al ministeri de la Guerra en moments crítics.

Madrid, 11, 6'15 tarda. El general Berenguer — diu el senyor Cierva — salva Melilla i va fer reaccionar el veínat. (El vescomte de Eza demana la paraula.)

Insisteix que v'creure indispensable allunyar el general Berenguer de tot el que pogués minvar el seu prestigi i per això dicta les Reials Ordres tan combatudes.

Creu que no hi haurà home recte que no aprofiti la bona intenció amb que ha procedit en bé de la seva patria.

Pregunta en què podia ell beneficiar-se amb aquestes Reials Ordres.

Vigorosament i tenaçment — diu — he mantingut al seu lloc el general Berenguer, fent cara a totes les campanyes insidioses que s'han fet. Jo he estat vuit anys absent del bany blau i això no m'ha impedit mantenir en els meus convenciments i complir el meu deure.

Jo vull que se'm combatin amb fets. Cap fi personal ni polític he perseguit en defensar el general Berenguer. Crec que és un deure de ciutadania respectar els tribunals de justícia, però em consideraria envilit si no expressés aquí el que he expressat.

Termina fent una gran defensa del general Berenguer i dolent-se que aquest, en arribar a Madrid, s'hagi vist embolcallat en acords del Suprem. (Aplaudiments dels ciervins.)

El ministre de la Guerra pronuncia breus paraules per a felicitar-se d'haver enviat al senyor Cierva els documents que ha llegit i celebrar l'eloqüència d'aquest. (Rialles i rumors.)

El senyor PRIETO demana la paraula. El vescomte d'EZA intervé per aclarir el relatiu a la seva Reial ordre sobre el nomenament del general Picasso.

Advertí a l'Alt Comissari el nomenament de jutge instructor amb tal caràcter, però com que el ministre de la Guerra no té facultats per a fer-ho hi donà caràcter governatiu.

Diu que les cartes polítiques creuades amb l'Alt Comissari van al ministeri d'Estat, i al de la Guerra només s'envia una còpia.

Creu que aquestes cartes s'havien de conèixer perquè es veïés si havia actuat amb encert, i les posà en mans del general Picasso.

Recorda les que llegí en octubre en el Parlament i diu que si la premsa les donà a la publicitat seria perquè les prengué el «Diario de Sesiones», puix ell entenia que es devien al Parlament.

Diu que si hi ha alguna responsabilitat política o ministerial per la catàstrofe de juliol ningú pot inculpar-la al senyor Cierva.

Acaba dient que si hi hagués responsabilitat legal, per la seva part no té cap inconvenient a sotmetre's al resultat d'una informació parlamentària.

El senyor PRIETO desitja que continuï el debat ara per la importància que en aquests moments revesteix.

El PRESIDENT adverteix que ja han acabat les hores de precs i preguntes i urgeix aprovar els dictàmens que figuren a l'ordre del dia.

El senyor PRIETO insisteix i el PRESIDENT accedeix que segueixi el debat, a condició que es voti ara definitivament el pressupost del Marroc perquè passi al Senat.

Ordre del dia:

S'aprova definitivament el dit dictamen i segueix l'interpel·lació del senyor Cierva.

Madrid, 11, 9'15 nit.

El senyor PRIETO fa ús de la paraula. Diu que la Cambra no pot confortar-se amb testimonis parcials d'un expedient i és necessari conèixer l'íntegre.

Ambs manifestacions que avui ha fet aquí el senyor Cierva i les que un altre dia pugui fer al Senat un altre protagonista dels successos, el país no pot donar-se per satisfet.

El Parlament, en qüestió tan complexa, no pot pronunciar-se només amb testimonis parcials que es refereixin a una defensa personal. El que facin els polítics per a evitar esberlament polític és mesquí davant la magnitud del problema.

Es indubtable que s'ha coaccionat al general Picasso amb les Reial ordres que limitaven la seva actuació. Defugim entrar en el terreny a què

el senyor Cierva vol portar l'opinió recordant campanyes persecutòries d'abans, puix això ara no interessa gens.

Censura al senyor Cierva aquella entrada am apoteosi que preparà al general Berenguer, i repeteix tot el que sobre això ha dit en altres ocasions, així com sobre el projecte de llei de recompenses.

Insisteix que és necessari saber-ho tot per a jutjar bé.

El CAP DEL GOVERN diu que el senyor Prieto ha dirigit dos carrers al Govern que necessita rebutjar: l'un és el d'atribuir a les paraules curtíssimes del ministre de la Guerra una gravetat que no han tingut, puix no hi ha tal cosa, ja que ningú ha dit res que requereixi fer la defensa del Consell Suprem de Guerra; l'altre carrer és el d'atribuir-nos lleugereses per haver-nos apressat a servir al senyor Cierva els documents necessaris per a la seva defensa.

Els documents que ha llegit el senyor Cierva els té; el que passava era que no els podia llegir mentre no fossin tramesos pel Govern. Sobre la taula s'han col·locat perquè estiguessin a la disposició de tots els diputats.

Ja digué el ministre de la Guerra que l'expedient l'estudiava el Govern i apreciaria si havia de venir al Parlament o no. Està al Consell Suprem i si del seu examen resulta la possibilitat que vingui aquí al mateix temps que ho estudia el Suprem, vindrà de seguida, puix ell creu que el Parlament l'ha de conèixer.

El senyor PRIETO rectifica i diu que és indubtable que el senyor Cierva ha tingut abans documents que no s'han donat als altres diputats, perquè les còpies dels informes dels fiscals del Suprem no devien estar en poder del senyor Cierva. També és indubtable que l'expedient del general Picasso no ha arribat a tots els llocs on hauria d'haver arribat per haver-ho impedit el poder executiu.

Insisteix que han de venir tots els documents de l'expedient, i no solament els que han servit per a la defensa del senyor Cierva, perquè per damunt de tot hi ha l'exigència inviolable de la voluntat de la Nació, que vol que s'exigixin responsabilitats als culpables de l'existència d'aquests munts d'ossos de coscos espanyols que s'estan calcinant sota el sol africà, i aquesta no els tenim aquí.

Aquests documents podrien ésser un bàlsam per al senyor Cierva, que ha tingut rancúnies contra el Consell Suprem de Guerra i Marina, filles de l'apassionament amb què ha parlat.

Hi hagué una minoria que al Senat demanà el nomenament d'una comissió parlamentària, i no s'hi accedí perquè no estava acabat l'expedient del general Picasso. L'expedient ha terminat. Està aquesta minoria en la mateixa actitud o se suma a la farsa que se segueix pels altres?

El CAP DEL GOVERN també rectifica i diu que si el que es pretén és exigir responsabilitats ministerials, tots tenen llibre el camí, puix en això no intervenen els tribunals, sino el Congrés i el Senat.

Diu que així que s'aprovin els pressupostos es discutirà el problema ferroviari i el Govern no té pressa a marxar; adhoc per la seva part no té inconvenient a suprimir la vacació estiuenca del Parlament. En aquest temps es pot tractar de tot el que vulguem els diputats.

El senyor PRIETO — Per a aquesta minoria tampoc n'hi ha. Hi ha inconvenient que vingui demà o demà passat l'expedient Picasso a la Cambra? Està disposat el Govern a la comissió parlamentària?

El CAP DEL GOVERN. — En això discrepo en absolut, puix aqueixat missió no ha donat mai resultat.

El senyor PRIETO. — Quan havist S. S. que a Espanya fracassés una comissió parlamentària? A quin nació s'ha registrat una catàstrofe com la d'Annual? Però, en fi, em nudo amb la negativa de S. S. a l'arí que em trameti de seguida l'expedient Picasso.

El senyor VILLANUEVA berré.

Diu que el senyor Cierva a plantejat un debat, contestant campanyes de premsa, i a aquest campanyes es contesta a la premsa. Aquí no hi ha igualtat de condicions, puix només el senyor Cierva enlla els documents als quals ha lluitat, ja que aquesta mateixa tard ha arribat a la Cambra.

La concentració liberal continua en la mateixa línia de conducta que s'ha traçat, i que té feta política, i avui el senyor Prieto s'ha anat en els seus judicis. La concentració liberal vol que s'exigixin responsabilitats. Per això es va oposar l'ascens del general Berenguer, fins veure com

queda això de les responsabilitats, puix seria crítica la seva situació si després d'aquest ascens s'hagués d'exigir alguna responsabilitat.

Pel mateix motiu desitgem que vingui íntegre l'expedient del general Picasso.

Dues vegades s'ha exigit a Espanya responsabilitat ministerial, i totes dues s'ha fet en la forma que ara es demana al Govern que procedeixi. La una fou l'any 1859, i s'examinà l'expedient i hi hagué càstig.

El CAP DEL GOVERN. — En part, sí.

El senyor VILLANUEVA. — Però, no al ministre, sino al director general. Vulgui Déu que ara no succeeixi el mateix! (Rialles.)

Si l'expedient del general Picasso no vé íntegre a la Cambra, no cal fer-se il·lusions; no s'exigirà cap responsabilitat, i el país, defraudat, dirà que aquí, per als alts, no hi ha responsabilitats.

El CAP DEL GOVERN manifesta que ja ha dit abans que estudia l'expedient, amb el desig que vingui a la Cambra. La única cosa que s'ha de veure és si cal esperar que acabi d'examinar-lo el Consell Suprem.

Esta conforme que per a exigir responsabilitats ministerials convé examinar abans l'expedient i repeteix el dit abans sobre la tramesa de l'expedient i la salvetat de si pot venir mentre l'examina el Suprem.

Aquí — afegeix — vindrà tot el que jo he vist de l'expedient.

El senyor VILLANUEVA. — Però, vindrà íntegre?

El CAP DEL GOVERN. — Tot el que jo he vist.

El senyor VILLANUEVA. — Doncs si només ve el que S. S. ha vist, no es molesti a enviar-ho, puix tot el que no sigui el trametiment íntegre de l'expedient, no és res. (Bé a les esquerres.)

Per això vaig dir jo l'altre dia que algunes coses es podrien tractar en sessió secreta, i això em va valer que alguns em diguessin: — Quin democràtic rialles.

Si S. S. porta l'expedient íntegre, amb les precaucions que cregui convenientes no s'aconseguirà res. El cap del Govern repeteix que el que ell corbe de l'expedient, segons li diu el ministre de la Guerra, és tot l'expedient: un resum complet. (Rumors.)

El senyor NOUGUES recorda que quan el va demanar l'expedient al ministre de la Guerra, aquest li va contestat que per ell el portaria, però que els altres ministres no l'hi deixaven portar. (Rialles.)

Demana també que vingui íntegre l'expedient.

El senyor PRIETO diu que els més interessats a remetre llur conducta al Parlament són el senyor Cierva i vescomte de Eza. Per això espera que la proposició que van a presentar els socialistes sobre el nomenament d'una comissió parlamentària complirà amb els vots dels ciervins i dels amics del vescomte de Eza.

El CAP DEL GOVERN. — L'expedient vindrà; s'examinarà, i el mateix es arà amb la proposició i s'aconseguirà, segons resulti l'examen.

El senyor VILLANUEVA pregunta si venint l'expedient es nomenarà una comissió perquè l'examiní.

El CAP DEL GOVERN. — Vindrà la copia de l'expedient, exactament, qual al que es troba avui al Consell Suprem de Guerra i Marina, i quan vingui, està clar que es nomenarà una ponència, la qual l'estudiarà i dictaminarà, com ho fa la Cambra en tots els assumptes. Però això no és la Comissió parlamentària a què al·ludeix el senyor Prieto.

El senyor PRIETO. — Jo només he parlat de la Comissió.

El senyor VILLANUEVA està conforme amb la urgència del procediment en benefici dels propis interessats.

Queda terminada la interpel·lació. Segueix discutint-se l'articulat de la llei de pressupostos.

Els senyors SABORIT i GASCON i MARIN formulen observacions a l'article 33, que es refereix al pagament d'indemnitzacions d'atur, i després de uns breus aclaracions del ministre del TREBALL, s'aprova l'article, introduint-hi lleus modificacions.

Amb lleu discussió, i després d'admetre algunes esmenes, s'aproven fins a l'article 39.

Se suprimeixen els articles 40 i 41, i contra això formula algunes protestes el senyor Guerra del Río.

Es prorroga la sessió, a canvi que demà no se celebri la del matí.

El senyor BENITEZ DE LUGO i el senyor VAN BAUBERGEN se sumen a aquestes protestes, sol·licitant que als mestres de Canàries se'ls apliqui el 50 per 100 com a indemnització per residència.

El ministre de FINANCES ofereix, com a fórmula de transacció, que se l'autoritzi per a fer una fusió de totes les gratificacions.

Madrid, 11, 10'30 nit.

El comte de COLONBI, en nom de la Comissió, explica l'abast que té l'article 42, en el qual es proposa la creació d'una comissió formada per deu senadors i deu diputats pertanyents a les Comissions de pressupostos de totes dues Cambres, que durant dos anys estarà funcionant, i proposarà al Govern les plantilles definitives del personal, la regulació dels sous, dietes, gratificacions i indemnitzacions. Aquesta Comissió es constituirà dins el trenta dies següents a la promulgació d'aquesta llei, i en un termini de sis mesos presentarà al Govern la seva primera proposta i el Govern podrà avançar, per decret, la part de la proposta de la Comissió per ell acceptada.

També es prohibeix en aquest article, que un mateix funcionari, adhoc els excedents actius, puguin percebre, a l'ensem, més d'una gratificació, premi i indemnització amb fons de l'Estat.

Es rebutgen esmenes que defensen els senyors Gascon i Marin, Alvarez Valdés, Pérez Urruti, Barcia i Serradell.

Se n'accepten d'altres.

El senyor LEQUERICA formula algunes observacions, i a petició del senyor NACHER es llegeix l'article tal com queda redactat amb l'admissió de les esmenes, no discrepant en l'essencial de la seva primitiva redacció.

El senyor PRIETO diu que ell remetrà els pressupostos al senyor Millán de Priego, perquè cada pressupost és una lladronera, puix per les combinacions que s'hi fan, constitueixen el més presidiabre dels saqueigs.

El senyor GASCON i MARIN protesta amb gran energia d'aquestes paraules, puix ell, com a funcionari públic que ha estat, no passa per ésser presidiabre.

Demana al senyor Prieto que faci la salvetat de la seva persona, que és el que l'interessa.

El senyor PRIETO manifesta que parla en tesi general, sense al·ludir personalment a ningú; però per a terminar l'incident, retira les paraules que es creguen molestoses. El que manté, és que el pressupost constitueix una gran immoralitat, havent-hi funcionaris que ni tant sols coneixen l'oficina on haurien de treballar, gastant-se diners que no es justifiquen, etc., etc.

Creu que cal treure a puntades de peu una sèrie de murris que no fan sino perjudicar, salvant els respectes deguts a molts funcionaris digníssims i que estan molt per damunt de llur missió.

Per a una reorganització radical que acabés amb tota aquesta podridura, no tindria cap inconvenient en donar al Govern una autorització draconiana.

El ministre de FINANCES fa una defensa xarrodosa del funcionari en general, que és bo, intel·ligent i treballador. No es pot generalitzar en la censura; n'hi ha molts de bons i els dolents són els menys, encara que siguin els que més es destaquen.

Creu que abans de fer res en el personal, s'ha d'anar a la reorganització dels serveis. Cal simplificar les operacions per a evitar el que vingui a Madrid, tardí dos dies en pagar el diner que voluntàriament i espontàniament vol donar a l'Estat. Mentre no es remen els grans obstacles burocràtics, no s'aconseguirà res.

No creu en l'eficàcia de l'article 42, però el respecta pel que pugui tenir d'assaig i estimant les tendències de la Comissió i la seva bona fe.

El senyor SERRADELL pregunta al President de les Comissions si manté President de la Comissió li manté cions del ministre.

El senyor WAIS manifesta que té la mateixa opinió que el comte de Colombi.

El senyor PRIETO creu que tant és aprovar-lo com no, puix en la pràctica no servirà per a res.

S'aprova l'article i se suspèn el debat, aixecant-se la sessió a les deu.

La Joventut Nacionalista de la Lliga

La Comissió d'Acció Política de la Lliga Regionalista, hagut esment de la dimissió de la Junta Directiva de la Joventut Nacionalista, ha acordat convocar Junta general extraordinària de socis de la Joventut per a deliberar sobre aquella dimissió, i en cas de ésser acceptada, per a procedir a l'elecció de nova Junta Directiva.

La sessió tindrà lloc avui, dimecres, a les deu de la nit, a l'estatge social.

S'està repartint als socis la convocatòria de la junta.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La Conferència de la Haia

La Haia, 11. — El Comitè oficial, dit que sota-comissió del Deute de la Comissió no russa, s'ha reunit avui, ocupant-se de qüestions de procediment.

En l'assumpte de l'admissió en el si de la sota-comissió no russa d'un delegat o representant del Govern alemany, l'esmentada sota-comissió ha informat favorablement. — Havas.

La Haia, 11. — Als còrcols de la Conferència, no s'espera, de la jornada d'avui, cap resultat definitiu.

Avui, tant al matí com a la tarda, es reuniran les tres sota-comissions sense participació dels russos.

Els delegats britànics declararen ahir passada que ja s'ha redactat un projecte de qüestionari, el qual serà sotmès a la representació del Govern dels Soviets russos, a la primera reunió que aquests representats seran invitats a assistir.

En realitat, cada delegat es troba en llibertat d'introduir en el qüestionari definitiu, les preguntes que cregui necessari fer; però hi ha, no obstant, una limitació derivada d'una disposició de caràcter general, mitjançant la qual es redueixen les preguntes precises al mínim estricte.

Entre les qüestions més importants, figurarà, en primer terme, la d'assabentar-se, d'una manera clara, concreta i terminant, si el Govern dels Soviets de Rússia accepta o no el reconeixement al dret dels antics propietaris a Rússia, el qual assumpte és d'extrema importància. — Havas.

Londres, 11. — Als còrcols polítics s'afirma que la delegació britànica a la conferència de La Haia, sota una expedició de conciliació ampla, està donant mostres d'una fermesa excepcional, la qual cosa ha permès que s'arribi a un acord entre tots els representants de les diverses potències que han assistit a la Conferència de La Haia, que ja no manca per a conèixer la sort reservada a aquesta Conferència, sinó saber exactament quina serà l'actitud de la Delegació russa en la seva resposta al qüestionari que acaba d'esser-li sotmès, de la qual resposta dependrà la ruptura o la continuació de les negociacions.

En determinats còrcols es pensa molt que la consolidació del front que presenten les potències davant la representació dels Soviets, farà reflexionar als delegats russos i molt més especialment pel que es refereix a l'actitud de la delegació anglesa, que no permet concebre grans ni molt optimistes esperances.

Molts recorden una frase pronunciada no fa molt de temps per un delegat sovieta, la qual frase diu molt sobre l'esperit que informa tots els actes de la delegació russa.

La frase és aquesta: — Que França i Bèlgica se'n vagin, i com més aviat millor. Després, tot anirà bé per a nosaltres.

Els diversos esdeveniments que han anat assenyalant les diverses etapes d'aquesta conferència, han posat de manifest el sòlid acord que entre les potències regna, demostrant a la delegació russa que es trobava en un «cratísim error», si confià, ni per un moment, treure partit de les desavinences entre les diverses delegacions; contra els representants de les quals anava a contenir la representació sovieta. — Havas.

La pista del complot de l'assassinat de Rathenau

Berlin, 11. — Un telegrama oficial assegura que la policia està sobre la pista del complot que causà la mort del ministre senyor Rathenau. — Havas.

Berlin, 12. — Es confirma que la policia ha detingut a tres personalitats complicades en el recent assassinat del senyor Rathenau. — Havas.

Schanzer a Roma

Roma, 11. — Ha arribat, procedent de París, el ministre senyor Schanzer. — Havas.

L'Estatut de Tànger

París, 11. — Diu «Le Petit Journal» que als còrcols diplomàtics francesos es fa notar que encara que Poincaré s'hagi adherit en principi a la idea de celebrar una Conferència anglo-hispano-francesa, aquest projecte depèn del Govern britànic, que fins a la data no ha pres cap iniciativa en aquest sentit. Per altra part, l'assumpte té esperes, puix l'Estatut de Tànger no és cosa que pugui arran-

jar-se ni resoldre's en pocs dies i per simples converses entre els ministres representants de les dites nacions. Amb motiu del caràcter tècnic del problema, és més que probable que en aquestes converses prenguin part els perits i que les negociacions diplomàtiques es prolonguin algun temps i es faci necessària una segona reunió dels expressats ministres per a solucionar en definitiva la qüestió. — Havas.

La Unió hongaresa de Transilvània

París, 11. — Comuniquen de Bucarest que segons diuen de Cluj (Transilvània), acaba de constituir-se la Unió Hongaresa de Transilvània.

La finalitat que persegueix aquesta nova Societat és la d'assegurar els hongaresos de Romania que formen una important minoria nacional els drets i llibertats polítiques, socials, econòmics i culturals.

Totes les persones majors de vint anys que tinguin sentiments hongaresos poden ésser membres de la Unió Hongaresa.

Aquesta té ramificacions a tota la Transilvània i s'han format Centres d'acció a cada departament, vila o ajuntament.

Per a donar a conèixer l'activitat política, social i cultural hongaresa a Transilvània, el Comitè d'Acció de la Unió Hongaresa té la intenció d'organitzar conferències hongareses en dates i localitats distintes. — Havas.

La situació a Hongria

París, 11. — Comuniquen de Bucarest que el president del Consell de ministres, comte de Bethlen, ha rebut els representants de la premsa i els ha informat referent a la situació econòmica i social.

El Govern i la Societat Hongaresa, ha dit el president, han de fer sobrehumans esforços per a evitar que es produeixi una catàstrofe.

En front la carestia de la vida, que encara ha d'augmentar-se, caldrà deixar de banda totes les qüestions polítiques, tals com les qüestions de dret públic, per a consagrar tota la atenció a combatre aquella carestia de la vida, una de les causes principals de la qual és la depreciació de la corona.

La principal tasca a la qual ha d'atendre el Govern és la de millorar la situació dels canvis.

El ministre de Finances demanarà molt aviat nous impostos a la Nació, mentre que el ministre de Comerç sotmetrà el seu programa econòmic tendint a intensificar la producció hongaresa i millorar la balança entre les exportacions i les importacions. — Havas.

El president de l'Argentina al Vaticà

Roma, 11. — El president electe de la República Argentina, senyor Alvear ha estat rebut pel Papa, visitant després el secretari d'Estat, cardinal Gasparri, el qual l'ha presentat al Cos diplomàtic, acreditat prop del Vaticà.

El cardenal Gasparri ha estat a la Legació Argentina, per a tornar la seva visita al senyor Alvear.

Els ministres de l'Argentina prop del Vaticà ha donat una recepció en honor del senyor Alvear. Aquest ha estat condecorat per Sa Santetat amb la creu de l'Orde de Pius IX. — Havas.

La baixa del marc

París, 11. — El diari «Le Matin» assegura que els membres de la comissió de reparacions han fet observar als delegats alemanys, senyors Fischer i Schneider, que Alemanya és ella mateixa responsable en gran part de la caiguda del marc. — Havas.

Londres, 11. — El Govern, reunit en Consell, examina la qüestió de l'enfonsament del marc, però sense arribar a prendre cap decisió, ja que aquesta qüestió interessa per igual a totes les potències firmants del Tractat de Versalles.

L'Agència Reuter assegura que el president del Govern francès, senyor Poincaré, vindrà a Londres d'aquí uns dies per a discutir amb el Govern britànic sobre la relació que pugui haver-hi entre la referida qüestió i la de les reparacions.

La dita Agència atorga que probablement es parlarà aleshores de la moratòria demanada per Alemanya i del projectat emprèstit internacional a realitzar per aquesta. — Havas.

El pagament d'or alemany

París, 11. — La Comissió de Reparacions ha acordat destinar 17 milions 190.600 marcs or de la pròxima remesa que ha de fer Alemanya al pagament dels interessos del fons de reserva de la Comissió i també pels pagaments realitzats per Luxemburg per carbó a l'Aliança Industrial de matèries colorants.

El pagament que Alemanya haurà de fer efectiu el dia 15 d'aquest mes puja a 32.107.397 marcs or. — Havas.

Les negociacions germano-belgues

Brussel·les, 11. — El Govern belga ha donat per rompedes les negociacions entaulades amb Alemanya respecte a la retrocessió de marcs, obaint aquesta decisió a les condicions imposades per Alemanya per a arribar a un

La Hisenda hongaresa

París, 11. — Comuniquen de Budapest, que el Consell de finances s'ha adherit al projecte del ministre de Finances, projecte que tendeix a establir un impost sobre les terres, en relació amb el preu del blat.

De realitzar-se aquest projecte, el fisc percebrà, a títol d'impost sobre les terres, la quantitat de 4.800 milions de coronas, en lloc dels 240 milions que venia percehent fins ara. — Havas.

La Societat de Nacions

Ginebra, 11. — Ha produït molt excel·lent efecte l'informe del delegat espanyol, presentat davant la Comissió permanent consultiva sobre el tràfic de dones i nens i referent als tribunals per a nens, l'eficàcia del qual en aquesta qüestió ha quedat patentment manifestada. — Havas.

Ginebra, 11. — El secretari general de la Societat de Nacions ha rebut el text del Tractat concertat en 2 de febrer del corrent any a Washington entre Xina i el Japó per a resoldre el liti-gi pendent referent a Chantung. — Havas.

La guerra civil a la Xina

Hong Kong, 11. — Les tropes del general Tchou-Ching-Ning s'han apoderat del fort d'Emport.

Sembla que les tropes que ocupaven el fort han demanat retirar-se, dirigint-se a Shanghai. — Havas.

El conveni comercial franco-espanyol

París, 11. — El «Journal Officiel» publicarà demà un Decret fent públic i posant en vigor a títol provisional el conveni comercial franco-espanyol. — Havas.

Vaga resolta

Berlin, 11. — S'ha acabat la vaga que venien sostenint els caixistes. Aquests cobraran setmanalment 300 marcs de sobre-sou. — Havas.

La vaga de Kiel

Kiel, 11. — Alguns milers de vaguistes tractaren avui de coaccionar a llurs companys que seguien treballant a les mines, intervenint-hi la policia per a emparar a aquests, i entaulant-se amb aquest motiu la consegüent lluita, a conseqüència de la qual han resultat ferits diversos policies i manifestants. — Havas.

Els agricultors americans

Mèxic, 11. — Els agricultors de l'Estat de Puebla, han sol·licitat del president de la República, que suspengui els procediments agraris fins que es reformi la legislació, en atenció a que el repartiment fet fins ara, ha produït desastrosos efectes.

La conseqüència immediata de la tal mesura, és que hagin quedat improductives 600.000 hectàrees de terreny extraordinàriament productives.

De les 800.000 hectàrees confiscades, més de 80.000 corresponen a súbdits espanyols. — Havas.

Violenta explosió

Hamburg, 11. — Aquesta tarda s'ha produït una violenta explosió a un dipòsit de mines situat prop de Cuxhaven, a conseqüència de la qual han resultat unes trenta víctimes. — Havas.

Trobada d'explosius

Berlin, 11. — A l'estació de Sdenhal ha estat recollit un bagul pertanyent a un pintor de Munio, en el qual hi havien cent quilograms d'explosius.

A l'estació d'Uelzen, i també en un bagul han estat recollits 125 quilograms d'explosius. — Havas.

L'emprèstit forçós alemany

Berlin, 11. — La Comissió fiscal ha acordat que l'emprèstit forçós s'elevi a setanta mil milions de marcs paper i que es dediqui en absolut aquesta quantia a les prestacions en naturalesa per als aliats. — Havas.

Anglaterra i Espanya

París, 11. — Li comuniquen a «Le Matin» des de Londres que el Govern britànic espera acabar amb Espanya un acord comercial anàleg al firmat entre França i Espanya. — Havas.

Bulgària i Iugoslàvia

Belgrad, 11. — En represàlia perquè el Govern hongarès ha expulsat nombroses famílies iugoslaves, el Govern de Belgrad ha decidit expulsar 250 famílies magiars. — Havas.

L'Església i els Soviets

Londres, 11. — Segons despatxos de Moscou, el Govern dels Soviets ha rebutjat la proposició de l'arquebisbe de Cantorbery d'enviar una missió a Rússia encarregada d'obrir una informació sobre la sort de la clerecia russa, objecte de les persecucions dels Soviets. — Havas.

Els segrestaments de Mèxic

Washington, 11. — El cònsol nord-americà a Tampico telegrafia que Corozave, cap dels bandolers que s'apoderaren dels empleats als pous de petroli pertanyents a una companyia nord-americana, ha amenaçat amb fer saltar les tuberies de les instal·lacions si no se li remeten en termini peremptori les 15.000 pessetes que exigeix pel rescat dels presoners. — Havas.

Els bolxevistes a França

París, 11. — A conseqüència d'haver-se descobert un important robatori de documents al domicili de l'Assemblea constituent russa i en l'antiga ambaixada russa a París, que ha donat lloc a nombroses recerques i algunes detencions, «Le Journal» diu que han fugit a Berlín dos dels lladres, i de les investigacions pràctiques s'ha sabut que alguns agents bol-

L'actualitat social

RECTIFICACIO

Havent un diari de Madrid publicat unes declaracions del governador referents al Sindicat únic i al restabliment de les garanties, el governador ha fet manifestar als periodistes, per conducte del seu secretari senyor Oller, que desment en absolut tals declaracions, que no ha fet.

Respecte al Sindicat únic, si bé aquest treballa per tots el mitjans per reorganitzar-se, el governador farà tots els possibles per impedir-ho.

En quant al restabliment de les garanties, no sols no s'hi va oposar sinó que des del primer moment li va semblar encertada la decisió del Govern.

VISTA D'UNA CAUSA SOCIAL SUSPESA

Ahí va començar a la Secció TV la vista de la causa per l'atemptat del tramvia de Sant Andreu.

Segons el fiscal, Juli Laporta Cherta i Marian Sans Pau havien prestat determinats serveis a la policia en la persecució dels crims socials, guanyant-se l'animositat dels elements perseguits, pels quals foren reiteradament amenaçats de mort. El 29 de juliol de 1920 anaven en un tramvia de la línia de Sant Andreu, i entre el carrer del Dos de Maig i la via de M. S. A., quan els expressats Laporta i Sans anaven desprevinguts, aprofitant una parada del tramvia descendiren els avui processats Joan López Sánchez i Joaquim Roure Gulu i dispararen contra Laporta i Sans, resultant el segon ferit. Un altre projectil ferí al viatger Agustí Gay Segun, el qual va resultar mort.

Els agressors fugiren disparant contra alguns individus de la guàrdia i un soldat d'artilleria i el López, contra Andreu Macià, que fou ferit.

Joan López va dir que anava a la plataforma del davant del tramvia,

veistes aconseguiren enfiar recentment a França amb la missió d'assassinar dos personatges polítics i establir el règim sovieta, proposant a més a més a Alemanya l'atacament de Polònia i França, a la qual cosa es negaren els monàrques alemanys, considerant-ho, de moment, prematur. Havas.

Desordres a Gleiwitz

Oppeln, 11. — La presentació dels poders de l'administració de l'Alta Silèsia a les autoritats alemanyes ha provocat escenes violentes a Gleiwitz. Diverses dones i noies sospitoses d'estar en relacions amb els soldats aliats foren llençades a l'aigua després de tallar-los els cabells.

A Oppeln, grups de joves despullaren i maltractaren, marcant-les amb un ferro encès, diverses dones, davant la multitud, que presencià impassible la salvatjada. La policia es considerà impotent per a impedir aquests excessos. — Havas.

Els tractats de Washington

Londres, 11. — La Cambra dels Comuns ha aprovat en tercera lectura el projecte de llei ratificant els tractats de Washington. — Havas.

En defensa de la República alemanya

Berlin, 11. — La fracció social-democràtica del Reichstag ha aprovat una moció rebutjant tota col·laboració en un Govern en el qual participin els populistes.

En discutir-se al Reichstag en segona lectura el projecte de llei de defensa de la República, el ministre de Baviera ha declarat que no hi podia donar el seu vot per la significació d'una part del dit projecte. — Havas.

Amnistia a Alemanya

Berlin, 11. — La Comissió jurídica del Reichstag celebrà ahir una reunió, adoptant el projecte d'amnistia per a determinats delictes polítics. Votaren en contra els nacionalistes i els populistes bavaresos. — Havas.

El nou bei de Tunis

Tunis, 11. — De conformitat amb un tradicional costum, el Resident general ha nomenat solemnement bei de Tunis a Sidi Mohamed-ben-el-Habib, hereu del difunt bei. — Havas.

i a l'encreuament del carrer del Dos de Maig amb la carretera de Sant Andreu, observà que un senyor que anava a la mateixa plataforma, treia un arma, encarat-la al processat, el qual, per a defensar-se, va treure la seva pistola i disparà, fugint.

El Joaquim Roure manifestà que esperava el tramvia de Sans a la Granvia, tocant a la Plaça Monumental. Va sentir trets i veié gent que corria. Fou detingut per un individu del Sometén, que el va registrar i en trobar-li una arma, el va detenir.

El testimoni Manuel Jovallier, artiller, diu que anant a peu veié al López que baixava del tramvia, fent quatre disparats i fugint després. El va perseguir fins a agafar-lo.

Molts testimonis no comparegueren imposant-se a alguns 50 pessetes de multa.

El fiscal, en vista d'això, sol·licita la suspensió de l'acte, acordant-ho la Sala, malgrat l'oposició de les defenses.

RECOONEIXEMENT D'EXPLOSIUS

Per alguns caps i oficials de la Metralla d'Artilleria de Barcelona, han estat reconegudes les quatre bombes trobades el dia 17 de maig darrer en un camp del carrer de Caballer, de Sans, i Travessera de Les Corts.

Han resultat ésser del model Orsini, i podien ésser utilitzades com a granades de mà, i dues d'elles estaven carregades amb trosos de cotó impregnats de nitro-glicerina. Les altres dues contenien feles de cotó a llur interior, les quals semblava que estaven disposades per a rebre oportunament la càrrega, puix estaven preparades com les primeres.

Al morter del camp de la Bota es provocà l'explosió de les dues que estaven carregades, amb efecte suficient per a produir danya a les persones i coses.

També foren reconeguts dos cartutxos de dinamita, dos trosos de metxa i llurs dos pistons, que en ésser destruïts a l'esmentat camp, es comprovà que podien haver causat desgràcies i desperfectes.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 12 de juliol de 1922

RATIFICACIÓ

ENCARA vibren als cors i als cervells i als llavis els sentiments, les idees i les paraules d'encoratjament i patriotisme amb els quals les gèrnacions ciutadanes, aplegades a l'entorn dels cabdills il·lustres del nacionalisme polític, ratificaren llur fe en la grandesa esdevinidora de Catalunya i llur voluntat d'aconseguir el reconeixement de l'autonomia integral de la nostra terra que garanteixi el lliure desenvolupament de la seva personalitat nacional.

Aquests actes d'afirmació catalana han tingut tota la grandiositat que calia. En la història del moviment nacionalista de Catalunya la data del 9 de juliol de 1922 recordarà sempre una manifestació catalanista sense precedents.

La serenitat, el seny, que palesaren les organitzacions nacionalistes que hi intervingueren, dona una sensació enorme de seguretat i de força. La serenitat és l'energia més forta, l'energia més enorme, car és l'energia eficaç i conscient.

En tornar a casa llur els representants de totes les contrades catalanes, i en reprendre les feines quotidianes, amb el ritme normal de la vida de ciutat o de la vida de pagesia, el record indeleble de les grandioses manifestacions a les quals assistiren els donarà forces novelles per a seguir amant cada dia amb un sentit més català llur tasca, llur actuació. Com els soldats de Napoleó, quan davant d'ells parli la gent dels grandiosos actes d'afirmació catalana d'enguany, diran amb íntima satisfacció: Jo hi era.

I a Barcelona, com a tots els indrets de la nostra terra, una generació de patriotes prosseguirà amb renovada vigoria la tasca essencial de refer Catalunya. Som un exèrcit que va a la conquesta d'un objectiu. Som un poble amb una consciència i una voluntat. Som una nacionalitat amb un ideal col·lectiu, un ideal que uneix la més clara i pura tradició mediterrània amb les inquietuds angunioses de l'hora universal i les possibilitats sense fita de l'esdevinidor.

Si a Madrid hi hagués veritables homes de govern, estadistes amb visió exacta de la realitat, no restarien sense resposta immediata i cordial les paraules de pau que pronuncià diumenge l'il·lustre President de la Mancomunitat de Catalunya. Aquests moments de plenitud d'afirmació, aquests moments que un poble té la consciència de la seva força, són els moments que els veritables estadistes, els estadistes dignes d'aquest nom, aprofiten per arribar a les grans síntesis, a les fórmules supremes de reintegració i harmonia. Un poble que té la consciència viva de la seva força, un poble que se sent fort, és naturalment generós.

Catalunya torna a sentir-la, aquesta força seva. Els governs de Madrid que l'any 1919 deixaren passar una hora històrica, una hora potser única per a Espanya, una hora que si hagués estat copada i aprofitada hauria evitat el desastre del Marroc, encara avui no liquidat, han de pensar-s'hi molt abans de deixar passar també aquesta nova avinentesa que les circumstàncies els ofereixen per a resoldre el plet secular de Catalunya.

Catalunya, en sentir-se forta, ha pronunciat la seva paraula de pau i germanor. Però aquests desigs, i aquests sentiments, no poden ésser unilaterals. Nosaltres volem la solució del plet català en la convivència germanívola amb els altres pobles peninsulars. El plet català, com tots els plets de llibertat col·lectiva, no pot tenir sinó una solució. Aquesta solució, doncs, vindrà ineludiblement. Nosaltres — ho repetim — volem que vingui amb pau i harmonia. Però això, naturalment, no depèn tan sols de nosaltres.

La Diputació de Valencia

El llibre d'honor

Retallem de «La Correspondencia de Valencia»

«Nuestra Parla ha rebut l'ofertament d'artistes i industrials d'aquesta ciutat per a cooperar desinteressadament en la confecció del llibre d'honor que es remetrà a la nostra Diputació.

No cal dir que per l'abundància d'elements i l'exquisit gust dels artistes que hi intervinguen, el llibre tindrà atractius de gran valor i serà una vera joia, en la qual hauran ficat la seva emoció els artistes que li han donat forma i gràcia i molts valencians firmants de l'homenatge.

El llibre estarà inspirat en els antics llibres que testimonien la glòria

i tradició valencianes. L'artista senyor Mellado ha quedat encarregat dels dibuixos i ornamentacions que han de figurar en la coberta, i en les pàgines del llibre, on únicament s'escriurà la proposta del senyor Moliner i els noms dels diputats que formen avui la Diputació i que van ésser els que l'aprovaron.

Demés, contribuiran en la seva confecció Josep Maria Bayarri, encarregat dels daurats i dels relleus, i els industrials senyors Mariner i Vilella. El senyor Vilella construirà un atri a propòsit per al llibre, segons el model que dibuixi el senyor Mellado, i el qual, com al llibre, posarà aplicacions de metall l'industrial don Enric Mariner.

La remesa del llibre a la Diputació queda forçosament ajornada, puix no hi ha temps material per a realitzar dins del termini indicat tots els treballs necessaris. No obstant, es començarà de seguida a circular fulles soltes del llibre perquè les firmi les entitats i particulars.

Les Idees i les Imatges

L'ESCEPTICISME A-PATRIOTIC

L'escepticisme, consubstancialment, és incompatible amb el patriotisme. El descomposa. L'anulla.

En realitat, no es pot pas dir, tanmateix, que l'escepticisme sigui una veritable manifestació antipatriòtica. L'escepticisme no és patriòtic ni antipatriòtic. És a-patriòtic.

En les seves diverses modalitats filosòfiques, morals i estètiques, l'escepticisme (malgrat les extraordinàries virtuts i elegàncies de tot ordre, que, personalment, puguin fer convergència en un esceptisme), ens aparta d'una feblesa del pensar, del sentir i de l'obrar. És una mena de redós lamentablement egoístic. Un confort inhumà.

Aplicat al cas col·lectiu de la família, i, per extensió, de la pàtria, l'escepticisme, immediatament o mediatament, indirectament o directament, equival a immoralitat, a dissolució, a renúncia.

Un esceptic, repetim, no és un antipatriota. És, tan sols, un a-patriota.

L'escepticisme a-patriòtic no es fa, certament, solidari dels grossos defectes de l'antipatriotisme, però tampoc, gosiem a dir, mereix beneficiar de les seves relatives qualitats: ens referim a la virtut d'actitud, a l'acceptació coratjosa del risc i a la plena personal responsabilitat dels antipatriotes avarats.

JOSEP MARIA JUNOY

Sessió de la Diputació

Comença a les cinc de la tarda, sota la presidència del senyor Vallès i Pujals.

Es la cinquena del segon període. El diputat secretari senyor Casanovas llegeix l'acta de la sessió passada, que és aprovada.

El president dona compte de la mort dels ex-diputats senyors Font i Gumà i Sampere, i dedica a llur memòria sentides paraules.

S'acorda que consti en acta el sentiment de la corporació i que es comuniqui a les famílies respectives.

El senyor Bassols glossa la personalitat del senyor Font i Gumà, del qual diu que va escriure una de les més importants obres del renaixement literari i artístic de Catalunya, la referent a les rajoles catalanes i valencianes.

Parla de la seva famosa col·lecció de rajoles, la seva patriòtica cessió al Museu i la iniciativa de restauració del Castell de la Geltrú; deixant dibuixada d'una manera perfecta la personalitat de l'il·lustre arquitecte.

Cap diputat demana per a parlar, i amb aquest motiu es passa a l'ordre del dia.

El primer dictamen proposa el nomenament de tres capitans de l'exèrcit per a les places de caporals del Cos d'Esquadres de Barcelona.

El senyor Casanovas demana que aquest dictamen quedi damunt la taula novament. Diu que ho demana per a fer l'obstrucció possible al que es proposa, perquè ell no vol facilitar l'entrada al Cos de tres capitans de l'exèrcit que, al seu judici, no ofereixen les condicions de catalanitat que creu haurien de tenir.

Es passa a votació nominal si queda o no queda sobre la taula, i el resultat és desfavorable a la demanda del senyor Casanovas.

Aquest combat el nomenament d'un dels tres proposats diu que és dels que va pendre part en l'assalt de LA VEU. Si la Diputació creu que aquell senyor ofereix garanties suficients, que el voti.

El senyor Bassols manifesta que el dictamen no representa altra cosa que el compliment d'un tràmit. Manifesta que ell repetides vegades s'ha mostrat partidari de la supressió del Cos per entendre que a sobre d'aquesta Diputació no té altre dret que el de pagar, però atén que mentre no hi hagi altres drets ens hem de limitar a complir el Reglament.

Intervé en l'assumpte el senyor Marqués, i el senyor Casanovas refusa el presentar una proposició im-

Afirmació catalana

El districte de Cervera a En Josep Matheu

El dissabte, a la nit, en el Restaurant del Parc s'hi congregaren prop de 150 representants i elements valuosos d'aquell districte, a l'objecte de fer acte d'afirmació de l'amistat i reconeixement dels pobles que componen el partit judicial de Cervera, vers el seu ex-diputat En Josep Matheu.

Ocuparen lloc preferent a la taula presidencial En Lluís Duran, senador, En Romà Sol, conseller de la Mancomunitat, els diputats de la Mancomunitat En Francesc Xuclà, En Serafi Casanoves i En Francesc Vidal; l'ex-governador En Manuel Florensa; En Josep Maria Trias, ex-diputat a Cortes, i altres personalitats polítiques de les terres lleidatanes, unides amb En Matheu per simpatia personal.

En acabar el senyor Matheu, en mig d'ovacions entusiàstiques i paraules de victorament dels reunits, es va aixecar per expressar l'amistat profunda que sempre ha servat pels seus companys de terres de Cervera; com sempre s'ha interessat i ha vetllat pels seus interessos generals i havia vist correspostos llurs esforços per l'agraïment i una adhesió entusiàstica, que s'havia posat de relleu, una vegada més, en aquella ocasió.

En justa correspondència, no pot menys d'ofertir-se, pel demà, a continuar gustos, en voler servir les necessitats d'aquell districte, on fos que ell es trobés; car seria contrariar els seus propis impulsos, fer-ho d'altra manera.

En Francesc Xuclà digué que aquella festa havem de reconèixer que era una exteriorització veritat de la voluntat decidida que tenia aquell districte a veure's representat de nou per un home que, comprenent plenament els seus interessos, se'n preocupés amb tot l'amor i seny que li són precisos; altrament, el desgrat que tots experimentaven en veure a En Matheu com a diputat, seria passat desapercbut, contra els desigs de tots.

El president de la Comunitat de Preveres de Cervera, mossèn Isidre Brufau, volgué associar-se també a l'acte i va posar de relleu les belles qualitats morals que adornen al senyor Matheu, i que el fan ésser un fill digne de Cervera; es referí a la seva generositat prop de la Casa de Misericòrdia; així com a altres actes palesadors de com sap protegir fins als més infelïços dels seus conciutadans.

En Manuel Florensa fou una veu més per a enaltir la tasca profitosa a les comarques lleidatanes, portada a cap per En Matheu; i de com calen representants que s'interessin de bó de bó per les nostres coses, si es vol també que ells se'n preocupin.

En Serafi Casanoves digué que si bé era representant de la Seu d'Urgell-Sort, venia allí per creure que homes voluntariosos i de bona fe com En Matheu tot s'ho mereixien, i, per tant, no podia deixar de condecorar-hi.

En Romà Sol expressà que en tot moment cal fer obra patriòtica, i més encara en el moment d'emetre el vot. Es voluntat vostra, que heu posat de relleu aquesta nit, la de què aquell que us representi sigui un veritable català, i per això és tant més de celebrar la vostra decisió. Acabo dient-vos, doncs, que si doneu la vostra representació a En Matheu, hauréu fet obra de Pàtria.

El bell parlament del senyor Sol es va veure interromput per l'arribada

del leader nacionalista En Francesc Cambó, el qual fou rebut amb una ovació esclatant.

En Trias de Bes digué que quan per primer cop es va trobar en mig de les terres de Lleyda, ho fou entengent de Cervera, i des d'aleshores ell hi ha vist sempre, com a dues ntes característiques, la gratitud i la catalanitat. Jo, que sé la seva valor i transcendència, estic joïós de veure, les presidir la festa d'avui, i més encara per quant elles es troben a l'entorn de l'amic volguéssim a qui estímem en el més íntim, En Josep Matheu.

El senyor Xuclà pren la paraula de nou, aprofitant l'estar allí els senyors Cambó i Duran, per a dir a la Comissió d'Acció Política de la Lliga que de 43 municipis que componen el partit de Cervera, havien volgut expressar llur adhesió a la persona d'En Josep Matheu 35.

En Lluís Duran diu: Vosaltres representeu la voluntat de la majoria de Cervera i el seu sentiment patriòtic, i amb això en tenim prou per a ésser amics. En l'acte d'avui, nosaltres, farem, doncs, el paper de testimoni i aixequem acte dels vostres desigs.

En Francesc Cambó es mostra estranyat del bell espectacle que se li ofereix als seus ulls; jo creia que em trobaria en mig d'una dotzena d'amics, a l'objecte d'enrahonar d'eleccions i preparar l'atac per al demà; i em trobo, en canvi, que tota la feina ja és feta. D'aquí, doncs, el que em limiti també a aixecar acte del que he vist i esperit confiat que tots sabreu complir els vostres deures.

Es va referir a la tragèdia del Marroc, que tament sembla voler acabar amb totes les energies d'Espanya, per a deduir-ne que cal enfortir al nostre poble contra tota avinentesa i que sabrem demostrar que som capaços de governar-nos nosaltres mateixos.

Un quintet ampenitzà l'acte amb boniques composicions de la nostra terra.

Una tola de flors fou remesa a la distingida muller del senador per Lleyda.

Altres adhesions a l'Assemblea

S'han rebut dels més apartats confins de Lleyda (Partit de Sort) noves adhesions a l'Assemblea. Ultra la del cap de partit, de la qual donarem compte, hi ha la del batlle i Ajuntament de Sorpe, batlle i Ajuntament de València d'Aneu, batlle de Soriguera, Ajuntament de Son del Pi, regidor Enric Cortés i regidor electe En Josep Bardina, amb 65 veïns d'Esterrí d'Aneu, Ajuntament d'Unarre, ex-diputat provincial i metge doctor Bràguer, delegat del batlle de Tirvia, professor En Joan Lladós, delegat del batlle de Ribera de Cardós; Dñonis Castellà, delegat del batlle d'Esterrí de Cardós; doctor Moisès Cervós, advocat, delegat del batlle de Lladorre; procurador N'Alfons Sostres, delegat del batlle d'Altrom; En Francesc Sauquet, delegat del batlle de Gerri de la Sal; delegats dels batlles de Paranea i Moncorbès; Agustí Lladós, delegat del batlle d'Estahon; Francesc Piñana, delegat del batlle de Jou.

De les terres altes: Gandesa

També s'han rebut adhesions especials dels Ajuntaments de Pinell de Bray, Fatarella, Caseras, Villalba dels Arcs, Benisanet, Ascó, Batea, Prat de Compte.

dental que havia ofert, perquè volent el caire de la discussió creu preferible limitar-se a salvar la seva personal responsabilitat.

El senyor Pich explica el seu criteri sobre aquest punt, que consisteix que mentre la Diputació no es desfai del Cos de Mossos d'Esquadra, se li han de donar caps per a la seva bona organització.

Manifesta també, contestant a una al·lusió del senyor Marqués, que ell va assistir als actes de la Lliga Regionalista que es van celebrar diumenge perquè l'actitud dels governs de Madrid registegen a Catalunya tota mena d'atribucions va portar-lo a escoltar els leaders del catalanisme per a conèixer llur opinió. De la seva conducta en donarà compte on calgui.

El senyor Marqués manifesta que

en les seves paraules no havia volgut al·ludir al senyor Pich i li diu: Si és que el va portar a Montjuich el seu esperit catalanesc, per què no va assistir als actes de la Conferència Nacional Catalana?

El senyor Pich. — Perquè no m'interessaven.

El senyor Vallès i Pujals crida a l'ordre el senyor Marqués, perquè fuig del tema, i es dona per acabada la discussió.

El dictamen és aprovat en votació nominal, feta a precs del senyor Ràfols, amb el vot en contra dels senyors Casanovas i Vidal de Llobatera.

En breus moments són despatxats els altres dictaments i s'aixeca la sessió.

Són tres quarts de sis.

De Lisboa estant

Les festes de Lisboa. — L'homenatge a Teófil Braga.

Lisboa està de festa. S'ha vestit amb el seu millor ropatge, empolaiant-se com una núvia.

Però és tan entremaliada, que no pot estar-se de fer soroll. Es son diac. Passar vuit dies al seu costat sense que ens clavi un gurt, seria miracle. És que tots els seus esclats, siguin alegres o tristos, ha de manifestar-se mitjançant trets, morterets o focs d'artifici.

Ara, amb les festes que vénen celebrant-se amb el nom de «Semana de Lisboa», d'un cap de dia a l'altre, l'espectacle dels morters i el petar dels coets, ens omplen el cap.

No és, doncs, el soroll de les revolucions (moltes vegades fantasmes de certes agències, que en trametre-les a l'estranger, prenent proporcions alarmants, mentre aquí la tranquil·litat n'és mestressa i senyora), no és el remoreig de la Lisboa política i agitada, sinó la formosa ciutat dels seus jardins, dels seus jardins, del blau transparent, del sol radiant, del treball i l'ordre, que també sap riure i divertir-se.

Les festes que durant aquests dies alegren la capital lusitana han estat organitzades per l'important diari «O Seculo», i són de caràcter benèfic. Els pobres invàlids que romanen en els hospitals civils i asils, n'heuran el profit.

Bella i patriòtica iniciativa acollida amorosament pel poble, i que ve essent coronada pel més feliç dels èxits. S'ha fet un crit a tota la terra portuguesa, i Lisboa bull d'animació. Les vuit províncies i estan ben representades per milers de forans, i molts d'ells, amb llurs vestidures típiques de colors violats, donen una nota de color, i alegria, força escaldant i simpàtica.

Sense distinció d'estaments ni categories, tothom hi contribueix. Comerciants, industrials, banquers, operaris, artistes, i tots els ciutadans, des del més humil i pobre al més afortunat per la fortuna, hi posen el seu granet de sorra a l'abast dels seus recursos, per a suavitzar en el possible la vida de tanta criatura perseguida per la dissort.

El programa de festes és força variat i interessant. Funcions teatrals, partits de futbol, exposicions, tombolles, curses d'automòbils i concerts. La gent acut per tot arreu, i en lloc pot donar-se un pas.

Les façanes dels edificis públics i molts de particulars que ja de dies es troben endomassats i guarnits per l'homenatge que dintre poc ha de celebrar-se en honor dels intrèpids aviadors Gago Coutinho i Sacadura Cabral, han ajudat a l'embelliment. Una combinació de llums elèctrics seguint les originals formes arquitectòniques dels «predios», fa que en arribant ja nit, doni als carrers un aspecte encisador.

Mirant des d'un punt d'albir com Estrella, Graça i San Pedro d'Alcântara, hom queda extasiat.

Els milers de piquets lluminics escampats arreu parpellejant com estels entre les ondulacions accentuades dels set pujols, ofereixen a l'esguard un panorama meravellós.

La inauguració de «A semana de Lisboa» coincideix amb l'aniversari de Camões. Com és de consuetud, tots els anys, en arribar diada tan asenyalada, el peu del monument del gran canot del poema èpic «Os Lusíadas», que s'aixeca, magnífic, a la bella plaça del mateix nom, s'hi congrega un veritable romatge de ciutadans, omplint el monument de flors i corones. El bust de l'immortal poeta ha presidit totes les llibreries i cases editorials, junt amb diverses edicions de ses obres més notables, que s'han venut a milers.

L'aniversari de Camões, decretat festa nacional, fa que cada any sigui recordat i venerat per set milions de portuguesos.

Han passat sis dies de festes, i de cop i volta arriba la notícia esperada amb tanta ansietat pel poble. Els gloriosos aviadors Gago Coutinho i Sacadura Cabral, han arribat a la meta dels seus somnis. Ja es troben a Rio Janeiro.

La travessia de l'Atlàntic pels aires, ja és un fet, i la gesta meravella a dels dos herois portuguesos, marcarà una pàgina d'or a la història de l'aviació portuguesa i mundial.

La nova ha estat rebuda amb entusiasme foll, i seguidament, pels carrers centrals l'animació ha esdevingut extraordinària. S'han hissat banderes de totes les nacionalitats pels balcons, finestres i terrats, i els visques a Portugal han esclatat fort i vibrants per tots indrets. A la gran plaça del Comerç, on es trobaven instal·lats tots els ministeris, i el casal dels correus i telègrafs, la multitud s'hi agomolava a l'extrem de parer una bona filera de carros elèctrics i automòbils.

Fits els esguards al telegrama dels aviadors, penjat a la façana de Correus, acabà de despertar l'entusiasme. Un terrabastall de crits i aplaudiments durà llarga estona, mentre les salves, les sirenes dels vaixells, les campanes i els xiulets retrunyien per l'espai.

En arribar la nit, el moviment per les vies lisboetes ha augmentat extraordinàriament.

Per l'avinguda de la Llibertat, s'organitzà una manifestació imponentíssima, chorejant l'himne portuguès. Com a riu desbordat, els manifestants, en massa compacta, entraren pel Rocio, que als pocs moments quedà atapeït i d'allí feren via fins al palau de la presidència.

Per a commemorar l'arribada dels aviadors a Rio Janeiro estaven anunciats un castell de focs artificials al Tejo. I de cop i volta, mentre milers de ciutadans envaien les voreres del riu, per a presenciar l'espectacle, una nota que no figurava en el programa vingué a ennegrir la festa. L'alegria es transformà en profunda tristesa.

Els focs eren anunciats per a les onze, i a l'hora marcada, els primers coets fendiren pèterejant immens espai, desent-se en riuats d'estrelles. Un d'ells anà a parar dintre la barcassa on es trobaven instal·lats els focs que havien d'engegar-se, i en un obrir i tancar d'ulls tot volà.

Una gran tronada esquella l'espai, i a mesura que anaven empaitant-se els artificis, els uns als altres, en mil esclats i espèrtecs, la pluja de foc cada vegada era més imponent.

Davant del quadro desolador, retrunyien per tots costats crits angulósos de socors, assent tot inútil. Dels que es trobaven a bord, alguns quedaren mig rostitos, i els altres, plens de pànic i completament desorientats, es llançaven a l'aigua, d'on no n'han sortit més. Dels ferits que es van poder recollir, n'han mort alguns. Els restants, malgrat la gravetat, hi ha esperança de salvar-los.

Aquest apoteosi inesperat, ha produït gran sentiment en el poble. Tota la premsa dedica paraules de consol als dissortats, deploant tan sensible desgràcia en aquests moments de goig suprem per al poble portuguès.

Al «Liceo Passos Manoel» acaba de celebrar-se una sessió d'homenatge a l'eminent professor Teófil Braga, commemorant els cinquanta anys que porta de la seva vida de magisteri.

Amb l'assistència del senyor rector, ocs docent i alumnes, el doctor Carlos de Lemos féu l'elogi del mestre com a filòsof i polígraf.

Alguns dels alumnes també van fer discursos, recitant ensenys belles poesies teofíliques.

Teófil Braga, quasi octogenari, es mostra el treballador incansable de sempre. És el més fecund dels escriptors portuguesos. El seu geni creador ha donat a la llum pública centenars de treballs científics i literaris. L'investigador erudit, el juriscònsult, el bibliòfil, a còpia de traficar amb els vells llibres dels arxius, ha resolt molts problemes històrics quasi insolubles. El seu bagatge literari és immens. En política no ha evolucionat, emparant-se sempre en les seves idees lliurepensadores, sostingudes cada dia amb més fermesa.

Sortit del baix poble, del taller, del treball, el seu talent portentós i la seva voluntat de ferro, l'han portat als cimels del saber.

L'illustre historiador, tan vellat com és, no ha minvat per això la seva activitat i continu amb el mateix braç, omplint volums, escrivint articles i poesies, i il·luminant cervells de la seva càtedra.

JULI RIBAS

Lisboa i juny.

Generalitat

COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció d'interessos generals (Foment):

Recurs d'alçada interposat per don Pau Ribas Enrich contra l'acord de l'Ajuntament de Terrassa pel qual se'l requereix perquè efectui l'obertura del carrer de Montserrat, fent-li avinent que de no efectuar-ho, ho farà, a càrrec seu, la brigada municipal.

Tràmit en els expedients incoats per la Segona Divisió de Ferrocarrils proposant d'imposar a la Companyia dels del Nord les multes següents:

De 500 pessetes per la topada ocorreguda a l'estació de Sant Vicens de Castellet el dia 10 de desembre últim.

De 250 pessetes pel retard i topada ocorreguts a l'estació de Manresa el dia 6 de desembre últim.

De 250 per la topada ocorreguda a Segúes el dia 17 de gener últim entre els trens números 1226 i 1235.

De 500 pessetes pel descarrilament del tender de la màquina núm. 1413 a l'estació de Sant Vicens el dia 23 de febrer últim.

L'ESCOLA DE BIBLIOTECARIES

L'Escola Superior de Bibliotecaries de la Mancomunitat de Catalunya anuncia que els exàmens d'ingrés se celebraran en la segona quinzena del mes de setembre.

Atenent a la conveniència que cada dia sigui més nombros el personal tècnic que es necessita per a proveir les places de directora i auxiliar que vaguin a les vuit Biblioteques Populares ja obertes al públic, que aviat s'hauran de proveir les corresponents a les de Badalona (en construcció), Terrassa i Vil·la, i a les que es creïn als locals socials que cedeix la Caixa d'Estalvis; i que incorporacions i particulars acuden continuament a l'Escola oferint ben retribuïdes places de bibliotecaries a les alumnes que acaben llurs estudis; el Consell de Pedagogia ha decidit «que no fos limitat com fins ara el nombre d'alumnes que poden ingressar», sinó que enguany s'admeten totes les aspirants que es presentin suficientment preparades a judici del Tribunal examinador.

Les aspirants hauran de tenir disset anys complerts, presentar un títol equivalent al de Batxiller o al de mestressa superior (o bé sofrir un examen a base d'un programa detallat que es facilita en l'Escola Superior de Bibliotecaries) i de subjectar-se a un examen concursiu que comprendrà tres exercicis: un d'oral, contestant a un interrogatori sobre temes de cultura general; un d'escrit, desenrotllant la candidatura un tema escollit entre diversos presentats pel Tribunal; i un exercici de llengües en el qual es demostrï la possessió de les llengües catalana, castellana i francesa, i tenir nocions d'una altra llengua moderna.

prèn dos anys d'estudis tècnics i prèn dos anys d'estudis tècnics i d'Humanitats (Teoria i Història de la cultura, coneixements generals de les ciències pures aplicades i de llur classificació, Història de Catalunya, Llengua llatina i nocions de llengua grega, Bibliologia, Bibliografia, Biblioteconomia, Ètica, Dret usual i institucions fonamentals de Dret català, Literatura catalana, Literatura general) i un de pràctiques, indemnitzat a les ordres de la Direcció tècnica de Biblioteques.

Aprovats els tres cursos i mitjançant els exàmens de revalida i la demostració del coneixement d'una altra llengua moderna s'obté el títol de Bibliotecaria de Catalunya, indispensable per a ingressar al cos del personal que presta serveis tècnics a les Biblioteques de la Mancomunitat.

Les sol·licituds per examinar-se d'ingrés, així com els documents justificatius de les circumstàncies de la candidatura, es presentaran durant la primera quinzena del mes de setembre al Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia (Urgell, 187, Universitat Industrial).

Avui, dimecres, es reunirà sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch el Consell Permanent de la Mancomunitat.

Han complimentat al senyor Val·les i Pujals el senyor Rahola, enginyer de la Mancomunitat; don Francesc Fabregas, de la Junta de la Casa de Caritat; el conseller don Romà Sol, i el diputat senyor Massó i Llorens, amb una comissió de l'Ajuntament del Prat de Llobregat.

Catalunya enfora

PARIS

Abir, dimarts, degué celebrar-se al Teatre Duncan, de París, una sessió de poesia catalana, patrocinada pel Casal Català.

Aquesta sessió, a la qual col·laboren prestigiosos elements artístics de la capital francesa, respon al desig, per part dels elements del Casal, de propagar l'obra d'una a terme pel poeta Albert Schueberger, en publicar la seva «Anthologie des Poètes Catalans contemporains», que ha editat la casa J. Povolozky i Companyia.

La sessió del Teatre Duncan consistirà en una conferència sobre el renaixement literari català i la recitació, per part de valuosos artistes, de diverses poesies escollides entre les que M. Schueberger ha inclòs en la seva «Anthologie». El programa comporta, entre altres, els noms de Maragall, Alcover, Carner, Bofill i Matas, López-Picó, Sagarra i Clementina Arderiu.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA
12 JULIOL 1922 88

ELS DARRERS DIES DELS ROMANOVS

per

Robert Wilton

dit tot el que sé sobre aquest punt. Comprendo perfectament tota la meua equivocació en no seguir el consell del meu pare i la meua mare, i en haver-me allistat a les guàrdies. Ara comprendo quina acció tan perversa fou matar la família imperial, i reconec que vaig fer malament en reglar les taques de sang. Jo no sóc bolxevista, i mai no n'he estat. Tot el que vaig fer fou una conseqüència dels meus pocs anys i de la meua rucada. Si puc contribuir a trobar els individus qui cometeren el fofet, no hi estalviaré cap esforç.

Tots els treballadors que retien serveis de sentinella tenien revòlvers Nagán, que els havien estat distribuïts per Medvedev pocs dies abans de l'assassinat.

Yurovsky duia una pistola Browning, Medvedev un revòlver Nagán.

No sé pas el que esdevingué al noi que servia la família imperial, i que fou traslladat al nostre allotjament abans de l'assassinat. Dormia al meu llit i vaig parlar amb ell. No sé pas si coneixia l'assassinat de la família imperial. No plorava i no li vàrem parlar de l'assassinat. Em digné que el Comandant volia fer-lo tornar a casa seva, i em va citar un districte, però ara n'he oblidat el nom. Alhores es va planyer que Yurovsky li hagués pres els seus vestits. No us puc dir el nom de cap dels letons.

Quan jo feia la guàrdia dintre la casa mai no vaig veure que l'Emperadriu entrés a la Cambra del Comandant. Jo crec que mai no va entrar-hi, car Yurovsky la tractava molt malament. Si el rosari de l'Emperadriu fou trobat a la cambra del Comandant, probablement hi seria deixat i oblidat quan hi embalaren els fardells.

L'Emperador duia generalment un jaquet negre o gris, amb coll alt. Sempre duia sabates i la seva barba cendrejada molt. Quan les Grans Duquesses es passejaven pel jardí portaven vestits d'estiu, generalment bruns i faldilles de diferents colors.

No puc recordar res més. El meu testimoniatge m'ha estat llegit i és correcte.

(Signat) PHILIP FELIP PROSKURIAKOV.

(Signat) N. SOKOLOV.

Present a l'interrogatori:

(Signat) YORDANSKY, fiscal.

APENDIX

LES PERSONES DE LA FAMILIA IMPERIAL EN ESCLATAR LA REVOLUCIO.

1. Nicolau II Aleandrovitx, Emperador de Rússia, primogènit de l'Emperador Alexandre III, nat a Gatchino (vora Petersburg) el 6 (19) de maig de 1867. Fou enlaïrat a les funcions imperials el 20 d'octubre de 1894. Es va casar amb la princesa Alícia de Hesse el 14 de novembre de 1894. En esclatar la Revolució tenia 49 anys.

2. Emperadriu Alexandra (Princesa Alícia) Ferodorovna, muller de l'Emperador Nicolau II, nada Princesa Alexandra de Hesse el 25 de maig de 1872. En esclatar la Revolució tenia 44 anys.

3. Gran Duquessa Olga Nicolaievna, la filla gran de l'Emperador, nada el 3 de novembre de 1895.

4. Gran Duquessa Tatiana Nicolaievna, la filla segona de l'Emperador, nada el 29 de maig de 1897.

5. Gran Duquessa Maria Nicolaievna, la filla tercera de l'Emperador, nada el 14 de juny de 1899.

6. Gran Duquessa Anastàsia Nicolaievna, la filla petita de l'Emperador, nada el 5 de juny de 1901.

7. Gran Duc Aleix Nicolaievitx, únic fill de l'Emperador i hereu de la Corona, nat el 30 de juliol de 1904.

8. Gran Duc Miquel Alexandrovitx, germà de l'Emperador, qui fou considerat com hereu de la Corona abans del naixement d'Aleix Nico-

lavitx. Nat el 22 de novembre de 1872.

CRONOLOGIA DELS DOCUMENTS

1917

2 (15) de març. L'Emperador Nicolau II signa l'acta d'abdicació, transferint la Corona al Gran Duc Miquel Alexandrovitx.

3 (16) de març. El Gran Duc Miquel Alexandrovitx refusa la successió abans que l'Assemblea Constituent arribi a un acord.

4 (17) de març. Arribada de l'Emperador destronat al Quarter General.

7 (20) de març. El general Kornilov, complint les ordres del Consell de ministres, arresta l'Emperadriu al Palau de Tsarskoe-Selo.

8 (21) de març. Arrest de l'Emperador per un Comissari del Govern Provisional.

9 (22) de març. Arribada de l'Emperador a Tsarskoe-Selo.

31 de juliol (13 d'agost). Sortida de la família imperial cap a Tobolsk, segons les ordres del Govern Provisional, sota la vigilància d'individus del Soviet de Petrograd.

6 (19) d'agost. Arribada del Tsar i la família imperial a Tobolsk. Passaren algunes nits al vapor, abans que fossin traslladats a la Casa del Governador.

29 de desembre (11 de gener de 1918). Revolta dels soldats a Tobolsk com a conseqüència d'haver llegit el

capellà que celebrava la funció religiosa la pregària per a la perillousa de la vida de la família imperial.

1918

12 (25) de febrer. Arribada d'una ordre de Moscou requint les quantitats assignades per a la família imperial a les racions dels soldats. Començament d'una vida de privacions.

30 de març (12 d'abril). Arribada d'una ordre de Moscou per a extreure la severitat de la vigilància sobre la família imperial.

13 (26) d'abril. Sortida de l'Emperador, l'Emperadriu i la Gran Duquessa Maria Nicolaievna cap a Ekaterinburg. Les altres filles i el Tsarevitx romangueren a Tobolsk.

17 (30) d'abril. Arribada a Ekaterinburg de l'Emperador i les persones que l'acompanyaven. Són internats a la casa d'Ipatev. Es escorcolla l'equipatge de l'Emperador.

18 d'abril (1 de maig). Són acomiadades totes les persones del seguici de la família imperial, llevat del metge.

7 (20) de maig. El Tsarevitx i les Grans Duquesses surten de Tobolsk cap a Ekaterinburg.

10 (23) de maig. Arribada del Tsarevitx i les Grans Duquesses a Ekaterinburg.

4 (17) de juliol. El darrer dia de vida de la família imperial, i llur darrer passeig pel jardí. Aquella nit foren assassinats i llurs cadàvers es còrrollats i duts a la forest.

DARRERES INFORMACIONS

VALENCIA

LA TARDA AL CONGRÉS

Madrid, 11, 10/30 nit.
Encara faltava força temps perquè toquessin els timbres cridant a sessió que ja es feia difícil el transit pels passadissos de la Cambra a causa de la gran afluència de diputats que comentaven amb apassionament el debat que el senyor Cierva anava a plantejar així que s'obria la sessió.

Un dels primers d'arribar ha estat el senyor Cierva, al qual els periodistes han interrogat, però s'ha mostrat reservadíssim.

— Tindrà el debat conseqüències? — li ha preguntat un periodista.

— Per la meua part — ha contestat el senyor Cierva — no faré res. Em limitaré a ésser sincer i res més.

No han estat més explícits que el senyor Cierva els caps de minoria que, com els senyors Larrroux, Alvarez (don Melquies) i Villanueva, es trobaven des de primera hora a la Cambra. Tots supeditaven llurs propòsits al desenvolupament del debat i als punts que el seu iniciador tractés en el seu discurs.

Quan ha començat la sessió les tribunes estaven atapeïdes i els escons ocupats com en els dies de les grans solennitats, assistint alguns senadors, entre ells el general Luque i el general Berenguer, al qual acompanyava el comte de la Maza.

Presenciant el debat iniciat pel senyor Cierva, hi havia al Congrés aquesta tarda el coronel Riquelme. També el presenciava des d'una tribuna el tinent coronel Millán Astray.

CONFERENCIA

Aquest matí ha conferenciat al Ministeri d'Estat el general Berenguer amb el ministre de l'esmentat Departament.

DETALLS DE LA CATASTROFE FERROVIARIA

Madrid 12, 12/30 matinalada.
Palència. — La catàstrofe ferroviària de Paredes de Nava, esdevingué uns quants minuts després de dos quarts de dues de la matinalada, a la sortida de l'estació esmentada, amb direcció a León.

El ràpid de Galicia, que és un tren de luxe, porta en aquesta època pocs passatgers envers Madrid. En canvi, el correu d'Astúries anava ple d'estuents.

El ràpid i el correu tenen encara unament a Paredes i tenien via lliure a les estacions anterior i posterior, que són les de Villalumbroso i Becerril.

Com que els dos maquinistes creien tenir la via lliure, no es degueren preocupar de res, i quan van veure la llum de l'altra locomotora, ja era tard per a evitar la topada.

Com és natural, els passatgers anaven quasi tots descansant, i no es donaren compte de com es produí l'incident, no podent dir si els maquinistes frenaren o no i si la velocitat fou disminuïda.

Una topada violentíssima els despertà, i quan es donaren compte del sinistre, es tiraren a la via els que havien resultat il·lesos, presenciant un espectacle aterrador en la fosca de la nit, i fent llum amb mistos i algun fanal.

Les màquines del ràpid i del correu s'havien empatrat l'una en l'altra, i el correu estava com un acordeon amb alguns cotxes destrossats.

Els passatgers il·lesos i el personal dels trens que no estaven ferits, començaren el salvament dels passatgers que estaven entre les desferres dels vagons.

El salvament era molt difícil per manca d'elements, i alguns anaren a l'estació de Paredes d'on es telegrafà a Palència i León perquè fossin enviats amb tota urgència socorsos.

Mentre es continuava extraintent ferits i morts, apareixent des dels primers moments, entre les desferres de la màquina del tren correu, els cadàvers del maquinista i del fogainer, terriblement trossejats.

La primera notícia es tingué a Palència a primeres hores del matí, per haver arribat una reclamació de tren de socors.

El comboi de socors va sortir immediatament, i tornà a dos quarts de vuit, amb dos ferits. Un d'ells és el fogainer del ràpid, Estanislau Díez Tascón, i l'altre és l'estudiant de Medicina, Sixte Arman García. El primer té cremades a totes dues mans i als braços, produïdes per l'aigua de la caldera, que li caigué a la cara, i una

ferida a la parietal esquerra. Se l'havia extret comocionat d'entremig del carbó del tender.

Sixte Arman García, té fracturats el peronè i la tibia dreta.

Tots dos estan atesos a l'hospital.

El governador s'ha traslladat al lloc del succeís, i en el mateix tren hi anava tot el personal de via i obres que es trobava a l'estació, molts moços per a ajudar als treballs de salvament i alguns metges.

Després s'organitzà un altre tren per a portar nous elements i transportar els morts i ferits i als passatgers.

Era terrible el quadre que oferia l'estació de Paredes de Nava.

La màquina del ràpid, que porta el número 3.139, i la del correu, que porta el número 3.012, estan encaixonades la una en l'altra, de tal manera, que semblen una sola peça.

Un informe munt de desferres.

Cap de les dues ha saltat dels carrils, així és que exhauriren la violència la una contra l'altra.

El furgó del ràpid ha quedat destret. No es podria sospitar res, valent-lo, de la seva primitiva forma.

El cotxe-llit, núm. 844, enganyat al ràpid immediatament darrera del furgó, apareix lleument deteriorat per la capçalera d'enganxament amb el furgó.

Els altres cotxes del ràpid, que són cinc de primera i el furgó, estan intactes.

Però l'aspecte que ofereix el correu d'Astúries, és espantós. Dos cotxes, un de primera i un altre de segona, estan completament desferits i en un informe munt de desferres.

La màquina, amb el seu tender, que porta el mateix número, té la part posterior muntada damunt del furgó, que està invertit totalment, amb les rodes mirant en l'aire.

Sortint per una finestra d'aquest furgó, ha aconseguit salvar-se il·les el conductor del tren.

La caixa d'un cotxe-llit, les rodes del qual no es troben apropiades, apareix muntada damunt del xassis d'un cotxe de primera.

Es veu a continuació, un munt enorme de desferres i matalassets grisos i blaus.

Aquest detall indica que es tracta de dos cotxes: un de primera i un altre de segona, o d'un mixt de totes dues classes, però no es pot afirmar quina d'aquestes dues coses pot ser; tant ha perdut el material la seva forma i tantany amb la terrible topada.

Damunt d'aquest munt de desferres trossejades, i bastant deteriorat, hi ha el cotxe correu, sota el qual ha empatrat també la seva davantera un altre cotxe de primera que el seguia.

Com hem dit, a la capçalera del correu, hi anava enganxat el cotxe mixte de llit i butaques.

Els primers vuit morts han estat trets d'entre les estelles d'aquest cotxe, quedant ferits gairebé tots els altres ocupants.

Es diu que el cap de l'estació de Paredes complí amb el seu deure, puix detingué el correu d'Astúries, esperant l'arribada del ràpid de Galicia.

Els dos trens es veien arribar, puix venien exactament a la hora llur.

El ràpid estava més distant de l'estació que el correu, entrant aquest a l'estació alguns minuts abans.

No se sap com, però el correu d'Astúries passà de les agulles i entrà a la línia general, per on arribava el ràpid.

Com que el correu estava gairebé parat, sofí la terrible topada del ràpid, retrocedint un xic i doblegant-se com un acordeon.

Ningú comprèn com el correu d'Astúries passà de l'agulla, llevat que el maquinista no frenés a temps, calculant malament la maniobra.

Immediatament les persones que acudiren en auxili de les víctimes procediren a extraure els cadàvers.

Fins a les cinc de la tarda foren retirats 27 cadàvers, entre ells els següents:

Lluís Alvarez Estrada, tinent de cavalleria, que anava a León.

Leonard Recueno, president de Sala de l'Audiència d'Oviedo.

Vicens Abella, maquinista del correu d'Astúries.

Josep Fernández, Elvira Merley, Felip Arman, Josep Abellán, Ricard i Leonisa Ojeda, de Valladolid; Engracia Alonso i Engracia Martínez.

De la família Escobar, de Madrid, han mort sis individus, entre ells un nen de set anys i un altre de deu.

Els restants cadàvers, fins a 27 que van extreure, no han estat identificats.

Continuen extraient-se d'entre el material cadàvers que no han pogut ésser identificats. Se suposa que passen de 30.

Els ferits foren nombrosos; es calculen en uns 70, i entre ells figuren:

Josep Sánchez González, de Valladolid, contusions a la regió parietal; Anastasi Hernández, de Madrid, ferides lleus; Joan Esteban Calado, de Madrid, ferida a l'ull esquerre; Maria Lluïsa Carsabal, de 13 anys, de Canàries; Sixte Arman, el pare del qual ha resultat mort, fractura de la cama dreta; Andreu Alonso, interventor del correu, ferit al peu esquerre; Teresa Treller, de Luarca, lleu; Josep Maria Alvarez, contusions al cos; Recared Moscardó, conductor del cotxe-correu, ferit al front; Manuel Fernández, visitador del ràpid, lleu; Josep Maria Rivero, esquinc al peu dret; Angel Hernández, contusions; Joan Abad, fractura del peu esquerre; Josep Fernández, conductor, ferit lleu; Anna Bosch, fractura de les cames; Wenceslau Iglesias, lleu; Felisa Herrero, ferida a la cara, lleu; Jesús Villalba, maquinista del ràpid, ferit a la mà dreta, lleu.

De tots aquests individus uns han estat hospitalitzats a Palència i altres traslladats a León.

S'assegura que gràcies a la serenitat del maquinista del ràpid, Josep Villamazariego, que frenà davant el perill, la topada no ha estat més horrible encara. Això explica que dels viatgers del ràpid no hagi perdut la vida ningú.

Del ràpid galleg moriren el maquinista Josep de la Villa i el conductor.

En el correu anaven l'administrador Angel Hernández Clavijo, els ambulants Manuel Pérez Arrete, Manuel Pérez Gómez i l'ajudant Benet Iglesias; tots han resultat ferits, però només Hernández té massegament d'alguna importància; els restants han rebut només lleugeres contusions.

D'una família que viatjava en un dels trens sinistrats, formada d'un matrimoni i sis fills, se salvaren únicament l'espos i el nen petit.

Al lloc de la catàstrofe es trobaren barrejats amb les restes del tren molts membres, cames, braços, que foren portats amb els cadàvers al cementiri de Paredes.

Així que a Palència es tingué notícia de la catàstrofe, alguns metges es disposaren a marxar a Paredes per a prestar auxili als ferits, i a tal fi sortiren en un automòbil.

En una corba pròxima al pont que creua el canal a Griñota, l'automòbil bolcà i els seus ocupants resultaren amb lesions.

L'interventor i un agent de la brigada mòbil resultaren il·lesos malgrat viatjar prop de l'ambulància.

En el moment de la topada fou aquesta tan forta, que el cotxe d'equípates donà per complet la volta de campana.

Per efecte de la catàstrofe la via ha quedat interceptada, havent de trasbordar els viatgers a l'estació de Paredes.

El tren d'Astúries es componia de 14 unitats, 11 cotxes de viatgers, el cotxe correu, el furgó i la màquina, que era de les anomenades 300.

— Els periodistes madrilenys acudiren a l'estació del Nord, en cerca de detalls.

Fins a les dues de la tarda les notícies allí rebudes acusaven 23 morts, no tots ells identificats.

La llista dels identificats és la següent:

Felip Asmal, Vicens Beu, Josep Maria Fernández, Elvira Mendri, Josep Abellá, Lluís Alvarez Estrada, Eugeni Alonso, Faust Sánchez, Maximilià Nicolas Paniagua, Eustaquí Nicolas Herrero i Ricard Ojeda.

Els noms dels ferits dels quals es tenia notícia a l'estació, són:

Jesús Via, Estanislau Via, Anna Bosch, Benet Iglesias, Felisa Herrero, Andreu Alonso, Teresa Treller, Josep Maria Alvarez, Ricard Moscardó, Manuel Fernández, Josep Riestra, Angel Hernández, Joan Esteban Dovaldo, Josep González, Joan Abad, Maria Lluïsa Rosale, Tina Despelg, Innocenci Hernández Campos, Empar Sánchez García i Clara García.

A les tres de la tarda ha arribat a Madrid el primer tren de socors, procedent del lloc de la catàstrofe.

Un dels testimonis presencials que ha tornat en el primer tren que pogué agafar és el conductor del correu d'Astúries, que pogué escapar gairebé miraculosament amb vida.

Ha manifestat que s'havia donat compte exacte de la catàstrofe en notar que el seu tren passava per l'estació i que conegué perfectament per

anar a l'hora exacta marcada a l'itinerari, que havia de creuar-se amb l'altre.

Quan ha havien passat de l'estació de Paredes de Nava la màquina i el furgó, va treure el cap pel costat contrari del furgó i veié en agulles l'altre tren.

Aleshores va córrer ràpidament al fre, que agafà amb tota la seva força.

Notà que el maquinista havia fet el mateix amb el de la màquina, i en veure immediata la catàstrofe, va tancar els ulls i s'agafà a la palanca tan fortament com pogué.

El seu furgó donà la volta sencera i quedà agafat al fre amb els peus enlaire.

D'allí en sortí sense altre dany que algunes contusions de les quals encara se'n sent.

El maquinista fou trobat mort a la màquina i agafat al fre.

Entre els viatgers que han vingut en el tren de socors figuren el senador Sr. Lema i el diputat senyor Barrera Masó.

El director general d'Obres públiques, de seguida que tingué notícia de la catàstrofe, es disposà a sortir en automòbil, cap al lloc del sinistre.

Així ho ha fet aquesta mateixa tarda.

Els trens de l'estació de Galicia han sortit de l'estació de Madrid a l'hora ordinària, però prevenint als viatgers que haurien de fer trasbord a l'estació de Paredes de Nava.

Es diu que demà a la tarda restarà expedida la via.

L'ALTA COMISSARIA

En els diaris surten diversos noms de candidats per a substituir al general Berenguer, en el càrrec d'Alt Comissari d'Espanya al Marroc.

Degudament informats podem assegurar que els candidats que tenen més probabilitats per a ocupar l'alta comissaria, són Burguete i Barrera.

Ambedu preferència ens inclinen a creure que els corrents són més favorables per al general Burguete.

Per de prompte, el càrrec d'Alt Comissari portarà adjunt el d'un immediat inferior amb amplies facultats tècniques, per al qual s'era nomenat el general Castro Girona.

En aquest període de transició es consideren molt estimables els serveis del general Castro Girona.

De no haver-se significat tant amb la seva actuació al Consell Suprem de Guerra i Marina, la balança és probable que hagués caigut a favor del general Aguilera.

El nomenament s'ultimarà després de la tornada del Rei a Madrid, i fins aleshores no es tornaran a reunir els ministres en Consell.

EL GENERAL BERENGUER

A primeres hores de la tarda, ha estat al Senat el general Berenguer conferenciant amb el president de la Cambra i amb el general Marina.

S'ha limitat a dir als periodistes l'ex-Alt Comissari, que persistia amb el seu propòsit de parlar el divendres.

Pocs minuts després de començar el seu discurs el senyor Cierva, va ocupar el general Berenguer l'últim escó darrera del Govern.

Els ajudants ocupaven una tribuna, i en una altra va assistir al debat el coronel Riquelme.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

La nota oficial d'aquesta nit diu: «El general encarregat del despatx participa a aquest ministeri, el següent:

Sense novetat als territoris de Ceuta i Tetuán.

Al de Larraix ahir fou atacat el comboi a la posició Kauda per l'enemic, amagat a Sidi-Arfin, i a les ruïnes antigues de la posició de Kasba, fent-nos les següents baixes al comboi:

Caporal Manuel Caballero, i soldats Josep Muñoz i Josep Estero, del batalló de Mallorca, morts.

Duien del zeco el Jemis de Beni-Aros, que forces de cavalleria del destacament de la policia de Tarafut, efectuaren el recorregut per Yesdor, sense novetat.

A Rumendi, el capità Miguel, va parlar amb els representants de l'ajudar, el termini del qual per a rendir-se acabava avui.

Acudiren representants d'unes trenta famílies, coincidint tots que el bombardeig sobre Buacen havia estat molt intens i ben dirigit sobre les tendes que han desaparegut, i sobre les guardies pròximes a Segalen.

Aprofito l'oportunitat per a desmentir les manifestacions del Raisoni sobre les relacions nostres, donant-li en prova els bombardeigs que ells mateixos han presenciat.

Durant 41 dies ha tornat a ésser bombardejat Yebel i Buacen.

Al territori de Melilla ahir al matí l'auto aljub que va sortir del dipòsit de Drius, es va encallar en passar el riu Kert.

Mentre els conductors treballaven pera desencallar-lo, un grup de moros es va presentar sobtadament agafant el conductor Felip Redondo i l'ajudant Fructuós Retana.

El tercer conductor va tornar a Drius sortint forces cap el lloc del succeís, sense trobar els agressors.

El auto-aljub fou remolcat a Drius. A Ischel, en practicar aquest matí una descoberta, ha estat hostilitzada la força per un grup enemic situat a l'elevació del terreny que volta la posició, havent estat rebutjat i resultant morts els soldats Valentí Porras i Victorià González, del batalló de Burgos.

A Alhucemas i el Penyal sense novetat.

CREDITOS EXTRAORDINARIS

El ministre d'Hisenda ha llegit aquesta tarda al Congrés el següent projecte de llei:

Concedint un crèdit extraordinari de 13.397.486 pessetes destinat a diversos ministeris.

DESPRES DEL DEBAT DEL CONGRES

Madrid, 12, 2 matinalada.

Terminat al Congrés el debat sobre el Marroc, el general Berenguer ha abandonat la Cambra, sense formular cap jut sobre el seu resultat.

Els ciervins han volat el seu cap als passadissos, felicitant-lo efusivament.

El general Luque s'ha apropiat al senyor Cierva dient-li:

— Molt bé; ni paraula, més ni paraula menys. Jo m'hauria honorat subscrivint les Reials ordres de vostre, perquè a un general en cap no se li pot denegar les facultats sense desprestigi del càrrec. I de l'informe del fiscal militar, val més no parlar-ne.

Els elements liberals deien que el senyor Cierva s'havia avençat a cercar un Jordà, sinó de les seves culpes, de la seva actuació.

Es congratulaven que a la fi el Govern es decidís a que el Parlament pugui examinar l'expedient Pícaso, el qual acord no ha estat del grat dels conservadors.

LES VICTIMES DE LA CATASTROFE FERROVIARIA

Aquesta matinalada, al ministeri de la Governació, han facilitat un telegrama del governador de Palència en el qual diu que acaba de tornar de Paredes de Nava, terminada la trista tasca d'extracció dels últims cadàvers.

Els morts a la catàstrofe ferroviària sumen uns 30, i els ferits, 19.

El sots-director de la companyia, diu que la via no quedarà lliure fins demà a la tarda.

Només manquen per identificar vuit cadàvers.

LA CORRESPONDENCIA AMB AMERICA

Al projecte de pressupostos, la discussió del qual estan ultimant les Corts, s'estableix el servei postal a tots els vaixells de la Companyia Transatlàntica que fan la ruta d'Amèrica.

La reforma permetrà que la correspondència dels països americans, sigui distribuïda a bord, i que arribi als trametiments als llocs de destinació de la Península amb dues dates d'avantatge.

LA VAGA DE BISOIA

El ministre del Treball ha negat certesa a la notícia publicada d'haver quedat resolt el conflicte metal·lúrgic a Bilbao.

Les impressions, no obstant, del ministre, eren més optimistes.

NOTES PORTUGUESES

Lisboa. — La policia ha detingut alguns corredors de canvi no oficials, anomenats «bordones», els quals desenvolupaven clandestinament llurs negocis en operacions que es consideraven la causa del malestar econòmic. — Havas.

Lisboa. — El senyor Freide Andrade ha celebrat avui la seva primera conferència amb el ministre de Colònies, tractant-se en aquesta conversa de l'assumpte relatiu a la convenció amb el Transvaal. — Havas.

LES TERRES CATALANES

MALLORCA

(PER CORREU AERI)

Comentant els actes d'afirmació catalana organitzats per la Lliga Regionalista de Barcelona, diu «El Dia» d'avui:

«Seria muy pueril quitar importancia a los actos celebrados ultimamente en Barcelona. El problema de Cataluña culmina en la vida política nacional y no es de aquellos que se resuelven soslayándolos o comprimiéndolos. Su solución es una obra de prudencia, de previsión y de tiempo. También lo es de comprensión. Cataluña quiere, en resumen, el reconocimiento de su personalidad con todas sus naturales consecuencias. Es su voluntad ver repetida, en España, la solución irlandesa.»

Estos actos celebrados el sábado y domingo, a pesar de su grandiosidad, tienen sin embargo, desde nuestro punto de vista, una nota que no es de espontaneidad. Parece que la «Lliga» se ha visto espolvoreada por la actitud que adoptaron determinados elementos nacionalistas, los que forjaron la pasada Conferencia, desconformes con la actuación anterior del catalanismo representado por Cambó y la «Lliga». Parece que estos actos han surgido como consecuencia de aquella radical actitud de los más exaltados nacionalistas.

Ha sido porjudicial, empero, para la causa de Cataluña la anterior actuación?

Parécenos que no. La misma «Lliga», mediante su órgano en la prensa, lo ha dicho claramente. «La «Lliga» — escribe LA VEU — antes de comenzar una etapa en su actuación, ha examinado el camino recorrido y el camino a recorrer. Comparando la situación del catalanismo veinte años atrás con la situación actual, nuestra generación puede quedar satisfecha y orgullosa del resultado obtenido. Hemos salvado en cuatro lustros de actuación intensa el abismo de cuatro siglos de decadencia y descatalanización. «La actuación del catalanismo político, la actuación de la «Lliga» llegó rápidamente «con una rapidez sin ejemplo en la historia de los movimientos nacionalistas del mundo», al momento culminante de las postrimerías de diciembre de 1918, cuando el Gobierno que presidía el conde de Romanones publicó el famoso Decreto convocando la Comisión extraparlamentaria para resolver el pleito de Cataluña, decretó el preámbulo del en que era reconocido sin reservas el hecho de la personalidad catalana.»

En estas meras palabras se declara que el Estado español no solamente no tiene esclavizada a Cataluña, ni ahorrada la expresión de su voluntad, sino que ha reconocido la personalidad de Cataluña y ha puesto en sus manos un instrumento político que encierra la restauración inicial de un gobierno exclusivamente catalán.

Ya se ha dicho que dentro del catalanismo existían las dos tendencias: evolución y revolución. Los actos celebrados en Barcelona dan a entender que se considera más eficaz el segundo procedimiento que el primero. Las amenazas que se han vertido, la apelación a «procedimientos de la mayor energía» de que se ha hecho mención expresa, tomamos que resten a la causa catalana muchas simpatías. Por una natural reacción, a toda acción enérgica sigue otra acción en sentido contrario, tanto más enérgica cuanto más vigorosa ha sido la primera. Y puestos en este camino, se sabe donde principia una actuación pero se desconoce cuándo termina y cómo termina.

Los elementos de la «Lliga» no pueden desconocer que no toda la opinión catalana está conforme con la actitud y los procedimientos que se proyecta realizar. Hay sectores que no son despreciables. Hay masas que alguna influencia habrán de tener en los futuros destinos de Cataluña. Y despreciar esos sectores o querer pasar por encima de ellos es sembrar en el mismo instante, unos vientos que pueden originar muy graves tempestades.

Involuntariamente surge el ejemplo de Irlanda. Y surge también el espectro de la guerra civil que está asolando las llanuras y las ciudades de la verde Erin. El problema de la libertad colectiva de un pueblo es un

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

El president de la Diputació, doctor Riera, ha estat invitat a la inauguració del magnífic establiment de banys que a la platja de Sant Telm, de Palafrugell, ha construït el senyor Riu, la qual es farà dissabte.

En Josep Ricart, masover del Mas Serra, del terme de Peratallada, ha denunciat a la guàrdia civil que ha desaparegut del mas el pastor Antoni Vilar, emportant-se'n 500 pessetes que el denunciante tenia guardades en un bagul.

Ha estat publicat el director del Banc d'Espanya, don Josep Castellarnau, essent substituït per don Pere Pau Gómez.

Diumenge, l'auto de viatgers que fa el servei de Palafrugell a Caldes de Malavella, caigué d'un terraplí al terme de Llagostera, quedant emportat a terra i destruït. Els dotze viatgers no van rebre lesions d'importància.

Diumenge serà inaugurat el troc de ferrocarril de Ripoll a la Molina, distant uns dotze quilòmetres de Puigcerdà.

Demà donarà una conferència al Teatre Principal de Figueres, el mestre Llongueres sobre el tema «En Pep Ventura i les belles tonades de la Raça».

L'arquitecte i regidor, don Rafel Massó, ha tingut la sort de veure's pare d'un robust nen vingut al món amb tota felicitat.

El president de la Diputació, doctor Riera, ha tramès al ministre de la Guerra el següent telegrama:

«A ruego padres soldados cuota Africa, encarezco V. E. por entenderlo justo, sean equiparados a los demás de la Península y licenciados después de servir plazo reglamentario. — Riera.»

La Festa Major d'Arenys de Mar

Com pocs anys s'havia vist, ha esdevingut concorregudíssima la nostra Festa Major.

A l'ofici, que va cantar d'una manera acuradíssima l'Orfeó Seráfico, va predicar-hi el doctor Josep M. Llobera, canonge de Barcelona, i no cal ponderar la seva oració sagrada, perquè de sobres són conegudes les qualitats d'aquest orador. Fou un complet panegíric de Sant Zenó, i una demostració del que pot l'espiritualitat a la vida dels pobles.

Però la nota més completa fou la processó de la tarda. Van concórrer-hi unes 700 persones, acompanyant els penons de la Joventut Nacionalista i el que portava el nostre volgut diputat, el baró de Güell, sense comptar els 200 nens que anaren al dels Col·legis, que portava el nen Joan Vila i Solà.

Entre els concurrents, cal esmentar-hi el batlle de Barcelona, senyor marqués d'Alfau, els diputats de la Mancomunitat, senyors Campmany i Vidal de Llobatera; el jutge de primera instància, senyor Martí de Vessès, el qual actuava de cordonista, i representacions ben nodrides de les Joventuts Nacionalistes de tot el districte, d'Ajuntaments i jutges municipals del mateix.

Entre els nombrosos forasters que vingueren per a presenciar aquesta esplèndida manifestació religioso-patriòtica, ultra moltes personalitats barcelonines, cal esmentar el capità general, senyor marqués d'Estella, qui presència el pas de la processó des dels balcons de la Casa Comunal, juntament amb la senyora baronessa de Güell.

S'ha fet també la benedicció del pont monumental amb assistència (com en tots els esmentats actes), de l'Ajuntament i la benedicció d'autos, que esdevingué una festa molt solemnia.

La d'enguany és una de les Festes majors de què tots els arenyencs servarem més bona recordança.

gravísim problema. Lo es Irlanda. Lo sera mucho mayor en Cataluña. La prudencia no sobrarà nunca en cuantas determinaciones tome la «Lliga».

TARRAGONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

A les dues de la tarda, han telegrafiat des de l'estació de Picamolls, que el riu baixava crescut. Immediatament s'ha avisat als habitants de les vores i les cases d'autos i de transports, ja que el pont està en reparacions i s'utilitzava un pas provisional pel mateix riu.

A dos quarts de cinc ha arribat a Tarragona la inundació, arrossegant molts avellaners i altres arbres, pals de telegrafs i telefons, alguns amb els fils. Una gran gentada s'ha estacionat al pont en reparació per a veure el curs del riu crescut.

L'enginyer d'Obres Públiques, l'alcalde i l'arquitecte municipal, han fet improvisar un pas pel pont en reparació, puix eren molts els autos i carretges estacionats a totes dues vores del riu.

Les noves que arriben del cantó de Picamolls, deixen veure que el mal és molt gran i per dalt a la Conca la catàstrofe és també desconsoladora. Aquí no ha plogut en tot el dia.

El nombre extraordinari del setmanari de Gandesa «El Llamp», que sortirà el dia 15 del corrent, portarà treballs dels senyors Cambó, Puig i Cadafalch, Vallès i Pujals, Agulló i d'altres de ben coneguts.

A Santa Coloma ha estat sorpresa una partida de joc, denunciant-se als que en participaven.

Demà marxarà a Benabarre, on té la família el governador civil, senyor Zurita, encarregant-se del lloc el president de l'Audiència, senyor Montserrat.

Al Vendrell, ahir, Agustí Mata engegà dos trets contra Josep Reixac, ferint-lo greument.

Ha estat nomenat tenedor de llibres de la Delegació d'Hisenda, don Rafel Ripoll, que ho era de la de Terol.

La Sagarra

IGUALADA. — A petició del Centre Catòlic d'Obres, Centre Tradicionalista i Congregació Mariana, l'elegant orador sagrat reverend P. Josep Maria Pijoan, S. J., va donar el dia 5, a la nit, una interessant conferència de caràcter públic, a la sala d'actes del Centre Catòlic, sobre el tema «La llei de les humanes passions».

Una concurrència nombrosa, tota de senyors, va escoltar amb gran atenció la savia peroració, coronant al final la tasca de l'orador amb sorollosos aplaudiments.

A Igualada i el seu districte van inscriure's un centenar als actes

Peus cansats, inflats, irritats i magolats

aviat alleujats amb un senzill pedil·lavi saltratrat

Si suporten veritables tortures, degudes a tota mena de callositats doloroses; si les plantes dels peus us cremen com foc, o si sofriu altres mals causats per la fatiga o la pressió del calçat, preneu un bany de peus amb aigua calenta, addicionant-hi un grapat de Saltrats Rodell. L'aigua saltratada és medicinal i oxigenada i fa desaparèixer tota l'inflor i magolament, tota sensació de dolor i de picor, combat a l'ensens els efectes desagradables d'una transpiració abundant. Els ulls de pol·li i durícies s'estoven de tal manera que es poden extirpar sense l'auxili de navaja ni d'estisores, operació sempre molt perillosa.

Aquest tractament senzill i de poc cost guarirà els vostres mals de peus; del contrari el preparador es compromet formalment a retornar-vos l'import sota una simple demanda.

EN TODAS LAS FARMACIAS
SALTRATOS RODELL
RECHACE V. LAS IMITACIONES

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

El president de la Diputació, senyor Sol, ha convocat per al dia 16 del corrent, als presidents de la de Tarragona, Saragossa i Osca, amb els representants dels Consells, de Foment i Cambres Agrícoles, per a tractar de les mesures que han de pendre per a extingir la plaga de la llagosta que perjudica, especialment a les províncies esmentades i a la nostra.

Avui marxarà a Barcelona el conseller de Beneficència de la Mancomunitat, doctor Estadella, per a assistir a les oposicions a la plaça d'operador de l'Hospital de Lleyda. L'acompanyen el senyor Fontanals, metge de la Diputació i el secretari del Comitè de Beneficència de Lleyda, senyor Monzó.

Diuen que el capità general de Catalunya arribarà demà amb el ràpid de Barcelona.

Ahir van topar al carrer de Carbrinety un auto de la matrícula de Barcelona, núm. 5036, guiat per Miguel Rodríguez, i un carro guiat pel veí de Fraga Antoni Baqué, resultant l'auto amb desperfectes i el carro també.

d'afirmació catalana de dissabte i diumenge últims.

Els aficionats a l'esport del motor i del volant celebraren la diada del seu patró Sant Cristòfol amb un solemne Ofici a la parroquia major, predicant-hi mossèn Amadeu Aménos. Després tingué lloc la benedicció d'autos i motos a la Plaça del Biat, i a la nit, gran ball al Casino del Foment.

Formaven la comissió organitzadora els senyors Francesc Puig, Ramon Carier, Ramon Centrat Josep Lladó. Ha tingut lloc el Concurs de lectura, escriptura i història catalanes. Amb un resultat força falaguer pel nombre de concursants presents i per l'interès que hi han pres els col·legis de la ciutat i algunes escoles rurals de la comarca.

Formaven el jurat don Emili Vallès, compatriota igualadí, i la seva honorable esposa, don Tomàs Iddar i don Enric Gibert.

El repartiment dels premis fou el diumenge, a la sala de sessions de la Casa Comunal, amb assistència de representants de l'Associació Protectora del senyor Ruiz Porta, qui també representava la Mancomunitat de Catalunya; del senyor arxiprest reverend Euladi Ferrer; de l'alcalde don Amadeu Biosca i alguns altres.

En anar a rebre el premi els joves i dones i dones eren ovacionats.

Va resultar una festa simpàtica i agradable, i més tenint en compte que a Igualada no s'havia celebrat cap concurs similar des de bona sèrie d'anys.

Un aplaudiment a la Comissió Delegada de la Protectora a Igualada per l'èxit assolit.

Operacions realitzades per la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa durant la darrera setmana: Cobraments, 109.804'65 pessetes; pagaments, 67.305'02 pessetes; llibres i comptes nous, 8.

Bergadà

AMETLLA DE MEROLA. — Les solemnes festes amb què el jovent d'aquesta populosa Colònia fabril honora el Sagrat Cor de Jesús tingueren un digne coronament amb la sessió dedicada a la dansa popular catalana.

A l'espai local del Teatre, el qual es va veure concorregut a vessar, els Petits Ballaires de Sant Just, de Barcelona, dirigits pel seu mestre, l'incansable propagador dels ballets de la terra, N'Aureli Capmany, hi desgranaren un enfilat de danses populars, a diversos indrets de Catalunya, que aixecaren entusiastes aplaudiments.

Les paraules amb què l'erudit folklorista senyor Capmany il·lustrà i comentà cada una d'elles dances que omplien el programa, causaren una veritable emoció als concurrents a la festa, així com la justa interpretació que li donaren els petits ballaires, havent-se de repetir molts ballets.

En resum, un acte de veritat catalanitat que constituï un èxit pels seus organitzadors i executors, restant tots fets i fets d'un breu a reureure.

SABADELL

D'una mesada a aquesta banda s'està sofrint en aquesta ciutat una veritable infecció. El nombre de malalts que hi ha és extraordinari, i si bé la mortalitat no correspon a la importància de la passa, ha augmentat considerablement.

Ahir es va celebrar amb força animació la festa de Sant Cristòfol, fent-se l'acostumada benedicció d'autos.

Vallès

SANT CUGAT. — Tingué lloc al poble de Sant Cugat el concert popular, a càrrec de la Schola Orpheoníca, de Barcelona, dirigida pel mestre En Josep Alíer.

Gran fou l'èxit que va assolir el dit acte, donant-li gran relleu la presència de l'Ajuntament de la localitat, qui esperà a l'estació d'arribada dels orleones.

El programa, compost d'un enfilat de cançons netament catalanes, principalment «La sardana de la Pàtria», cantada per les tres seccions, i acompanyada per la cobla, que després un assenyalat triomf, mereixent el bis.

Cooperaren, demés, en aquest acte, la contralt solista Na Elisca Gallinat de Salom, la pianista acompanyant senyoreta Francisca Escayol i l'Esbart de Dansaires Patria (Secció de la S. O.).

Obituari

ENTERRAMENTS

En Ricard Sampere i Tort, Avui, a dos quarts de sis. Font Nova, 2. Sabadell.

La senyoreta Concepció Garcia Nieto, Avui, a les quatre. Carril, 116. Parroquia de la Bonanova. Cementiri Nou.

La senyoreta Anna Prockler i Torres, Ha mort a l'edat de 15 anys. Avui, a les quatre. Diputació, 185. Cementiri de Sant Gervasi.

FUNERALS

En Carles Plaza i Gallano, Morí el 29 de juny últim. Avui, a les deu, funerals a l'església de la Casa de Caritat.

Na Rosa Viladesau i d'Arnó, Morí el 10 del corrent. Avui, de les deu a les dotze, misses a la capella del Sagriment de la Catedral.

N'Antoni Frigola, Besalú, Morí el dia 25 de juny últim, als 83 anys d'edat. Avui, a les deu, funerals a la parroquia de Sant Josep Oriol.

ANIVERSARIS

Na Teresa Costa i Borrrell, vídua d'En Josep Oller i Planells, Morí el dia 15 de juliol de 1921. Demà, dijous, misses a les parroquies de Sant Francesc de Paula i Sant Pere de les Puelles, Mercè, esglésies de la Casa de Caritat, Mare de Déu del Sagrat Cor (carrer de Rosselló) i Pompeia, i a la parroquia de Santa Coloma de Centelles.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIÓ

N'Enric Vivas i Roura, Ha mort a l'edat de 51 anys. Enterrat ahir a la tarda, al Cementiri Nou.

En Joan Torrents i Vilaplana, Morí el 10 del corrent, a l'edat de 57 anys. Enterrat ahir a la tarda.

Na Rosa Domínguez i Sanz, vídua de Olivares, Morí el 9 del corrent.

Bisbat

—Per conducte de don Jaume Franquet, Pvre. s'han rebut en aquesta Secretaria de Cambra mil pessetes per als nois russos.

—Ha marxat a Saragossa, després d'haver passat uns dies en aquesta ciutat l'Agost de pregàries d'aquest bisbat a Roma don Carmel Blay.

—Es troba a Barcelona don Joan Carreras Aradó, catedratic de la Universitat i fiscal de l'arquebisbat de Granada.

—Ha sortit cap a Tarragona el vicari general d'aquest bisbat doctor don Francesc de P. Parés.

—Ha fet la seva professió de vots perpetus en la capella de les religioses Filles de Sant Josep, Maria Tort i Fontanals.

Pàgina 11

JULIOL

1922

Teatre Popular

Moltes vegades m'he entretingut volent esbrinar el significat d'aquest mot: «Popular». Es a dir, el que vol dir prou que se sap, però el que resulta un bon tros fosc és com sol aplicar-se, perquè si «popular» significa la cosa adaptada al poble, i el poble es compon de tots i de tot-hom, no em sé explicar les diferències consentides, i generalment equivocades, que s'apliquen a determinats estaments sota l'enseny d'aquest mot.

En fet de teatre, les equivocacions o els encerts prenen proporcions gegantines, irrisòries, caricaturesques, i el Teatre popular ocupa entre elles un lloc d'honor, per no dir-ho a la inversa.

Teatre popular per aci; teatre popular per allà. La imatge és generosa, i els dos mots formen un conjunt altruista, i la insistència els ha concedit estat de cosa reconeguda i altament necessària: tant, que sense teatre popular no existiria el Teatre. Però és que, fet i fet, el Teatre existeix? Bahl! D'això no en parlem, per ara, i seguim parlant del teatre popular, salvador i capdavanter de totes les democràcies.

El teatre popular ha estat i segueix essent una mena de preferència, no tan sols dels esperits que s'inquieten pel bé del poble, en l'isolament de la iniciativa particular, sino també de l'estament crític, i encara més de les representacions vives de l'Estat.

El problema s'ha plantejat així: el teatre, és un element que pot acaparar l'atenció pública; és, doncs, necessari classificar el teatre seguint les diverses gradacions dels components de la massa pública.

L'òpera, que és el número més car en totes les «festes majors» del món, serà per als «senyors»; la tragèdia, per als que planten d'inquiets i inquietadors; l'alta comèdia (també aquest és un nom que «fa bonic»), per als senyors quan vulguin reposar de l'òpera; l'obra parlada i cantada, per als esperits frívols i les noies que tenen l'orella enganxada a la melodia, i el melodrama per als romàntics de l'acció. Bé; i al poble? què li darem al poble, al que se'n sol dir poble? No el podem pas deixar arreconat; és precis recordar-se del poble, en tot moment, perquè el poble en tot moment pot ésser necessari, i aleshores es va inventar, no el teatre popular, sino la frase «teatre popular», que és, com hem dit, una imatge generosa.

La imatge fou creada amb una relativa facilitat; però, de la imatge al fet, en som encara en el proleg. I no és pas que, per tal d'aconseguir una realització, no s'hagi teoritzat àmpliament, sàviament, apel·lant als tòpics conseqüents de l'antiquitat, i a totes aquelles coses que són virtut i vici alhora, de tant com s'han fet servir d'espantapànells en el procés de l'edificació social, sino perquè, seguit les confusions on el desitj ha col·locat l'art del teatre, és a les palpentes que tota cosa es desenrotlla-s'hi.

Un títol, un crit traduït en un rítm, una frase, una expressió capaç de fer defurar el que va pel carrer pensant en una altra cosa; heu's aquí un element de positiva força teatral. El que se'n pugui seguir és secundari, o sia que l'herència ve directa dels frals; si, ja és això, però tres segles d'acció depuradora no han estat prou per a depurar el sentit del teatre.

Com que és din que el teatre és tot ficció, s'accepta la ficció fins en el més prègon de la seva constitució, i les seves tendències, i el teatre popular, involucrat en les confusions cabdals que no el deixen respirar a ple, és una de tantíssimes buides de sentit, amb aparença de cosa viva, que pretenen sostenir el teatre actual, si convenim a acceptar la seva existència.

Sempre que es parla de teatre popular, amb intent de portar-lo a la pràctica, es manifesten dos punts damunt dels quals les preocupacions són acaparades per complet.

El gènere i el preu. Es precis trobar obres «populares». Es precis que el preu de l'assistència sigui el més reduït possible. Si es pot assolir això, el teatre popular serà un fet.

Però quines han d'ésser les obres de «teatre popular»? Segurament que es refereixen a les que presentin omentament tots els calires de l'expressió grollera. El mot «popular» se sol entendre així. Al poble se li ha de parlar a crisi; el poble necessita les emocions sotragadores; el poble no comprèn els matisos.

Suposant que això fos cert, que no ho és, la missió del teatre popular no hauria d'encaminar-se justament a combatre-ho?

Un cercle viciós té per complet encadenat el procés teatral. El poble, o el públic, no vol «això», no accepta «això», no entén «això»; però és que se l'ha mai col·locat en condicions de voler, d'acceptar o d'entendre? Si no s'ha produït damunt seu la més petita pressió per tal d'intentar situar-lo davant la cosa saludable, com és possible que hi hagi qui es pugui atrevir a determinar aquest aspecte de la seva constitució?

Bé prou que ho sabem, que si l'home és deixat als seus naturals impulsos, generalment es decidirà per tot allò que el pot ajudar a caure, i és precisament per això que un intent d'acció salvadora s'imposa al costat de cada possible caiguda.

Els homes d'acció haurien d'irrogar-se aquesta missió, i en el teatre, que ha d'ésser considerat com a nucli d'acció d'un sens nombre de forces salvadores, en lloc de cercar-s'hi els hipòcrates atraites retolats i classificats, entre els quals figura el Teatre Popular, en el fons, no salvador, sino fomentador de tot allò que pot destruir el Poble, és on, sens dubte, podria trobar-se la primera matèria per a fer un poble en condicions d'«acceptar», de «voler» i d'«entendre» una sola cosa: el que fos digne del seu enlairament espiritual. Però això no convé als mercaders, i avui per avui els mercaders són els amos del món; i els mercaders són molts, perquè en cada home se n'hi amaga un, i cada mercader és capaç de destruir un Poble.

Adrià GUAL

El Teatre Català

IV

En el veritable sentit de la religió nacional, en aquest concepte superior de la moral que cada poble creia representat en la idea i la imatge de la seva divinitat particular, hi té una gran participació la llengua, pròpia del nucli o col·lectivitat corresponent.

Aquest concepte o ideal superior es forma d'una manera concreta davant del poble pel record i la narració dels grans fets d'herois i déus que la llegenda presenta com a fundadors de la Patria.

Però abans, el caràcter, la virtut, el poder i la voluntat que s'atribueixen a aquests sers i a aquests fets legendaris s'ha format per l'obra creadora de la paraula, que, en cada idioma dona una significació particular a cada cosa que anomena o designa.

D'aquesta manera resultava que el bé i el mal, la virtut i el vici, el dret i l'obligació, etc., es presentaven a la consciència popular en tota llur amplitud, no en virtut de la designació purament gramatical dels seus noms, sino per les dilatades suggestions que aquests noms produïen en el seu esperit, i les quals, naturalment, eren distintes per a cada poble de parla distinta.

Això indica que l'ús de l'idioma propi en el culte de la religió nacional no era únicament l'aplicació dels mitjans d'expressió verbal que el poble posseïa o el tribut d'honor que la llengua del propi país es mereix, sino un element consubstancial de la mateixa religió.

Doncs bé, aquesta mateixa importància que l'ús de la llengua nacional tenia en el culte primitiu, va tenir en el teatre, quan a ell va correspondre el seguir la missió religiosa i nacional que en aquell culte s'havia iniciat.

Les successives transformacions del teatre, la constant progressió de l'element humà, que alguns autors hi anaren introduint, aduïu l'aparent perdua total del primitiu sentiment religiós, que sembla caure, en un determinat moment, no arriba mai a justificar l'oblit o el menyspreu de l'ús de l'idioma patri, mentre aquesta perdua del seu sentit religiós no és realment efectiva.

Com veurem més endavant, aquest sentit religiós pot ésser substituït a través dels temps per un altre valor analògic de designació diferent, però així, en aquestes valors posteriors, com en les que dominaven aleshores, la virtualitat de l'idioma en la literatura dramàtica té la mateixa importància i segueix essent un element consubstancial amb ella mateixa.

L'affirmació s'explica, clarament, o el teatre deixa d'ésser el que correspon a la naturalesa del seu naixement, un culte nacional als ideals superiors i particulars de la col·lectivitat, i es reduïx a un mer espectacle, en el qual la literatura és un pretext per a donar lloc a l'exhibició de tots aquells elements escènics que ja hem qualificat de secundaris, o el teatre segueix essent avui, com en els seus primers dies, l'exaltament dels ideals de la raça per la bellesa i la fecunditat de la parla nacional.

Es en raó d'aquestes consideracions que moltes vegades hem sostingut, i que en un altre lloc d'aquest treball tractarem d'explicar, que, al voltant d'entendre, la literatura dramàtica és, entre totes, la forma literària de més profund caràcter nacional.

A.

Notes marginals

Revistes

Ara, a Barcelona, s'han posat de moda les «Revistes teatrals». I, en dir de moda, es vol dir que n'hi ha la fuga, perquè Barcelona és una ciutat de fugues.

Està clar que és una moda endarrerida, i aquest és també un costum nostre; però a Barcelona hi ha ara la fuga de les Revistes, i no s'hi pot fer res.

Així i tot, el cas és curiós, i per això mateix mereix posar-s'hi una mica d'atenció, perquè res no ha de passar desapercbut en matèria de teatre, especialment per a nosaltres, que ens hem fet un deure d'inquietar-nos-en.

Per tot arreu del món la «Revista» significa un «plus» en les activitats teatrals, i, demés, un plus especialment dedicat a la població flotant. Es a dir: que l'Itàlia que va a París, o el francès que va a Londres, si tenen ganes de fer una digestió més o menys divertida i distreta, se'n van a ésser espectadors d'una Revista, i, ensems que passen l'estona, es posen al corrent de les frivolitats ciutadanes de la ciutat que els rep com a hostes.

En aquelles capitals, on per innombrables circumstàncies les poblacions flotants són importants, es comprèn que s'hagi arribat a fer un gènere de «La Revista» luxosa, colorida, i absurdament incoherent, sola tots els seus aspectes; però, a Barcelona, sense aquestes circumstàncies al·ludides també s'ha fet un «La Revista», perquè en fet d'insubstancialitat no ens volem quedar mai enrera.

La població flotant de Barcelona la componen Sabadell i Terrassa. Bé; nosaltres creiem que la meitat de l'èxit del gènere revista es deu als «Ferrocarrils de Catalunya», que, passant pel carrer de Balmes, absorbeixen a la gran urbs la pesantor comercial de tot el dia d'aquestes poblacions flotants amb «ida i volta».

A Barcelona el teatre no es paga, però per la Revista del Principat Palace s'han pagat (amb preus diaris), catorze pessetes per seient, durant una colla de mesos.

Un estranger amic meu, als pocs dies d'ésser aquí, va anar a veure aquella revista, i s'informà de les altres revistes que es fan per aquí. L'endemà va demanar el teatre seriós i nacional on era, perquè volia anar hi, i es va quedar a l'hotel a fer el solitari.

D'altra part, si la revista reproduceix i caricaturitza fets de vida ciutadana, que cosa deuen ésser les revistes barcelonines? No més de pensar-hi, fa ganes d'implorar la intercessió d'una força desconeguda fins ara entre nosaltres per tal de decretar la seva anul·lació, perquè hi ha coses que ni consenten la caricatura, o, de consentir-la, perllonguen el mal del fet caricaturitzat.

Però ara s'han posat de moda les revistes. Gairebé no tenim teatre, però sabem fer revistes. Aquí no significa un plus, aquí significa un element primordial: és el que més agrada, és el que millor es paga. Qui sap, encara, si trobarem les arrels del nostre teatre nacional en la Revista. Tot podria ésser. En el nostre procés teatral passen coses tan estranyes!

«Santa Isabel de Ceres»

La forma especial en què ens ha estat anunciada l'obra «Santa Isabel de Ceres», que ens acaba de presentar la Companyia d'En Martínez Sierra, i l'efecte que la seva representació ha produït en certa part del públic, dona lloc a algunes observacions d'interès general.

Aquesta obra correspon, com sap tothom, al gènere d'aquelles manifestacions literàries que tenen per objecte trasbalsar de soca i arrel i d'una manera sorollosa els corrents usuals en la moral de la nostra societat.

L'efecte produït per la representació ha estat, en rigor, de manifestar indiferència per part de la majoria del nostre públic; d'infantil entusiasme per les ànimes senzilles que encara creuen en la sinceritat de les truculències mitinesques, i de grotesca indignació per a aquella gent que, davant d'una representació dramàtica, atén, amb més preferència, el seu aspecte anecdòtic, exterior i escènogràfic, que no pas el sentit que l'autor ha volgut donar a l'obra.

L'actitud d'entusiasme excessiu i de protesta, fora de to, adoptada per aquests elements darrerament esmentats, ha fet creure a algú, potser al mateix director de la Companyia i aduïu al propi autor de l'obra, que realment ens trobàvem davant d'una producció profundament revolucionària, en l'ordre ideològic.

Amb aquesta creença, l'autor i En Martínez Sierra venien ja de Madrid, on, pel que es veu, tant per part dels que censuraven la tendència de «Santa Isabel de Ceres», com dels que se'n mostraven satisfets i admirats, se li va concedir, per camins oposats, aquesta alta consideració.

En realitat, el pes que l'obra hagi pogut fer entre nosaltres, en relació al moment de la nostra literatura i de la nostra ideologia en general, està reflectit exactament per aquella part del públic que ha mirat l'obra amb indiferència, quan no amb un amable somriure irònic.

Evidentment, per a nosaltres l'atreïment de l'autor, vindicant francament, audaçment, la puresa de sentiments de la dona perduda, ni és un atreïment, ni una audàcia, ni una nova valor ideològica en la producció dramàtica, en general, literària.

El nostre poble i els nostres públics han passat ja per aquestes xi-

roles estridències que fa trenta anys omplien les nostres revistes literàries, inspiraven a molts dels nostres joves dramaturgs i alimentaven la producció d'aquelles penyes intel·lectuals, que dominaven el nostre món literari amb llurs versos, llurs novel·les, llurs articles, i llurs pèpies, llurs cabells llargs i llurs capells d'ales amples.

Varem passar ja per aquell xarrampió de la bohèmia amb totes les característiques de l'audàcia, del menyspreu de les coses materials, de l'enterniment per l'eterna i vulgar història de totes les desgraciades, celgudes insulsament al fang i al huc amb la consegüent protesta trada de la «bona gent» burgesa.

De tot allò ens en queda per una part un suau record, que ve a la nostra memòria com aquelles gracioses rebequeries que en la infantesa foren les delícies de la família, i per altra una saludable confiança en el camí de les fortes i sanitoses orientacions que després d'aquella crisi hem seguit.

La reacció ha estat un moviment espontani que ens ha donat nova força perquè hem sabut atemperar a la nostra manera d'ésser i a les normes superiors d'un fort sentit de la vida, les idees, els conceptes, els sentiments estimables i les tendències que n'avenen dintre d'aquelles infades exageracions.

Per aquella íntima connexió que existeix entre la literatura d'un poble i la seva general manera de sentir i de pensar, aquesta reacció s'ha produït també en tots els rams de l'espiritualitat i del pensament de Catalunya, portant-la a la política de les realitzacions, que tant ha fet per la grandesa de la nostra civilització.

No ens poden espantar, doncs, les «audàcies» de l'autor de «Santa Isabel de Ceres», ni tan sols ens pòden fer posar seriosos. Per sort nostra, ens les mirem amb aquella complaença, amb l'ànim perfectament seriós i convençut de l'útil esforç, a què ingenuament es dedica aquest simpàtic «enfant terrible».

El que hi ha de veritablement important en la significació d'aquesta representació dramàtica, i que mereix l'atenció seriosa de tots, és que a Madrid, a la capital oficial d'Espanya, i el cap-natural d'una nacionalitat que preté detenir l'hegemonia intel·lectual de les altres nacionalitats espanyoles i que compta amb una brillant i valuosa tradició literària i cultural, s'hagin pres realment com a cosa seriosa aquesta producció i li hagin concedit els mateixos honors que aquí i a Europa es concedien a les produccions d'aquesta naturalesa trenta o quaranta anys enrera.

Malgrat que no ens afecti directament a nosaltres, és de doldre aquesta trista evidència d'endarreriment.

La capital de les Espanyes no segueix el ritme del món literari; viu una generació enrera i, demés, no se n'ha donat compte. La intel·lectualitat castellana, representada, en certa manera, en aquest cas, per l'actitud dramàtica d'En Martínez Sierra, ens porta avui una d'aquestes produccions amb el disseny ingenu d'obrir nous horitzons, d'oferir noves idees, de revoltar les consciències espantadisses i conservadores, sense saber que nosaltres, de tot això, ja en tornem.

Musicals

El dissabte vinent a la nit, l'Orfeó Gracienc farà un Concert-repas dedicat als seus socis protectors, en el programa del qual figuraran, entre altres escollides composicions, «Ocellada», de Jannequin; «La Mare de Déu», de Nicolau, i les grandioses obres del mestre Morera «La nostra verema» i «El Poema de la Nit i el Dia i de la Terra i de l'Amor».

Els senyors socis poden passar per secretaria a recollir les invitacions que els corresponen.

ELS MARGES

Entorn de l'estil d'En Francesc Pujols

III

La profunda causa del dualisme era una impossibilitat quasi física d'adaptació a la mística maragalliana. Un home els sentits del qual funcionaven amb una robusta salut, avienentment i fàcilment, no se li pot demanar — ni és probable que s'ho pugués — d'arribar a la possessió dels objectes bells per una mística. Li és més curt d'apropiar-se despotènticament la natura en la seva sensua, en els seus colors i les seves formes i els seus mil gustos, que no pas oblidar-se intensament per retrobar la seva ànima feta una amb una ànima misteriosa, abstracció de la terra. En el mateix Maragall aquest quietisme panteístic fou rigor una crisi, culminant en la poesia «Les Muntanyes» i resolta, com sobre el «Cant espiritual» podria demostrar, més en la direcció del «naïve» que del «sentimental», per deixar els termes, encara útils, de Schiller.

Sobre aquesta inadaptació, essencialment inevitable, prou vetlla aquell instint de desconfiança, de sornagueria, de suficiència a què ja hem alludat. Quan el temperament pujolista era encara encara, ell en féu la defensa primera, i n'encarregà la plasmació original, amb una gràcia maragalliana aquí i allí de les seves poètiques, convertint el disculpallatge en paròdia en l'Elogi d'En Pidelasserra. Aquella tensió de l'estil de Maragall, defensiva, noble, pudica fins al remolcar, filla de la confiança segura de la humilitat meravellada amb què veia el misteri de l'hum endins, esdevé aquí un to de profeta posat a revelar veritats immediates i que serien per a tota la vida.

Ningú més egoista, en l'estil, que els profetes, perquè llur visió és una propietat exclusiva d'ells, un privilegi d'elecció, i per divina comanda són obligats a referir-s'hi continuament. El profetisme és un feix pesant, que només davant d'un públic d'Ànima hom es carregaria a coll amb la bona voluntat amb què va fer-ho En Pujols en 1903.

Tenia els seus models comodament a mà. Per a la ideologia, ja ho hem dit, Maragall; per a l'estil, més enllà del Maragall, la Bíblia.

Per a fer entrar uns quants principis dins una ment tossuda, la retòrica més eficaç és la de la frase breu, de ritme sec i igual, que sona més com una ordre peremptòria que com una invitació al raonament. El període cloronià, en canvi, sota la seva vasta música desplega un joc lògic complet i articulad en totes les parts. L'adhesió a la frase culta esdevé mecànica i esporuguida, l'adhesió al període ample poc és sense un cert treball discursiu, paral·lel, de l'olent.

En Pujols s'afilia, en 1903, a la retòrica de la frase curta, precisament perquè les impressions i idees que vol comunicar se li han donat (o vol ell donar-les, no ens hi farem forts) com a veritats místiques, necessàries, que per elles mateixes s'imposen, que cal creure, però, que no es demostren. Entre ell i els seus oients no hi ha sinó la diferència que a ell se li són il·luminades abans; però es fa valer aquest privilegi i admira la seva revelació amb totes les reserves imaginables, a favor seu. Hi ha petulància de neòfit i hi ha humorisme, l'una cosa no sempre destruïble de l'altra, però el resultat obtingut és sempre el mateix: desharmonia, irracionalitat, fosquedat i exageració grotesca.

IV

Comença el trosejament del període per no ser vista d'una més clara independència orgànica dels seus membres; el punt final no hi significa, el més sovint, cap fita en la il·lació, una com a frontera lògica que uneix més que no pas separa, sinó una pausa abrupta abans de l'apartat d'un membre isolat al qual l'autor vol donar importància no perquè de fet la tingui, sinó perquè ell va reservant-se d'aquestes peces solenns per a mantenir suspens i per tant dominat el seu oient. De vegades aquesta suspensió constitueix tot el lligam:

«Els que no distingim entre poesia i realitat, davant d'un poeta com En Pidelasserra ens trobem com els infants quan els ensenya la lluna. Ens quedem encantats».

L'estructura racional, no afectiva, seria:

«... davant dels poetes la mena a la qual En P. pertany, ens quedem encantats com els infants, etc.»

Més sovint el lligam sintàctic és expressiu, però a base d'un sentit de les connexions rudimentari, com en les llengües primitives, més dinàmiques que matissadores; els pensaments no són sospesos els uns en relació amb el valor dels altres, sinó purament copulats, oposats, comparats o referits d'efecte a causa, diríem que en bloc i a primera vista. No ja una estadística pacient, sinó una simple lectura-evidència que en la prosa de Francesc Pujols dominen, fins a ser gairebé úniques, les conjuncions primaries «i», «que», «però», «com» i «perquè». En l'Elogi d'En Pidelasserra anant el més sovint precedides de la pausa abrupta, l'olent, més que seguir suauement el joc lògic dels enllaços, se sent arrossegat a estrebades:

«En P. sap la immortalitat de les coses. I per això en roba l'ànima. Però les roba d'una manera que les fa veure als que abans no les veien».

Deixem de banda que aquest paràgraf, estètic-místic no vol dir, al capdavant res: sota una aparença fàcil, és intrínsecament obscuro. El «però» no indica una oposició objectiva entre el robari d'En P. i la manera o la finalitat d'aquest mateix robari, la qual cosa seria explicable només per alguna paradoxa subtilíssima, sinó una oposició entre allò que l'autor se sap i allò que l'olent es pugui sentir inclinat a suposar tot d'una. És una forma ètica, egotística, de suficiència professional.

Continuament les formes expressives traeixen aquest propòsit de no renunciar a la satisfacció de posseir un bell secret i de comunicar-lo a mesura que plau i a canvi d'una creixent meravella. En la teorització, esdevé un estil paròdicament sapiencial; el pensament és distribuït en dues parts que mutuament s'equilibren, fent balancejar així l'olent, i per tant dominant-lo; entre dos termes antitètics, o d'un efecte a una causa o d'una finalitat a un fet; ara i adés un mateix motiu entreteixint-se de l'una a l'altra part, dona el tust violent de la paradoxa:

«Perquè per a fer-nos-purs l'Art ens ha estat donat».

«Quants i quants hi entren a les cases i hi són impura com si no hi entressin!».

«Perquè el que més estimem en terres que no són les nostres és el que és de la nostra terra».

En el júbil, en canvi, estrafa l'abundància cordial dels salmistes:

«Els meus canis han tremolat en els meus llavis i els meus crits s'han oïgat dintre el meu cor».

Aquesta disposició balancejada, tan apta per a la reserva defensiva i petulant sobre la qual hem insistit, és emprada també en la successió dels que podríem dir-ne versets. No li convé de tractar caroles de raonament perfectes; més aviat insinua línies en direccions divergents, indefinides, com dissimulant cap on va, però uníles després amb una conclusió travessera i pot ésser molt bé que misteriosament bajana:

«A tothom li semblarà estrany que davant d'aquests quadros surti un a enraonar. Però també ho farà que no surti ningú. És a dir, davant d'aquests quadros, tot ho és d'estrany».

O donarà, a so de tabals, una sèrie de resultats, per a coronar-la a la fi amb llur causa superior, i també en un to de saviesa superior, inapel·lable, que tot sol es va distenent fins a una serenitat quasi idíl·lica. Vegi's

aquest fragment apocalíptic i poc menys que intel·ligible:

«L'espasa de la venjança ha estat forjada. Perquè el sol del demà la fa ballar com el foc de les fornals. I les seves espurnes són com els llamps de la tempesta i la venjança cau sobre l'esperit del mal. Perquè els homes impurs es tornen purs. I el bé es fa sobre totes les coses».

Però el profetisme d'aquest primer article de Francesc Pujols no totora pren una tal volada; més aviat se sosté en un to més familiar, que podria arribar a semblar tendre si no esdevingués tot d'una impertinent. Per entendre's de seguida en diríem un estil rondallístic; un estil que suposa en l'olent una credulitat absoluta i una total incapacitat d'endevinar allò que seguirà, i que, per tant, permet al contaire, al que per endavant ho sap tot, fins les conjectures i objeccions possibles de l'olent, de no desaparèixer mai, de conduir més que la intel·ligència de l'olent la seva imaginació, que és més ràpida i més accessible, d'assenyalar-li els objectes més importants i de preparar-li, quasi de donar-li fetes les emocions amb una oficiositat de «cicerone». Quan En Pujols exclama: «Quin home En Pidelasserra!», durant la pausa que fa després ens obliga a admirar en ell, és a dir, en En Pujols, tot un món d'emoció envejable. O quan pregunta: «Sabeu per què és tan hermós (sic) aquell interior que ens ha mostrat?», ens confon amb un sentiment de ser inleptes per a la contemplació artística; però és prou amantat a concedir-nos la seva ajuda: «Doncs perquè en el quadro hi ha etc.», perquè no tinguem temps, pensat i debatut, d'engegar el cicerone i recórrer l'exposició pel nostre compte.

Aquesta suficiència és, en suma, visible en tots els detalls: demostrar la minuciosament seria comentar moltes per mot l'Elogi d'En Pidelasserra. Basti un darrer exemple: En Pujols no diu: «Recordo que En P. ens va acompanyar fins a la porta del convent, etc.», sinó «Me'n recordo que etcètera»; és a dir, l'autor no va a descobrir modestament, en companyia nostra, el seu propi record, sinó que el pronom «en» posat al començament de la frase, representa tot el que vindrà i que l'autor ja té, simplement, a punt de fer-ho en el do i meravellar-nos.

Però qui, a semblança del que Vossler ha fet per al framaç, emprengui per al català l'estudi de com les particularitats del nostre esperit se són reflectides en les formes del nostre llenguatge, sens dubte confirmarà tot d'una que aquest egotisme pujolista és viu en mil·lions de parlar corrent, no intervingut pels gramàtics de la darrera hora. Perquè quant a la literatura, fins avui constitueix una excepció l'autor que més o menys evidentment no es passegi en elàstics per la seva prosa, però, i gesticulant, en tota la violència intimitat dels seus humors i de la seva suficiència.

JORDI MARCH.

COMENTARIS

A PROPOSIT DEL LLIBRE «EDUCACION CAMPESINA», de don Josep Sánchez Anido, vescomte de San Antonio; prologat del senyor marquès de Alhucemas

La visió entesa i molt comprensiva del concepte d'educació de la gent del camp, el model vivent que ens posa amb Bèlgica la terra clàssica del bon ordre, agrícola i els cartells que fa a tots aquells que a Espanya no curen de veïllar per al millor exercici i dignitat de la professió de terrassa, ens presenten l'autor del llibre, el vescomte de Sant Antonio, com un entusiasta i un desitjos de major vida.

Per això, coneixent que pot interessar-lo, i veient que dins un llibre no té espai, li oferim un resum del que és pràctica mitjançant la Mancomunitat de Catalunya en el sentit agrícola. Fou un cop llegit el seu llibre que anàrem a demanar aquest resum a don Valeri Serra i Boidu, qui fa lluir dels seus prestigis el De-

partament d'Agricultura de la Mancomunitat, i el transcrivim, al peu de la lletra, a fragments, i sempre, si ampliem o abreguem, mirant de no malmetre el fet estricte.

El Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya té dues branques: una Escola Superior i una Secció de Serveis Tècnics.

Els Serveis Tècnics cooperen en els cursos de divulgació pels pobles, els quals duren 8 dies (8 lliçons teòriques i 8 de pràctiques, amb projeccions). A les despeses que no passen de 500 pessetes, hi contribueix l'Ajuntament o entitat agrícola que els sol·liciten, amb un terç del cost. S'han donat més de 100 cursos.

Els Serveis Tècnics són:

Arbres fruiters. — Camps de demostració en els quals la Mancomunitat dirigeix el conreu, poda i adob. Amb campanyes i conferències ha ensenyat el mètode racional d'exporga de l'olivera, així com els procediments d'atacar la mosca de l'oliva i el diàbol de l'avellaner. Ha dirigit la instal·lació de molins d'oli. Publica fascicles monogràfics sobre conreus o atac dels flagells del camp, i es dona de franc als qui els demanin, etc.

Terra. Camps. — Té camps de demostració al seu carrer en els quals estableix la rotació de cultius, i dirigeix el conreu, els adobs, la sembra, etc.; havent allibonat en la sembra a màquina. Ha estudiat diverses llavors importades. Ha donat conferències i respostes consultes.

Viticultura i Enologia. — En camps experimentals de demostració ha dirigit la poda, la fertilització, els tractaments antiparàsits. Ha portat la direcció tècnica en les obres de Cellers cooperatius i l'elaboració de vins. La sèrie d'edificis de Cooperatives que ha fomentat ja formen un recorregut en el qual hi ha obres verament úniques en aquest ram.

Acció social agrària. — Dona conferències, consells i guiatge als Sindicats agrícoles, per a l'elaboració en comú.

Serveis de Ramaderia. — Celebra concursos a totes les comarques de Catalunya per a la millora de races de bestiar de llana, cavall, asnal, boví i porquí. Demés d'aviram i conills hi porta esmerçades més de 200.000 pessetes en premis a reproductors. Disposa d'un Laboratori de Patologia animal on s'estudien de franc les malalties que es presenten en els animals.

Laboratori d'Anàlisi. — Al qual acuden els agricultors per a tota mena d'anàlisis relacionats amb la terra i els seus productes.

Institut de Mecànica aplicada agrícola. — La concurrència de les primeres marques nacionals i estrangeres al Congrés de Tractors i Exposició de Maquinària Agrícola que realitza aquest Servei, fou transcendental. També ha publicat un aplegat Questionari per a estudiar l'ús de la Maquinària a la nostra agricultura.

Aquests són els Serveis Tècnics. L'Escola Superior d'Agricultura del mateix Departament de la susdita Mancomunitat de Catalunya, té un grau superior per a formar enginyers agrícoles i un d'elemental per a formar Tècnics agrícoles.

Paral·lelament dona cursos complementaris d'Ampliació. M. Paul Dechambre de les Escoles d'Alford i Grignon (França) hi ha tractat de «Herència i les seves aplicacions zootècniques»; Mr. Lewis Knudson, de la Universitat de Cornell (U. S. A.), de «Treballs pràctics de Fisiologia vegetal»; M. Albert Pézard, de l'Escola Normal Superior de Saint Cloud (França), «Es caràcters sexuals secundaris i les seves aplicacions a l'Agricultura»; el doctor Alessandro Trotter, de la Reale Scuola Superiore d'Agricoltura de Portici, «Estudis sobre Biologia i Conreu de l'Avellaner».

Organitza cursos pràctics especialitzats, admetent inserits forasters a l'Escola. Se n'han donat d'Indústries derivades de la Lleï, Degustació de Vins, Avicultura i Indústries annexes, Fabricació industrial de Conserve-

vegetals, i Curs de Fabricació casolana de Conserve.

En la col·lecció d'«Arxius», de l'Escola, s'han editat «Osteologia comparada del Cavall i de l'Asa», i «Zootèmia de la raça asnal catalana», del doctor Rossell i Vilà, i «El Diàbol de l'Avellaner», de don Jaume Noll.

Té organitzada una secció d'ensenyament postal, i actualment se n'estan redactant els vuit primers fascicles.

Ha tramès pensionats a Califòrnia, Canadà, França, Bèlgica i Itàlia, quatre alumnes del Curs d'especialitat, per a estudiar-hi Fructicultura i Indústries derivades.

Jo estic segur que aquesta cooperació a l'Educació agrícola dins Espanya que parteix del Palau de la Generalitat del carrer del Bisbe de la ciutat de Barcelona i té l'Escola en un pavelló de la Universitat Industrial de la mateixa ciutat (carrer d'Urgell, 187), pel seu caràcter pràctic s'esten comarques enllà, no deixant d'interessar al senyor vescomte de San Antonio, i potser l'invitarà a l'ampliació en obres venidores.

ELS JOCS FLORALS DEL MALIGNE

XXVIII

Hem de recalcar un principi pel qual la vídua promesa exposa, en dos punts principals, el seu credo religiós i moral. Vindrà un cas en altres capítols d'aquest fet mític, del qual el llegidor no en veurà immediatament la raó; per a endevinar-la, la memòria d'aquest credo de la vídua podrà ser-li aleshores una clau.

Fou en un lleure conversador d'un dinar en el qual ella ens havia reunit, que es pleaven certs punts de mifra de la vida.

— Pacte és pacte. Un sol Déu al cel, i un home a la terra; aquesta és la meua fe — exposà ella.

El senyor Vernet, amorós i suficient a l'ensenyar, recollint les claus d'ambre líquid i de les flors de la taula pròdiga i elegant en el fil de les parpelles que va cloure una mica, posà aquest interrogant, en impersonal:

— I a un promès, respecte a vostres, «gentilíssima dotina», el passara pel mateix raser?

— Pel mateix; almenys des d'un punt de la seva vida — va accentuar ella, acarapant unes perles de collar, mentre acalava els ulls vers la copa d'or, primers presents de promès de galant home.

Encara ens semblava, avesats com érem a l'orgull dominador desbriat d'ell, que, en sentir la resposta de la vídua, anava a botar-li del pit aquella rialla i aquella folgada positura d'arbitre que als qui en forem testimonis ens romandran sempre presents.

No; atalagat en l'amor propi, amb l'ampla copa de cristall als dits com tenia, l'enlairà una mica, i mirant la promesa dins les nines dels ulls, per damunt les vores del petit llac auri i bullidor, posant en la ven un virtuosisme inexplicable, no va dir sinó: — Gelesà!

Només aquest mot, d'una frisor càlida, que era com un brindis d'ènamorat. I s'acostà el fil de la copa als llavis.

Ella, joganera com una nola de trenes, perquè això era complexió d'ella, però endevinant-se-li una reserva inflexible d'energia, insistí: — Servin memòria, Vernet: Un sol home a la terra, com un sol Déu al cel.

Les perles imantaven la llum del cel en uns punts clars, espurnejava el vi, les flors faixaven la taula d'una banda dels més subtils setins i mussel·lins. En els instants de silenci va semblar que se sentís el desfullar-se d'aquelles flors i que ens adonéssim del respirar dels convidats com del glori d'una petita mar.

Aquesta conversa té un to de festives (pensàvem). Si, però en llunyàncies (pensàvem). Si, per en llunyàncies hi fa ressonar tornaveus de qui sap quines inconegudes desolacions esdevindores. Aquesta vídua, gentil com una nena, ha empunyat coratjosament les regnes d'una vida; però una vida difícil de governar... Galant home, ten compte!

JOSEP LLEONART.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 11

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «La Guardia», de Tarragona, amb vi.
Vapor espanyol «Ampurdanés», de Palamós, de trànsit.
Vapor espanyol «Menhir», de Girona, amb càrrega general.
Vapor americà «Coaxets», de Manila, amb càrrega general.
Vapor anglès «Damster», de Bilbao, amb bacalla.
Vapor danès «Eleonora Maerks», de Port Talbot, amb carbó.
Vapor espanyol «Mallorca», de Palma, amb càrrega general i 36 passatgers.
Vapor noruec «Dictator», de Londres i escales, amb càrrega general.
Vapor italià «Sant Michele», de Marsella, amb càrrega general.
De Palma de Mallorca, hidroavió «Barcelona», amb correspondència.

VAIXELLS DESPATXATS:

Llagut espanyol «Maria Bonmati», en llit, cap a València.
Vapor espanyol «La Guardia», amb càrrega general, cap a Cete.
VAIXELLS SORTITS:
Vapor italià «Iniziativa», en llit, cap a València.
Vapor espanyol «Cabo Higuera», amb càrrega general, cap a Marsella i escales.
Vapor espanyol «Paulina», en llit, cap a València.
Vapor italià «Arcadia», de trànsit, cap a València.
Hidroavió «Barcelona», amb correspondència, cap a Palma de Mallorca.

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD

Durban, 6 de juliol. — El vapor anglès «Magna» ha arribat avui. El foc que tenia a laodega núm. 3 ha estat extingit. Hauran d'ésser descarregades una part de les mercaderies.

Nova Orleans, 6. — El vapor nord-americà «Wm. G. Warden», amb càrrega de petroli, ha encallat a l'entrada Sud de Port Eads.

Havre, 6. — El vapor japonès «Kashu Maru», en viatge de Savannah a Hamburg, ha tocat amb el moll, en sortir del port, tenint importants avaries, que repararà provisionalment aquí i completament a Hamburg.

Liverpool, 7. — Diuen de Buenos Aires que el vapor anglès «Euclid», procedent de Cádiz, ha varat a Punta Indio, fora del canal, durant una boirada. Espera la marea alta per a sortir-ne.

Cardiff, 7. — El vapor anglès «Son-heath», en entrar anit passada al moll de la Reina Alexandra, hi topar, i tindrà avaries.

LA HIDRO-ELECTRIFICACIÓ DE CATALUNYA

En el local de l'Associació d'Indústries Elèctriques i Annexes de Catalunya l'enginyer Froila Soler ha donat una conferència sobre aquest tema: «Desenvolupament hidroelèctric de Catalunya». — Sistema de «Riegos y Fuerzas del Ebro».

La dissertació, que durà més de tres hores, fou il·lustrada amb un centenar de projeccions dels salts d'aigua de Lleyda amb les gran preses i canals, estanys artificials de reserva i regularització de l'aigua, centrals hidroelèctriques, línies elèctriques de transmissió a 110.000 volts fins a Barcelona, venint-ne dues per igualada i dues per Reus.

Digué el conferenciant que, ara fa justament deu anys (era l'estiu de 1912) es va inaugurar a Catalunya el primer transport de força en gran quantitat, a llarga distància i molt alta tensió, fent un circuit que agafava els centres fabrils Sant Feliu de Llobregat, Molins de Rei, Rubí, Tarragona, Sabadell, Granollers i Martorelles. Aquesta transmissió, a una distància de 52 quilòmetres era a 50.000 volts amb corrent trifàsic que es transformava successivament a 6.000, a 220 i a 125 volts en els punts d'utilització.

Després els financers d'Europa i Amèrica s'adonaren de les grans possibilitats que oferia Catalunya per a la producció hidroelèctrica amb els seus grans saltants d'aigua en la part alta i relativament a prop l'important desenvolupament de l'industrial del pla, que assegurava el con-

sum immediat. El malaurat enginyer nord-americà Pearson, mort quan el torpedeig del «Lusitania», va fer que es constituís llavors al Canadà la «Barcelona Traction Light and Power Co. Limited» amb un capital de 40 milions de dòlars, i a continuació la companyia «Riegos y Fuerzas del Ebro, S. A.», amb un capital de 125 milions de pessetes, i la companyia «Ferrocarrils de Catalunya» (amb un capital de 12 milions. En el 1913 van començar-se les grans obres hidroelèctriques des de Pobla de Segur fins més avall de Lleyda, a Serós i Altona. Va ser una organització fabulosa en la qual arribaren a treballar durant els mesos de major activitat uns 15.000 homes i 2.000 animals de best. Pel juny de 1913 ja es posava en servei la Central de Pobla de Segur amb 4.500 cavalls de força; per l'abril de 1914 era sincronitzada la Central de Serós-Altona de 58.000 cavalls; pel març de 1915 es posava en marxa la Central de Tremp-Talarn amb 50.000 cavalls. I per l'agost de 1920 s'inaugurava la Central de Camarasa amb 36.000 cavalls, prometent el salt ampliar fins a 90.000 cavalls quan sigui necessari.

Del gran projecte del Dr. Pearson queden encara per explotar els salts de Barcelona que podrà desenvolupar uns 50.000 cavalls més, i la grandiosa Central del Salt de l'Ebre, a prop de Fayó, que podrà arribar a una força màxima de 300.000 cavalls, de manera que Catalunya té assegurada per molts anys la força per a les seves indústries i ferrocarrils.

La presa de Tremp damunt del Noguer-Pallaresa té 82 metres d'alçada, i l'estany que fa conté 200 milions de metres cúbics d'aigua útil en una extensió de 11 quilòmetres. La presa de Camarasa té 92 metres d'alt i l'estany que fa agafa 15 quilòme-

tres, com els millors llacs de Suïssa. Són les preses més grans d'Europa, i per a tenir idea de la gran massa d'obra que tenen, sols cal dir que amb el formigó de la presa de Tremp n'hi hauria prou per a omplir tota la plaça de Catalunya fins a dalt de tot de l'Hotel Colón.

Durant la guerra europea, no hi hagués hagut la força hidroelèctrica Catalunya hauria necessitat uns dos milions de tones de carbó més, que haurien valgut uns 600 milions de pessetes, les quals haurien fugit de Catalunya, però hauria estat impossible aconseguir tal quantitat de carbó en aquella època desorganitzada: el comerç i la indústria catalana haurien mort.

Acabà el conferenciant fent al·lusió a la futura Exposició d'Indústries Elèctriques i fent vots perquè amb altres deu anys poguem asse-

nyalar un altre semblant desenvolupament de l'energia elèctrica de Catalunya.

No cal dir que En Froila Soler fou aplaudit i felicitat.

PETICIO

La Cambra Mercantil d'aquesta ciutat, ha remès al ministre de Finances el següent telegrama:

«Davant dels conflictes sorgits en aplicació Reials ordres restablint coeficient moneda depreciada, Cambra Mercantil Barcelona es permet insistir novament sobre la necessitat instruccions a funcionaris Duanes extimint recàrrec quan s'acrediti que hi ha contracte anterior a promulgació Reial ordre. — El saluda, president, Cabré».

EL SALÓ DE LA MODA

Queda quasi completada la inscripció d'instal·lacions d'indústries del luxe relacionades amb la figura vestida de la dona, que han de formar part de l'Exposició anexas al Saló de la Moda.

A l'ample saló del Palau de la Fira s'està muntant una decoració igual per a totes les instal·lacions, projectada per un dels nostres principals artistes, cercant que la desfilada de maniquins, i la distingida concurrència que totes les tardes, de cinc a set penndrà el te, tingui un marc adequat presentant un conjunt ple de distinció i elegància.

D'aquí a pocs dies, podrem concretar el nombre de cases inscrites per a la notable manifestació, que ja s'ha vist reproduïda per cases estrangeres a Sant Sebastià, a propòsit de la seva Fira de Mostres; una noble emulació s'ha despertat entre les cases del Nord i les nostres, entre les de París i les nacionals, la qual emulació, forçosament ha de beneficiar la nostra indústria.

EL TRACTAT AMB FRANÇA

El governador civil ha rebut del ministre d'Estat, el següent telegrama: «Li agrairé que es serveixi comunicar entitats interessades d'aquesta província, que anit passada fou signat el conveni amb França, el qual entrara en vigor el 15 del corrent».

ADONS

Dia 8 de juliol de 1922 (Informació de la casa J. Espinal, de Barcelona)

Superfosfat d'os de mig a 1 per 100 azot i 18/20 d'àcid fosfòric, a 10 pessetes els 100 quilos, a la fabrica.
Superfosfat de calc mineral 18/20 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 11 pessetes els 100 quilos, sense envàs.
Superfosfat de calc mineral 18/20 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 12 pessetes els 100 quilos, mínimum de 100 tones sense envàs.

Superfosfat de calc mineral 13/15 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 10 pessetes els 100 quilos, mínimum de 100 tones sense envàs.

Sulfat d'amoniac 20/21 per 100 azot, a 65 pessetes els 100 quilos.

Nitrat de sosa 15/15 per 100 azot, a 36 pessetes els 100 quilos.

Sulfat de potassa 90/92 per 100, equivalent a 49/50 per 100 de potassa pura, a 50 pessetes els 100 quilos.

Clorur de potassa 80/85 per 100, equivalent a 50/51 per 100 de potassa pura, a 35 pessetes els 100 quilos.

Materia orgànica còrnica natural 10/11 per 100 azot i 2/3 per 100 d'àcid fosfòric, a 40 pessetes els 100 quilos.

Nitrogina Sant Jordi 8/10 per 100 azot a 25 pessetes el sac de 70 quilos.

Farina fosfatada d'ossos per aliment de bestiar, a 50 pessetes els 30 quilos.

Sofres
Sofra en pols, a 14 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofra «Extra fl», a 15 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofra sublimat (flor), a 25 pessetes el sac de 50 quilos.

Sofra en terrós, a 32 pessetes el sac de 100 quilos.

Sofra en canó, a 60 pessetes el sac de 100 quilos.

Sofra precipitat (girs), a 9 pessetes el sac de 40 quilos.

COLONIALS

Dia 8 de juliol de 1922.

Sucres. — A mesura que van disminuint les existències de sucres estrangers que van poder entrar al nostre mercat, els fabricants de l'esmentat article van augmentant el preu de les seves, continuant l'alça per al consum, podent-se cotitzar com segueix:

Mel, de 132 a 154 pessetes els 100 quilos.

Terciari, de 165 a 167 pessetes.

Centrifuga de remolatxa, de 160 a 162 pessetes.

Turbinat de Cuba, de 162 a 164 pessetes.

Centrifuga de Cuba, de 160 a 162 pessetes.

Blanc de Java, de 166 a 168 pessetes.

Blanquets, de 178 a 180 pessetes.

Blancs de primera refinats, de 180 a 182 pessetes.

Terrós P. G. d'Aragó, de 182 a 184 pessetes.

Terrós P. G. d'Andalusia, de 186 a 188 pessetes.

Piló en pans, de 188 a 190 pessetes.

Talladet, de 205 a 212 pessetes.

Cafès. — Segueix encalimat el mercat de l'esmentat gra, sense que s'hagi registrat arribades ni variació en els preus durant la passada setmana, que per al consum són:

Moka legítim, de 660 a 670 pessetes els 100 quilos.

Semi Moka Harrar i africans, de 625 a 635 pessetes.

Puerto Rico Caracollito, de 625 a 635 pessetes.

Puerto Rico Yauco especial, de 610 a 620 pessetes.

Puerto Rico Yauco superior, de 590 a 600 pessetes.

Puerto Rico Hacienda, de 545 a 555 pessetes.

Caracas, Costa Rica i semblants, de 560 a 570 pessetes.

San Salvador, Colombia i similars, de 520 a 530 pessetes.

México i Puerto Cabello, de 480 a 490 pessetes.

Santos, de 460 a 470 pessetes.

Java i Colòmbia baixos, de 430 a 440 pessetes.

Cacaos. — Sense arribades d'aquest gra i operant-se solament per a cobrir les necessitats del consum, cot-

Banc de Catalunya

Barcelona

Central: Rambla d'Estudis, 4

Agències: N.º 1: Creu Coberta, 8.
N.º 2: Sant Andreu, 146
N.º 3: Salmerón, 11.

Valors - Cupons - Girs
Canvi - Banca

Apartat de Correus: 568

Direcció telefònica:

CATALONIABANK

BORSA DE BARCELONA

11 de juliol de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 63'30 a 64'05, Alacants de 63'55 a 63'70 i a 63'65, i Docs a 19'40.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 63'30 a 64'00, Alacants de 63'50 a 63'60, Andalusos de 50'90 a 50'80, Filipines a 187'00, Colónials de 64'50 a 64'75, i Docs de 19'35 a 18'65 i a 18'75.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7% «1921», a 98'75.
Barcelona Traction and Light Power 7% «1922», a 105'00.
Barcelonesa de Navegació 6% «1921», a 72'75 i 72'25.
Obligacions Espanyola Colonització 6% «1921», a 95'00.
Elèctrica del Cinca 6% «1921», a 85'00.
Grans Molins Bascos 8% «1921», a 89'50.
Acers Sant Martí 7% «1921», a 97'50.
Mines de Potassa «Súria» 7% «1921», a 101'00.
Trasatlàntica 6% «noves», a 101'75 i 101'85.
Teneria Moderna 7% «1921», a 98'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Tresor v. 5%, gener 1924		Sagorin		Bonos E.	
		13102'65	71'00	S. Almansa	72'50	6% «1921»	80'50
		febrer	13103'05	» Almansad.	60'25	Prods. Forces M.	84'50
		13103'65	70'25	» »			

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponibile . . .	13.45	00.00	13.26	00.00		00.00
Futurs:						
Agostol	12.87	N.	12.86	00.00		00.00
Setembre	12.44	12.34	12.41	00.00		00.00
Octubre	12.11	12.00	12.07	00.00		00.00
Gener	11.96	N.	11.92	00.00		00.00
Març	11.85	11.74	11.81	00.00		00.00

Alexandria	Obriment ahir	Obriment avui	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs			Nov. . .	18.80	00.00	00.00
			Gener. .	18.35	00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponibile . . .	22.10	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Agostol	21.83	—	—	00.00
Setembre	21.82	21.81	22.01	00.00
Octubre	21.68	21.74	21.85	00.00
Gener	21.37	21.40	21.57	00.00
Març	21.26	21.30	21.45	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponibile . . .	22.00			00.00
Futurs:				
Agostol	21.71			00.00
Setembre	21.31	00.00		00.00
Octubre	21.10	00.00		00.00
Gener	20.90			00.00
Març	20.74			00.00

Barcelona, 11 de juliol de 1922.

anuen regint els mateixos preus que
nien, o sigui els següents:
Guayaquil Arriba, de 390 a 400 pes-
setes els 100 quilos.
Guayaquil Baiao, de 375 a 385 pes-
setes.
Fernando Pó de primera, de 340
a 350 pessetes.
Fernando Pó de segona, de 325 a
335 pessetes.
Fernando Pó de tercera, de 300 a
310 pessetes.
Fernando Pó de quarta, de 250 a
260 pessetes.
Caracas de primera, de 485 a 495
pessetes.
Caracas de segona, de 430 a 440
pessetes.
Canyelles. — Ceilan extra, a 8 pes-
setes el quilo.
Idem número 1, a 7 pessetes.
Idem número 2, a 6.75 pessetes.
Idem número 3, a 6.50 pessetes.
Idem número 4, a 6.25 pessetes.
Xina, a 5.75 pessetes.
Rasurs de Ceilan, a 4.20 pessetes.
Pebres. — Singapur blanc, a 7.90
pessetes el quilo.
Idem negre, a 5.95 pessetes.
Penang i Tellicherry, a 5.85 pesse-
tes.
Tabaco o Jamaica, a 5.75 pessetes.
Claveils d'espècies. — Classe supe-
rior, a 10 pessetes el quilo.
Destil·lats, a 4.90 pessetes.

ZENC, PLOM, ALBAIALDE, MINI I
ESTANY

Preus que regelen des del dia 20
de maig de 1922:

	Pessetes per 100 quilos
Zenc: En lingots, primera fosa . . .	150
En lingots refinats	180
Xapes número 5	195
Xapes número 6	185
Xapes número 7	175
Xapes, nòm. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	160
Planxes ondulades, números 13 i 14	160
Planxes per a satinar paper . . .	197
Planxes per a calderes de va- por	168
Discos i tires per a gbrells . . .	232
Claus de zenc	225
Zencs amb especial per a piles Leclanché	245
Piom: Tubs de piom pur de 6 a 8 m/m	145
Tubs de piom pur de 10 m/m . . .	145
en avant	145
Planxa de piom pur de 1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 3 i 4 m/m	145
Mini: Pur de piom en barrils de 50 quilos net	135
Pur de piom en barrils de 100 quilos net	135
Pur de piom en barrils de 200 quilos net	135
Albaialde: Pur en barrils de 150 quilos i 250 quilos net	160
Estany: Fi en barretes, marca Billiton	750

Fi en lingots d'uns 18 quilos,
marca Billiton 750

OLIS

Dia 1 de juliol de 1922
(Associació Gremial de Negociants
d'Olis de Barcelona)

Oli d'oliva
Andalus corrent bo, a 200 pessetes
els 100 quilos.
Tortosa fins, a 243.74 pessetes els
100 quilos.
Arago, de 265.20 a 286.95 pessetes els
100 quilos.
Segueixen els mateixos preus. Mer-
cat encalimat.

Oli de pinyola
De color verd de primera, de
108.70 a 113.05 pessetes els 100 quilos.
Groc de primera, de 121.74 a 126.09
pessetes els 100 quilos.
Groc de segona, de 113.05 a 117.39
pessetes els 100 quilos.
Sense envasos.

Oli de coco
Blanc (amb envàs), a 130 pessetes
els 100 quilos.
Cochin, a 160 pessetes els 100 qui-
los.
Palma, a 190 pessetes els 100 qui-
los.
Cacauet, a 185 pessetes els 100 qui-
los.

Oli de llinosa
Oli de llinosa cru, a 180 pessetes
els 100 quilos.
Oli de llinosa cuit, a 188 pessetes
els 100 quilos.
Oli de llinosa incolor, a 210 pesse-
tes els 100 quilos.
En caixes, 8 pessetes més per 100
quilos.

Arribades de la setmana
D'oli andalus n'han arribat 24 va-
gons, i del país 7.
A l'estació del Morrot hi ha 5 va-
gons d'oli andalus.

HORTALISSES I FRUITES

Dia 8 de juliol de 1922.

(Informació Matutano)

Alls de primera, de 36 a 42 pesse-
tes la dotzena de forces; idem de se-
gona, de 24 a 30.
Cebes de Vayencia, de 14 a 16 pes-
setes els 100 quilos.
Patates del bufé, de 26 a 28 pesse-
tes els 100 quilos; idem de bolado,
30 a 38.
Pèsols del país, de 6 a 10 pesse-
tes els 10 quilos.
Mongetes tendres, de 3 a 6 pesse-
tes els 10 quilos.
Tomàtocs del país, de 2 a 4 pes-
setes els 10 quilos.
Peres de l'ipais, de 3 a 6 pessetes
els 10 quilos.
Prèssecs, de 4 a 8 pessetes els 100
quilos.
Cols de València, de 3 a 4 pessetes
la dotzena.
Alvargines, de 4 a 7 pessetes el
centenar.

Llimones, de 3 a 7 pessetes el
centenar.

Ensiamis, de 0.50 a 0.60 pessetes la
dotzena.

Escaroles, de 0.50 a 0.75 pessetes la
dotzena.

Platans, de 1.25 a 1.75 pessetes la
dotzena.

Melons de València, de 16 a 20 pes-
setes la dotzena.

FARRATGES

Dia 8 de juliol de 1922.

Alfals d'Urgell de primera, a 20
pessetes els 100 quilos sobre vagó es-
tació de Barcelona.

Palla d'Urgell, a 13 pessetes.

Palla curta d'Aragó, a 10 pessetes.

Palla per a embalatges, a 12 pes-
setes.

Palla per a omplir màrtegues, a
10 pessetes.

BACALLA

Dia 8 de juliol de 1922.

Aquesta setmana ha arribat el ve-
ler «Venus», amb 177 tones de ba-
calla.

També ha arribat el vapor «Actio»,
amb 320 tones de bacallà, procedent
de Reykjavich.

Per al consum es cotitzen els se-
guents preus:

Bacallà llibre de primera, de 92 a
94 pessetes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia nou, a 96 pes-
setes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia primes nou, a
92 pessetes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia de segona, de
75 a 85 pessetes els 40 quilos.

Pelxopalo, a 125 pessetes els 40 qui-
los.

FRUITES I LLEGUMS DEL PAIS

Dia 8 de juliol de 1922.

(Informació de la casa Miquel Valls
i Salvadó)

Alls cap-pares, a 30 pessetes la do-
zena de forces.

Ametlles amb closca molls, a 170
pessetes els 100 quilos; idem amb
closca forta, a 80 pessetes; idem Es-
perança de primera, a 400; idem Ma-
llorca escollida, a 390; idem propie-
tari de primera sense trossos, a
370 pessetes.

Escalola de Sevilla, a 58 pessetes
els 100 quilos.

Mongetes blanques; amonquilles,
a 55 pessetes els 100 quilos; Mallor-
ca, a 82.

Mongetes de color de Castella, a 75
pessetes els 100 quilos.

Matafaluga en gra de Castella, a
195 pessetes els 100 quilos; idem de
la Manxa, a 195.

Vees de Sevilla, a 58 pessetes els
100 quilos.

Arròs bomba floret, a 114 pessetes
els 100 quilos; bomba número 12, a
105; amonquill núm. 10, a 68; amon-
quill número 5, a 66; amonquill nú-
mero 2, a 65; selecció, a 72; farina
d'arròs, a 52; glacé, a 73.

Avellanes: negreta escollida, a 70
pessetes els 58 quilos; idem garbella-
des, a 68 idem en gra de primera, a
240 pessetes.

Cacauets: gra de l'estranger, a 88
pessetes els 100 quilos; tres grans de
primera, a 114; dos grans roigs de
Comi, a 175 pessetes els 100 quilos.
Comi, a 195 pessetes els 100 quilos.

Xufes garbellades, a 150 pessetes
els 100 quilos; idem colliter, a 130 pes-
setes.

Cigrons: de Xereç, a 112 pessetes
els 100 quilos; idem Xereç número 1,
a 100; idem Xereç número 2, a 90;
Mazagan, números 29-30, a 65; pe-
lons número 4, a 60; especials, a
85 pessetes.

Lentilles del país, a 105 Ptes. els
100 quilos.

Moresc del Plata, a 31 pessetes els
100 quilos.

Nous escollides, a 160 pessetes els
100 quilos.

Panses de Màlaga, de 18 a 28 pes-
setes la caixa de 10 quilos.

Pinyons de Castella, a 450 pesse-
tes els 100 quilos.

Tramúsos, a 38 pessetes els 100 qui-
los.

MERCAT DE FIGUERES

Figueres, 6 de juliol de 1922.

Ordi, de 17.50 a 18.75 pessetes l'hec-
tolitre.

Civada, de 11.25 a 12.50 pessetes
Faves, de 23.13 a 23.75 pessetes
l'hectolitre.

Favons, de 26.25 a 27.50 pessetes
Veces, de 26.25 a 28.75 pessetes
l'hectolitre.

Patates, de 30 a 32.50 pessetes el
quintal mètric.

Uersda, de 5.50 a 6 pessetes el
quintal.

Civada granada, de 4.25 a 4.75 pes-
setes el quintal.

De palla s'està esperant la nova.
Ols, de 169.40 a 177.46 pessetes
l'hectolitre.

Aviram. — Gallines, de 16 a 18 pes-
setes el parell; pollastres, de 7 a 14
pessetes el parell; conills, de 8 a 12

pessetes el parell; ànecs, de 11 a 13
pessetes el parell; oques, de 11 a 13
pessetes una; ous, de 2.30 a 2.35 pes-
setes la dotzena; 30 dotzenes d'ous,
de 71 a 74.

Frutes. — Mercat assortit, però
cares.

Verdures i hortalisses. — Bona pro-
visió, però més aviat cares.

Planter. — Bona oferta, i més aviat
car.

Concurrencia a totes les seccions,
especialment en la d'aviram.

Els catalans a Lourdes

CONFERENCIA DELS DOCTORS NO-
GUER I MACIÀ.

Renan deia, burlant-se dels miracles
proclamats per l'Església, que ell no
es veuria satisfet fins i tant que es-
devingués, en ple segle seu, un fet so-
brenatural que pogués ésser portat
a l'Acadèmia de Ciències de París.

I poc temps més tard, no solament
els homes de ciència de la capital de
França, sinó tots els homes de cièn-
cia del món tenien com a tema predi-
lecte el fet de Lourdes. I les cura-
cions portentoses que en aquella gruta
tenien lloc eren per a ells, com a
tals homes de ciència, del tot inexplica-
bles, i no tenien altre camí a seguir
que el de glorificar la grandesa de
Déu, que tals meravelles obrava.

D'aquell temps ençà s'han escrit cen-
tenars de llibres referint els fets de
Lourdes, i la bibliografia que avui
hi ha sobre aquesta matèria és tan
copiosa, que ella sola podria formar
una gran biblioteca. I tots els que en
parlen han de reconèixer el mira-
cle. Fins aquell novel·lista famós que
es volgué servir del fet transcendent
per a escriure uns volums obscens
sobre la ciutat de la Verge, no va
saber amagar el miracle amb tot i
haver compost la seva novel·la a ba-
se d'invenccions i falsedats, que, per
part dels que podien fer-ho, van tenir
rectificació completa.

Els nostres pelegrins, durant el dar-
rer romiatge, van tenir ocasió d'es-
coltar una conferència molt notable
sobre aquells fets. Dos metges barce-
lonins ben coneguts pels seus talents,
els doctors Noguer i Macià, van dis-
sertar sobre el sobrenaturalisme de
Lourdes amb dignitat i competència.

I no cal dir que ho van fer a base
de la més enlairada ciència, com
calia fer-ho. Precisament la vigília
del dia que es va celebrar l'acte nos-
altres hi parlàvem, preguntant-los so-
bre recents curacions, de les quals
es feien ressò uns humils pelegrins,
i unes notes sabadellenques que s'ha-
vien apropiat van marxar com escan-
dalitzades en sentir aquell regateig
dels doctors sobre les millores dels
nostres malalts. Una d'elles em deia
més tard, parlant dels nostres metges:
— Semblen advocats del dimoni.

I és que aquella gentil i piadosa
noia no podia capir l'esforç que
felen els distingits doctors en donar
la seva opinió, per tal que una pa-
rulla seva no pogués ésser base d'op-
timismes infundats. D'altra banda,
cal tenir en compte que el «Bureau
de Constatación» i la Junta de la Pe-
legrinació no senten cap impaciència
per a decretar un cas prodigiós, ans
al contrari, ben imposats de la seva
missió, obren amb una prudència ex-
tremada, i fins posen com dificul-
tats per a tractar de fets que no
tinguin una diàfana claredat.

Així, la conferència esmentada, va
tenir una forta transcendència. Car,
entre reflexió i reflexió, van ésser
presentats alguns malalts que havien
format part de passats romiatges, i
que en el d'enguany hi figuraven com
a pelegrins bons i sans, no portant-
los a Lourdes altre objecte que el de
regraciar a la Verge la curació ob-
tinguda. Van parlar els distingits do-
ctors de la norma que es té per a l'ad-
missió dels malalts a la pelegrinació,
que és la incurabilitat de les ma-
lalties que pateixen, manifestant que
els neuròtics no són admesos. Per
tant, la suggestió no pot influir gens
en la seva curació.

Els metges tenen la història clínica
dels malalts, els dictàmens i totes
les dades precises per a demostrar
que són les seves malalties orgàniques
de naturalesa incurable.

Es refereixen al viatge i estada a
Lourdes dels malalts, el sotraqueig
del primer i els banys que se'ls do-
nen a les piscines, banys d'aigües fre-
des (15°) que tenen lloc una hora des-
prés de menjar, qualssevol que si-
guin llurs malalties, cardíacs, he-
mopàtics, dones amb el seu pe-
riode catamenial, sense que cap ma-
lalt hagi notat el més petit contra-
temps.

També parlen de la suggestió, que
pel que toca a les piscines res no pot
causar-la. I si bé durant la processó

del Santíssim sembla que hauria de
produir-la, pel grandios espectacle
que ofereix aquella manifestació de
fe, s'ha comprovat que els resultats
suggestius són escassos i despropor-
cionants, inferiors, si es vol, als que
experimenten els malalts en canviar
de metge o remei. En la més petita
clínica s'hi obtenen millors resultats
d'aquesta mena que els que es pro-
dueixen en la gruta. I amb això
queda desvirtuada l'afirmació de
molts: que tot el que succeeix a
Lourdes és cosa de suggestió.

El primer cas que presenten els
doctors Noguer i Macià és el d'un ho-
me de més de trenta anys, que es diu
Pau Cuscó. És barceloní i treballa
als mercats. Feia catorze anys que pa-
tia una tuberculosi intestinal amb
llagues dolorosíssimes que li produïen
deposicions de sang. Era impossibi-
litat de tot treball. El seu estat era
d'un gran esgotament. Va anar al
romiatge del darrer any, i al tercer
dia de trobar-se a Lourdes va notar
una millora que ha anat accentuant-
se fins a obtenir una completa curació.
Enguany forma part de la pelegrina-
ció i es troba sempre prop dels ma-
lalts, com infermer.

Presenten també el cas de Concep-
ció Bozo. És igualment barcelonina
i compta 29 anys d'edat. En feia
molts que sofria un tumor blanc
al genoll esquerre i tenia tuberculo-
si pulmonar. Va passar un grapat de
mesos a l'Hospital Clínic, i admesa
per anar a Lourdes, hi va ésser por-
tada en llitera, que és de l'única ma-
nera que podia anar-hi. Als pocs dies
de banyar-se va experimentar els pri-
mers símptomes de curació, els quals
han anat manifestant-se fins a tro-
bar-se perfectament curada. En el ro-
miatge d'enguany ha fet present de
les croses a la Verge.

I així van presentant-se alguns fets
prodigiosos que deixem de ressenyar,
perquè ho faran d'una manera més
perfecta els propis metges, en donar
compte de les curacions obtingudes.

Direm solament el cas de Pepeta Fer-
rer, muda i sorda de naixement, la
qual és presentada per la seva mare.
La Pepeta Ferrer va formar part d'un
dels nostres romiatges i en ple, pie-
cinat va sentir els primers sorolls.

Avui, parla correctament.

Referent a les millores que obser-
ven els malalts que han vingut en-
guany, els conferenciants creuen
millor no parlar-ne i deixar que
s'accentuï d'una manera decisiva.

Amb tot, poden donar la bona nova
que dos d'ells són tan manifestes, que
deixen endevinar fets prodigiosos.

El cardenal doctor Vidal i Barra-
quer, que ha assistit a la conferèn-
cia i que l'ha escoltada atentament,
aplaudeix, junt amb els altres pele-
grins, els doctes conferenciants, i
dóna per acabat l'acte, excitant els
devots a pregar a Déu i a la
Verge, com ell ho fa, perquè segueix-
rin concedint les seves gràcies sobre
els catalans que tots els anys han
tingut el gorg de poder registrar
en llurs pelegrinacions fets mira-
culosos en bé dels malalts que por-
ten a la Santa Gruta.

I tothom surt de l'acte satisfet,
rebut els conferenciants, i especial-
ment els pelegrins que han estat cu-
rats en aquesta Font de Salut, les
més corals enhorabones.

J. de V.

Municipi

ADOBANT ELS CARRERS
DEL DISTRICTE V

Degut a les gestions del tinent d'al-
calde del districte V, senyor Vilase-
ca, s'està procedint a l'arranjament
dels carrers de Carrera, Albareda,
Puiggruier, Paladurías, Mata, Ca-
banas, Piqué, Lafont, Huertas i
Blesa.

COLONIES DE BANY DE MAR

La Comissió municipal de Cultura,
en vista dels excel·lents resultats que
s'obtenen per a la cura dels nois pre-
disposats a malalties evitables, amb
els serveis de banys de mar i el fun-
cionament de l'Escola del Mar, ha
resolt ampliar aquest any el nombre
de places per al primer dels

Colònia seran dividits en dos torns de 300 cada un. La Colònia estarà formada per un conjunt de sis cases grans per albergar-hi 50 alumnes.

A Vilamar, s'establirà un règim en el qual cada caseta funcionarà d'una manera autònoma, corrent els serveis a càrrec dels propis alumnes degudament dirigits.

El contacte amb la naturalesa i la organització de la Colònia, en la qual s'instal·larà biblioteca, telègraf, telèfon, etc., suplirà l'absència dels ensenyaments que els nens cursen ordinàriament en l'escola durant l'hivern.

INTERCANVI DE PUBLICACIONS

En l'Institut d'Estadística i política social de l'Ajuntament s'han rebut anuaris i estadístiques especials d'economia, demografia, comerç i sociologia de Finlàndia, Txecoslovàquia, Itàlia, Argentina i Uruguai, dels quals s'ha pres nota per al registre de la biblioteca del Negociat.

S'han contestat peticions de les dades de diferents oficines del treball, i s'han tramès a algunes ciutats de l'estranger resums estadístics del moment natural de la població de Barcelona, corresponents a l'any 1921.

CONCERT DE LA BANDA MUNICIPAL

La Banda donarà un concert a la plaça del Rei dijous, a un quart d'onze en punt de la nit, sota el següent programa:

Primera part: I. Leonora, obertura d'op. 3, Beethoven; II. Glosses de cançons populars, Sancho Marraco; III. Entrada dels deus en el Walhall, Wagner. Segona part: I. Tocata en Fa, Widor (primera audició); II. Marxa fúnebre, Chopin; III. Polonesa en La bemol, Chopin; IV. Déjanire, selecció, Saint-Saëns.

No s'executarà cap obra fora de programa.

Cultura

CONCURS DE BEQUES DE LA FEDERACIÓ DE MESTRES OFICIALS DE CATALUNYA

Fallat el concurs de beques de l'Escola d'Estiu, han estat concedides als següents mestres:

Barcelona: Don Josep Casoliva i Bosch, de Castellà d'en Huch; i don Pere Boadas i Turbay, de Lavern (Subirats).

Girona: Donya Angelina Figuerola i Ramentol, de Vulpellach; i don Joan Mir i Arderiu, de Avinyonet de Puigventós.

Lleida: Donya Ester Borrell i Escatella, de Sant Joan de Vinyafrescos (Pobla de Segur); i don Antoni Mireraachs i Coca, de Granja d'Escarpe.

Tarragona: donya Clotilde Abelló i Llorens, d'Argentera; i don Joaquim Marcoval i Farné, de Vilanova d'Escornalbou.

Anuncis oficials

SUBHASTA EXTRAJUDICIAL

Don Gaspar Rosés i Arús i don Francesc Puiggrós i Rosés, en nom propi i a més a més aquell com a

tutor del menor don Gaspar Puiggrós i Rosés, mitjançant subhasta pública extrajudicial, vendran perpetuament dos solars o porcions de terreny edificable situats al terme d'Hospitalet de Llobregat, amb fatxada a la carretera de Barcelona a Santa Creu de Calafell, en dos lots, el dia 17 de l'actual i hora de les deu, davant el notari d'aquesta don Albert Gabarró i Torres (Ronda Universitat, 22, primer, esquerra), en la qual Notaria hi ha els antecedents necessaris, que podran ésser examinats els dies feiners, de deu a dotze.

SUBHASTA EXTRAJUDICIAL

Don Gaspar Rosés i Arús i don Francesc Puiggrós i Rosés, en nom propi i a més a més aquell com a tutor del menor don Gaspar Puiggrós i Rosés, mitjançant subhasta pública extrajudicial, establiran perpetuament a cens emfitèutic un solar o porció de terreny edificable situat al terme d'Hospitalet de Llobregat, amb fatxada principal al carrer de Pobla Rosés, el dia 17 de l'actual i hora de les onze, davant el notari d'aquesta don Albert Gabarró (Ronda Universitat, 22, primer, esquerra), en la qual Notaria hi ha els antecedents necessaris que podran ésser examinats els dies feiners, de deu a dotze.

D'espectacles

Per a la revetlla i festa de Nostre Senyor del Carme, o sigui per al dissabte i diumenge vinent, es preparen extraordinàries festes en els jardins del Parc.

El dissabte s'inaugurarà un recinte de ball a la plaça de la Cascada, al costat d'on toca la banda del regiment de Vergara. Per a fi de festa està anunciat un magnífic castell de focs artificials.

Per al diumenge a la nit es reserva el millor del programa, anunciant-se un concert a càrrec de 50 choristes seleccionats entre els chors populars i dirigits pel nét de l'insigne mestre Clavé.

S'ha fet l'estrena al Romea de la traducció de l'obra de Francesc Carco «Mon homes».

Es una producció de gènere realista, amb tipus i escenes calcades de la vida amorosa, que en el cinema i en el teatre s'ha reflectit ja repetides vegades, amb l'afany de portar-hi l'apacisme, amb totes les seves desventures i misèries.

El públic que va a les representacions Martínez Sierra, va aplaudir el drama, que va ésser presentat amb el més cru realisme. Els artistes de la companyia hi van donar una bona interpretació.

Havent de sortir la companyia Alba-Bonafé cap a Amèrica l'any vinent, acabats els seus compromisos al teatre del Centre de Madrid, i vist el triomf de la temporada actual a Novetats, començarà un curt nombre de funcions, seleccionant del repertori les de més èxit i en les quals Alba-Bonafé fan els protagonistes de les obres, i perquè l'espectacle estigui a l'abast de totes les classes socials, la

direcció, per a aquestes funcions, fixa uns preus populars.

La companyia dels populars artistes Loreto Prado i Enric Chicote ha fet al Teatre del Bosc la reestrena del divertit sainet del periodista barceloní Nàlfred Pallardó, que porta per títol «El templo de Themis».

Quan aquesta obra fou estrenada al Paral·lel, ja vàrem dir que el públic l'havia rebuda amb generals aplaudiments. En Pallardó és home destre en l'art de fer moure personatges, i els que figuren en aquest sainet són dibuixats de mà mestra. D'altra banda, cal dir que la Prado i En Chicote han representat l'obra amb una gran simpatia, contribuint a donar talleu a les figures.

El públic va aplaudir ben merescudament els intèrprets i a l'autor, havent-se de presentar tots ells repetides vegades a la Hoja escènica.

A Novetats s'hi ha fet l'estrena de l'obra dels germans Rodríguez de la Peña, que porta per títol «El faro».

Es una comèdia graciosa, en la qual els seus autors es presenten al públic com a excel·lents comedígrafs. Com a primera obra, és ben digna de aplaudiment, car és ben composta, té situacions perfectes, tipus molt originals i un llenguatge pulcre i acurat.

El públic va celebrar les principals escenes i a l'arabament de tots els actes va aplaudir.

La interpretació, exquisida, sobretot per part de la Irene Alba i En Joan Bonafé.

Com a complement de la festa de Sant Cristòfol, ahir passada va celebrar-se un animat ball a la sala Iris Park, que es va veure molt concorregut.

Alguns diaris desmenteixen la nova de l'anunciada enllàs matrimonial de l'actor Mendoza amb la gentil actriu catalana Pepeta Tapias.

Ha pres comiat del públic de Romea la companyia de la Catarina Barceña, després d'haver-hi realitzat una brillant actuació.

L'empresa del Teatre Goya, anuncia per al dia 14, la funció de benefici de la eminent actriu Catarina Barceña, amb l'estrena de la comèdia poètica en vuit quadros, de l'Eduard Marquina, «El pavo real», la qual serà posada en escena amb extraordinària esplendidesa.

L'obra, escrita expressament per a l'espiritual Catarina Barceña, està inspirada en unes llegendes índiques, i en ella el poeta Marquina hi ha desenvolupat tota la seva poderosa verba poètica.

La companyia Santpere-Bergés, està realitzant una brillant temporada al Teatre Tivoli, on, juntament amb les obres que més èxit han assolit en la passada temporada al Teatre Espanyol, cada nit es representa la famosa tragicomèdia «Baixant de la Font del Gat, o la Marieta de l'ull viu», dels senyors Amichia i Mantua, que indiscutiblement és un dels èxits populars més formidables del Teatre Català.

Espectacles

TEATRE TIVOLI

Telefon 5060 A. Grandiosa Companyia de vodevil i grans espectacles

SANTPERE-BERGÉS

Avui, dimecres tarda, a les cinc Magnífica funció venint a preus populars. Butaca, 2 pessetes. General, 0'50. El deliciós vodevil en tres actes, d'Hennequin i Keber, traducció de Bonaplata Alentorn.

PETIT Y PATAUD S. en C.

per les principals parts de la Companyia. Nit, a les deu. 12ª representació de la tragicomèdia popular catalana, evocació de la vida barcelonina de l'any 1840, en tres actes i un epíleg (sis quadros), escrita per Amichia i Mantua.

BAIXANT DE LA FONT DEL GAT O LA MARIETA DE L'ULL VIU

Formidable èxit. Èxit creixent. Tot Barcelona al Tivoli a veure BAIXANT DE LA FONT DEL GAT. — Demà, dijous, tarda, extraordinària representació de BAIXANT DE LA FONT DEL GAT. Nit, i cada nit.

BAIXANT DE LA FONT DEL GAT

Es despata a comptaduria

Teatre de Novetats

COMPANIA COMICO-DRAMATICA ALBA-BONAFE

Avui, dimecres, nit, a les deu: La comèdia en tres actes dels senyors Rodríguez Peña, EL FARO. — Nota: Des de demà començaran un curt nombre de funcions a preus populars les matineses dels dijous i dissabtes, i a preus molt econòmics a les de la nit i festius, tarda i nit. — Demà, tarda, a les cinc, Matinée popular: Butaca amb entrada, 2 pessetes. Els seients de segona classe, a 1 pesseta. Entrada general, 60 cèntims. EL FARO. Nit, a les deu. Preus econòmics Butaca platea amb entrada, 2'50 ptes. Seient de segona classe, 1'50 ptes. Entrada general, 60 cèntims. LA SENORITA ANGELES. — El dissabte: BENEFICI MARIA F. LADRON DE GUEVARA. Tarda: LA LOCA AVENTURA. Nit: EL GENIO ALEGRE.

ELDORADO

Companyia Velasco Sarsuales i Revistes

Avui, dimecres, tarda, a les cinc: Gran Matinée popular. EL DESCUBRIMIENTO DE AMERICA. El formós sainet de gran broma. PULMONIA DOBLE, i la revista en sis quadros, de gran èxit, LA SEÑORITA DEL AÑO. Nit, a les deu: L'entremès EL DESCUBRIMIENTO DE AMERICA i l'espectacle del dia ARCO IRIS. — Totes les nits: ARCO IRIS. — El dijous, tarda: Matinée aristocràtica: ARCO IRIS.

TEATRE COMIC

Avui, dimecres, tarda, a dos quarts de cinc: «La revoltosa», «Flor silvestre» i «Arròs en fesols i naps». Butaca amb entrada, 1'50 pessetes. Gene-

ral, 0'50. Nit, a tres quarts de deu, Primer: «La casa de socorro»; segon: «Lysistrata»; tercer: la revista de grandios èxit, original de Manuel Fernández, i música del mestre Joan A. Martínez.

Que és gran Barcelona!

amb sis quadros, d'assumptes d'actualitat. Present de formoses flautes i tots els concurrents.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia de

Mercè Pérez de Vargas

Avui, dimecres. Últimes funcions Comiat de la companyia. Tarda, a les cinc i nit, a les deu. Grans funcions en honor i benefici de la eminent primera actriu Mercè Pérez de Vargas, amb la comèdia en tres actes, de Darius Nicodemí, traducció de J. Escorial, RETANA, i el diàleg de Jacint Benavente, ABUELA Y NIETA, per Mercè Pérez de Vargas i Dolores Cortés.

PALACE CINE

SALE DE MODA

Avui, dimecres, tarda i nit. Magnífics programes: UNA PLANXA; VIATGE DEL PRESIDENT DE LA REPUBLICA FRANCESA; LLEIALTAT CONTRA PERFDIA; L'ESPECTRE DE LES NEUS I TRESOR OCULT. — Demà, dijous. Extraordinaris programes amb importants estrenes d'èxit segur. — Aviat, estrena de la grandiosa producció de la renomada marca «Metro», SUBLIM ABNEGACIO (exclusiva).

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet: Jordà-Moltó. — Avui, dimecres, grandiosa represa dels Artistes Units «Per la porta de sarraï», per la formosíssima artista Mary Pickford; «Rosa del Sud», per Antoni Moreno, i la de gran broma «La passió de la dansa». — Demà, estrena: «El boxador» pel simpàtic William Russell; «Sabatetes», represa del Programa Ajuria, per Dorothy Gish. — Dilluns i dimarts escolliu programes a totes les sessions a benefici dels dependents d'aquest Saló.

LA RABASSADA

Gran PARC D'ATRACCIONS amb les sensacionals Muntanyes Russes i altres Atraccions. Elegantíssim RESTAURANT, amb coberts a 15 pessetes i a la carta. Diàriament, auto-cars a Can Gomis (final de l'Avinguda de la República Argentina), amb sortides cada hora, des de les dotze del migdia a les dotze de la nit. Pujada, 2 pessetes. Baixada, 1'50. Establiments oberts fins a la una. — Tel. G. 6304.

Frontó Principal Palace

Avui, dimecres, nit, dos interessants partits.

EDEN CONCERT

Exit enorme dels quatre nous duets.

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME

MONTSEERAT
El vapor sortirà el 25 de juliol de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana i Veracruz.

ALFONSO XIII
El vapor sortirà el 17 de juliol de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge per a Costafirme i Pacífic amb trasbord a Havana.

BUENOS AIRES
El vapor sortirà el dia 10 de juliol de Barcelona, el 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Colón, Sabanailla, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.

LINIA DE BUENOS AIRES
REINA VICTORIA EUGENIA
El vapor sortirà el dia 4 de juliol de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

LINIA DE FILIPINES
ISLA DE PANAY
El vapor sortirà el 3 de juliol de Cadix i el 7 de Barcelona cap a Port-Said, Colombo, Singapore i Manila.

LINIA DE FERNANDO PÓO
CATALUNA
El vapor sortirà el dia 7 de juliol de Barcelona amb escales a València i Alacant, i el 12 de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermèdies i Fernando Póo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Canàries a Nova York i la Línia de Barcelona i Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquesta vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telègrafs sense fil.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que'necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORBONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andren i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Vendes

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles.

Joleries de J. Núñez
Rambla de les Flors, 8 A
i Cardenal Casañas, 8.

Piano marca Dayton de color, tres pedals, nou barato. Escriure a «LA VEU» núm. 230, E. F.

PHILIPS

LES MILLORS LAMPARES PER A AUTOMOBILS

Existències en tots els tipus
MAGATZEMS DE MATERIAL ELECTRIC
carrer Gravina, 8, i carrer de Mallorca, núm. 198

Anuncis

COPIES

a màquina
Circulars, Sobres.
Preus sense competència. Demaneu el follet explicatiu de tots els altres serveis de la casa
EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ
Rbla. Flors, 16, baixos

Ventiladors

des de 35 ptes. LAMPARES PHILIPS, preus de fàbrica. Existències en tots els tipus. MAGATZEM DE MATERIAL ELECTRIC, carrer de GRAVINA, núm. 8

VIATJANT

Per a Catalunya, que ja visiti el ram d'ultramarins. Es desista a la comissió per a la venda de cereals.

Dirigir-se a LA VEU, n.º 1539.

Professor de piano i solfeig

s'ofereix: Consell de Cent, 30

Pianos de Höpfer de 1^a i 2^a m.
n.º 78, entresol. C. BIEBER

Hèrnies

(TRENCADURES)

Està comprovat per l'experiència que l'enemic més gran del trencau és l'ús d'un mal braçat que no li conté degudament l'hèrnia obligant-lo a portar una vida malaltosa que es converteix en constant amenaça contra la seva existència. L'especialista Senyor Vives posa a l'abast de tots els trencaus son privilegiat «Braguer Medical» que combat amb gran èxit tan molestosa malaltia. El trencau que usa per primera vegada el dit aparell experimenta una sensació de benestar i comoditat immensa, obtenint la contenció de la hèrnia tan perfectament, que el lliura instantàniament de tot perill, tofificant-li a la vegada les parts herniades fins a llur definitiva curació, mètode que substitueix amb indiscutible avantatge la perillosa operació.

TRENCAUS: Abans d'operar-vos ni comprar braguer de fecciosos que posen en perill vostra apreciada salut, veniu a consultar-nos, perquè nostra casa us pot oferir consells de 30 anys d'experimentació en el tractament de tota classe d'hèrnies: és la millor garantia que podeu desitjar. Despatx: de 9 a 12 i de 3 a 6.

Els diumenges i dies festius: de 9 a 12
Rambla Centre, 12 pral., casa «VIVES» (tocant Liceu)

La Puda de Banyoles

Balneari d'Aigües sulfídriques, sulfidratades-sòdiques, silicatades i radioactives, que són les d'Europa, que contenen més sílice coloidal i silicat-sòdic, té una temporada oficial que comença el 1.º de maig i acaba en 31 d'octubre.